

JAARVERSLAG 2015

Deel 1: Bestuursverslag

Gerrit Rietveld Academie

Amsterdam, 16 juni 2016

Inhoudsopgave

1.	PROFIEL GERRIT RIETVELD ACADEMIE	5
	ORGANISATIE EN GOVERNANCE	5
	KENGETALLEN	7
2.	STRATEGISCH BELEID	8
2.1	MISSIE, VISIE EN DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERWIJS	8
2.2	TERUGBLIK OP 2015	10
2.3	EINDRAPPORTAGE PRESTATIEAFSPRAKEN	14
3.1	ONDERWIJSAANBOD	22
3.2	KENNISONTWIKKELING EN ONDERZOEK	26
3.3	ONDERWIJSRENDEMENT BACHELOROPLEIDINGEN	34
3.4	ONDERWIJSRENDEMENT MASTEROPLEIDINGEN	39
3.5	KWALITEITSZORG	42
3.6	SAMENWERKINGSVERBANDEN EN UITWISSELINGEN	44
3.7	ONDERWIJS AAN PERSONEELSLEDEN	46
3.8	WET- EN REGELGEVING	46
3.9	MEDEZEGGENSCHAPSRAAD	48
4.	STUDENTEN	51
4.1	STUDENTENAANTALLEN	52
4.2	ONTWIKKELINGEN IN AANTALLEN AFGESTUDEERDEN EN BELEID	52
4.3	WERVING EN OPVANG VAN STUDENTEN	52
4.4	BINDEND STUDIEADVIES	55
4.5	TOELATING EN SELECTIE	56
4.6	BUITENLANDSE STUDENTEN, VREEMDELINGENWET	58
5.	PERSONEEL	60
5.1	PERSONEELSBELEID	60
5.3	ARBEIDSSOMSTANDIGHEDEN	63
5.4	ARBEIDSVOORWAARDEN	65
6.	MATERIËLE VOORZIENINGEN EN MILIEUZORG	66
6.1	HUISVESTING	66
6.3	WERKPLAATSEN	69
6.4	MILIEUZORG, ENERGIE EN VEILIGHEID	70
BIJLAGEN		73
BIJLAGE 1	OVERZICHT LANDEN VAN HERKOMST BUITENLANDSE STUDENTEN BACHELOR- EN MASTEROPLEIDINGEN	74
BIJLAGE 2	LECTORAAT	78
BIJLAGE 3	ACTIVITEITEN EN PROJECTEN MASTEROPLEIDINGEN	85
BIJLAGE 4	LEDEN MEDEZEGGENSCHAPSRAAD	91
BIJLAGE 5	RAPPORTAGE CF. NOTITIE HELDERHEID BEKOSTIGING HOGER ONDERWIJS ..	92
BIJLAGE 6	PRESTATIEAFSPRAKEN ONDERWIJSKWALITEIT EN STUDIESUCCES	93

Gegevens Gerrit Rietveld Academie

Stichting Gerrit Rietveld Academie
Fred. Roeskestraat 96
1076 ED AMSTERDAM
tel: 020 5711600
fax: 020 5711654

www.gerritrietveldacademie.nl

BRIN-nummer: 02BY
Bevoegd gezagnummer: 29615

Leeswijzer

Het jaarverslag 2015 van de Gerrit Rietveld Academie is opgemaakt conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving van het Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs van het Ministerie van OCW.

Opzet jaarverslag

Het jaarverslag bestaat uit twee delen: In deel 1 ligt de nadruk op het gevoerde beleid en wordt vooruitgekeken naar de belangrijkste beleidsonderwerpen voor de komende jaren. Tevens zijn de belangrijkste kengetallen opgenomen. In deel 2 zijn naast de jaarrekening gegevens opgenomen met betrekking tot de financiële positie per ultimo boekjaar en wordt verslag gedaan van het gevoerde financiële beleid.

1. Profiel Gerrit Rietveld Academie

De Gerrit Rietveld Academie is een zelfstandige Hogeschool voor Beeldende Kunst en Vormgeving met bekostigde bachelor- en masteropleidingen en staat bekend om de individuele benadering van studenten en de kwaliteit van de uitstroom. De masteropleidingen worden verzorgd onder de naam Sandberg Instituut. Aan de bacheloropleiding Beeldende Kunst en Vormgeving studeerden per 1 oktober 2015 in 12 afstudeerrichtingen 678 studenten, in 2014 waren dat 674 studenten. Aan de masteropleidingen Autonome Beeldende Kunst, Vrije Vormgeving, Grafisch Ontwerp en Interieur Architectuur studeerden per 1 oktober 2015 158 studenten, in 2014 waren dat 159 studenten.

De Rietveld Academie is een internationale hogeschool. Circa 64% van de studenten (bachelor: 63,7%, masters: 67,1%), met 50 nationaliteiten, komt uit het buitenland. De Rietveld Academie is er trots op dat al deze mensen ongeacht hun geloof, huidskleur of seksuele geaardheid, vreedzaam naast elkaar onderzoek doen naar hun persoonlijke mogelijkheden en creativiteit.

Organisatie en Governance

De Gerrit Rietveld Academie is een stichting. Het College van Bestuur geeft leiding aan de hogeschool en draagt de eindverantwoordelijkheid. Het College van Bestuur bestaat sinds november 2015 uit drie leden. Een van de leden treedt op als voorzitter en heeft tevens de portefeuille bedrijfsvoering, de andere leden hebben respectievelijk de portefeuille bacheloronderwijs en masteronderwijs. Het College van Bestuur wordt terzijde gestaan door een secretaris.

De Raad van Toezicht is belast met het toezicht op het College van Bestuur.

De onderwijsorganisatie bestaat uit afdelingen die geleid worden door hoofddocenten (bacheloropleiding) en afdelingshoofden (masteropleidingen). Het onderwijs wordt ondersteund door een groot aantal werkplaatsen. Taken die het gehele terrein van het onderwijs bestrijken zijn centraal ondergebracht in een aantal stafafdelingen zoals het Bureau Onderwijs, de afdeling Financiën, de afdeling Studentenzaken en ICT, de afdeling Personeelszaken, de afdeling Huisvesting en facilitair beheer en het Bestuurssecretariaat.

De inspraak van personeel en studenten vindt plaats via de Medezeggenschapsraad met vertegenwoordigers uit alle geledingen van de school. Externe stakeholders worden onder meer door middel van een Werkveldadviesraad betrokken bij de academie.

Het College van Bestuur bestond op 31 december 2015 uit:
Mevrouw G.A. van Eenennaam (voorzitter)
De heer J.H. Bey (lid, portefeuillehouder masteronderwijs)
De heer B.S.H. Zegers (lid, portefeuillehouder bacheloronderwijs)

Toepassing Branchecode Governance

Als HBO-instelling onderschrijft de Gerrit Rietveld Academie de branchecode Governance HBO. De academie voldoet aan de (publicatie)verplichtingen uit de code.

Ten aanzien van de beloning van het College van Bestuur kan worden opmerkt dat het College van Bestuur beloond wordt op basis van de CAO-HBO, nadere informatie is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening 2015.

De Gerrit Rietveld Academie beschikt niet over een separaat reglement voor de Raad van Toezicht. Het functioneren van de RvT wordt geregeld in de statuten van de Stichting Gerrit Rietveld Academie. Deze zijn gepubliceerd op de website.

Kengetallen

Studentenaantallen per 1 oktober 2015

Studiejaar	Voltijd		Deeltijd		Totaal	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Basisjaar	129	104	34	30	163	134
Afdelingen						
Beeldende Kunst	107	114	27	29	134	143
VAV	81	83			81	83
Fotografie	26	30			26	30
Keramiek	22	22			22	22
Glasvormgeving	10	10			10	10
Beeld en Taal	19	27			19	27
Arch. Vormgeving & interieur	31	31			31	31
Design lab	34	30			34	30
Edelsmeden	13	18			13	18
Grafisch ontwerpen	69	74			69	74
Mode	36	24			36	24
Textiele vormgeving	24	31			24	31
Dogtime Instabiele Media			16	17	16	17
Totaal BA	601	598	77	76	678	674
Masteropleidingen						
Autonome Kunst	75	91			75	91
Vrije Vormgeving	40	28			40	28
Ontwerpen	22	22			22	22
Interieurarchitectuur	21	18			21	18
Totaal masteropleidingen	158	159			158	159
Totaal BA	601	598	77	76	678	674
Totaal MA	158	159			158	159
Totaal Gerrit Rietveld Academie	759	757	77	76	836	833

2. Strategisch Beleid

2.1 Missie, visie en doelstellingen van het onderwijs

De Gerrit Rietveld Academie wil talentvolle jonge mensen zo opleiden dat zij zelfstandig een beroepspraktijk in de Beeldende Kunst of Vormgeving kunnen creëren. Eenmaal werkzaam moeten zij op eigen kracht hun kunstproductie gaande kunnen houden en tot artistieke inspirators van hun vakgebied kunnen uitgroeien.

Het onderwijs aan de Gerrit Rietveld Academie kenmerkt zich door de volgende uitgangspunten:

- De Gerrit Rietveld Academie staat voor vrijheid, betrokkenheid, openheid en eigenzinnigheid bij studenten en docenten;
- De Gerrit Rietveld Academie kiest voor onderzoek, experiment en auteurschap;
- De Gerrit Rietveld Academie staat voor de optimale ontplooiing van het individu, die in vrijheid en met respect voor ieder lid van de academiëgemeenschap zijn eigen toekomst kan bepalen.

De masteropleidingen vormen een verdieping van kennis, inzicht en vakmanschap aan de hand van gericht onderwijs en onderzoek. Tevens stimuleert het Sandberg Instituut de vertaling van het talent en de eigenzinnigheid van de student in een carrière in beeldende kunst of vormgeving.

Het zelfbeeld van de Gerrit Rietveld Academie, en de toekomst die zij voor zichzelf en haar studenten ziet, is nauw gerelateerd aan de uitgesproken opvattingen die ze heeft over kunst en kunstonderwijs. Deze opvattingen kunnen worden samengevat in vijf stellingen:

1. Autonome en toegepaste kunst vormen één wereld

Het is onmogelijk om rigide scheidslijnen te trekken tussen autonome beeldende kunst en toegepaste kunst. Beeldend kunstenaars en ontwerpers putten uit hetzelfde arsenaal aan inspiratiebronnen, gebruiken dezelfde technieken en begeven zich veelvuldig op elkaars terrein. Steeds meer beeldend kunstenaars werken in opdracht en steeds vaker kiezen ontwerpers voor het ontwikkelen van eigen producten. Het meest kenmerkende verschil tussen de disciplines zou gelegen zijn in de gebruiksfunctie van de werken. Vormgeving staat primair in dienst van een praktische functie, terwijl kunstwerken vooral mentale effecten beogen door een beroep te doen op gevoelens, reflectieve vermogens en kennis van de kunst en de wereld. In de praktijk blijkt echter steeds vaker dat ook deze functies elkaar overlappen, wat duidelijk maakt dat het 'denken in twee werelden' de uiterst complexe relatie tussen beeldende kunst en vormgeving tekort doet.

2. De wereld van kunst en vormgeving kent een sterke dynamiek
Kenmerkend voor de beeldende kunst en de vormgeving is dat hun grenzen voortdurend verschuiven. Al onderzoekend raken beeldend kunstenaars en ontwerpers aan de randen van hun vak, dat ze verkennen en doorbreken. Zo ontstaan onophoudelijk nieuwe opvattingen en conventies. In een samenleving die snel verandert, veranderen ook het aanzien en de inhoud van de kunst. De wisselwerking tussen interne grensverleggende krachten en externe invloeden zorgt voor een dynamiek die zich niet eenvoudig laat doorgronden en het moeilijk maakt de beeldende kunst en de vormgeving sluitend te omschrijven. Eén van de weinige dingen waar we zeker van kunnen zijn, is de constante drang naar het nieuwe. In onze opvatting wordt vernieuwing voortgebracht door zelfstandige, kritische en onderzoekende individuen, die eigenzinnig de maatschappij tegemoet treden, met initiatieven komen en werk maken dat zich onderscheidt.¹

3 Onderwijs in de beeldende kunst en vormgeving is relatief autonoom

De dynamiek in de beeldende kunst en vormgeving maakt dat moeilijk te voorspellen is hoe de toekomstige beroepspraktijk van studenten eruit zal zien. Daarom vinden we dat ons onderwijs zich niet al te zeer op de actuele beroepspraktijk moet richten, maar op de vaste waarden daarin. Onveranderlijk is volgens ons de drang naar het experiment, gecombineerd met de vraag naar een uitgesproken conceptueel en beeldend vermogen en de behoefte aan een persoonlijke benadering van het kunstenaarschap waarin rekenschap gegeven wordt van de omringende wereld. Het onderwijs van de Gerrit Rietveld Academie richt zich primair op het ontwikkelen van dit soort kwaliteiten.

4. De vorming tot kunstenaar begint bij het ontwikkelen van een houding

Om met de veranderende beroepspraktijk om te kunnen gaan, moeten kunstenaars gedurende hun studie kennis en vaardigheden opdoen. Nog fundamenteeler vinden wij het dat we de studenten aanzetten tot het ontwikkelen van een houding waarmee ze de wereld open en kritisch tegemoet treden. Openheid en betrokkenheid, een kritische geest en een onderzoekende instelling zijn nodig om in een dynamische wereld overeind te blijven. Dit soort kwaliteiten vormt de basis voor een persoonlijke benadering van het kunstenaarschap. In de kiem zal de gewenste houding al bij een student aanwezig moeten zijn, in het onderwijs kan ze worden gestimuleerd en tot verdere ontwikkeling worden gebracht. Voor de Gerrit Rietveld Academie is de houding de basis voor het functioneren als beeldend kunstenaar en ontwerper en vormt ze het aanknopingspunt voor het verwerven van inzicht en vaardigheden.

---

¹ 'Vernieuwing' is een complex begrip dat ook een andere omgang met het bestaande kan inhouden en het teruggrijpen op het verleden. Het is belangrijk om te beseffen dat wat als nieuw nagestreefd of herkend wordt, niet in al zijn aspecten nieuw hoeft te zijn.

5. Kunst kan het best onderwezen worden door de individuele kwaliteiten van de student als aangrijpingspunt te kiezen

De houding die het meest vruchtbaar is voor het kunstenaarschap kan het best in persoonlijk gericht onderwijs tot ontplooiing worden gebracht. Van het individu afhankelijke eigenschappen als betrokkenheid, ontvankelijkheid en een kritische geest laten zich vooral ontwikkelen op basis van persoonlijke aandacht en begeleiding. Typerend voor de Gerrit Rietveld Academie is individueel gericht onderwijs, waarbij we uitgaan van de persoonlijke kwaliteiten en temperamenten van de student. Om die kwaliteiten bewust te stimuleren, confronteren we de studenten met een onderwijsprogramma waarin we ze uitdagen en tot uitspraken verleiden. De Gerrit Rietveld Academie wil geen vrijplaats zijn voor ongebreidelde zelfexpressie, maar een inspirerende onderwijsstructuur bieden die de studenten ertoe aanzet in confrontatie met hun docenten en medestudenten hun beeldende en kritische vermogens te versterken.

2.2 Terugblik op 2015

In het verslagjaar is veel bestuurlijke aandacht uitgegaan naar de invulling van de bestaande vacature in het College van Bestuur. Na een eerdere poging in 2014 werd in 2015 een nieuwe weg ingeslagen en is op initiatief van de Raad van Toezicht de samenstelling van het CvB gewijzigd. Sinds november bestaat het College van Bestuur uit drie leden, te weten: Annelies van Eenennaam (voorzitter/bedrijfsvoering), Ben Zegers (lid/bacheloronderwijs), Jurgen Bey (lid/masteronderwijs).

Met het afronden van het ontwerp, het aantrekken van financiering en het aanbesteden van de bouw werden in 2015 belangrijke stappen gezet richting de nieuwbouw van de academie. Ter voorbereiding hierop werden verschillende aanpassingen gedaan aan de gebouwen en verhuisden afdelingen naar nieuwe locaties.

Publiek

De academie trad in 2015 veelvuldig naar buiten en toonde het werk van studenten aan het grotere publiek. De jaarlijkse eindexamenexposities zijn hier een belangrijk voorbeeld van. Dit jaar exposeerden ook de masteropleidingen het werk van de afstudeerders op één centrale locatie, het Burgerweeshuis. Daarnaast verzorgen de afdelingen en opleidingen een groot aantal kleinere presentaties binnen en buiten de academie.

Samenwerking

De Gerrit Rietveld Academie werkt structureel en op ad hoc basis samen met een groot aantal organisaties in binnen- en buitenland. Samenwerking wordt aangegaan met partijen waarmee in gezamenlijkheid het onderwijsaanbod voor de studenten kan worden verrijkt. Denk hierbij aan culturele instellingen als het Cobra Museum, de Brakke Grond of Castrum Peregrini, kennisinstituten

als de KNAW, Vrije Universiteit en Universiteit van Amsterdam en mediapartners als de Volkskrant, De Groene Amsterdammer, MetropolisM of Kunstbeeld.

Met de Hogeschool van Amsterdam werd een nieuwe samenwerking gestart. De komende jaren zal uit elke lichting afstudeerders van de afdeling Fotografie een alumnus worden geselecteerd die een jaar optreedt als Photographer in Residence (PiR) van de HvA. De PiR maakt bij bijzondere gelegenheden werken in opdracht die als geschenk worden aangeboden door de HvA. De eerste PiR is Amelie Tegtmeyer, zij maakte inmiddels een werk voor scheidend HvA-voorzitter Louise Gunning.

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering algemeen

Begin 2015 is een intern handboek gepubliceerd met daarin opgenomen algemene informatie over de stafafdelingen en een toelichting op een aantal veel gebruikte regelingen en processen. In het voorjaar van 2015 zijn de stafkantoren binnen de gebouwen van de academie verhuisd. Hiermee is ruimte die in het bijzonder geschikt wordt geacht voor het geven van onderwijs daarvoor beschikbaar gekomen, terwijl ruimte die zich daar minder makkelijk voor leent functioneel gebruikt wordt als kantoorruimte.

Medio 2014 werd de directeur bedrijfsvoering benoemd tot interim voorzitter van het College van Bestuur. Deze interim benoeming heeft vrijwel het hele jaar 2015 geduurd, totdat deze per 1 november 2015 is omgezet in een formele benoeming voor een periode van 4 jaar. In de eerste helft van 2015 was er in verband daarmee een tijdelijk hoofd bedrijfsvoering aangesteld, die in samenwerking met de interim voorzitter de aansturing van de stafafdelingen op zich heeft genomen. In de tweede helft van 2015 heeft de interim voorzitter de aansturing van de bedrijfsvoering weer zelf ter hand genomen, in verband met het perspectief op een nadere besluitvorming inzake de samenstelling van het College van Bestuur. Eind 2015 is de werving van een nieuw hoofd bedrijfsvoering in gang gezet.

Personeelszaken

In het jaar 2015 is er in het bijzonder aandacht besteed aan ontwikkelingen rondom de fiscale eisen die worden gesteld aan de inzet van ZZP-ers. De academie maakt hiervan gebruik omdat docenten veelal als beroepsbeoefenaars (kunstenaar of vormgever) actief zijn en slechts een zeer beperkt aantal uren per week als docent werkzaam zijn. Er is actief geparticipeerd in het gesprek met collega (kunst)hogescholen over de ontwikkelingen hierin. De besluitvorming hierover bij de wetgever en de belastingdienst is nog niet afgerond eind 2015. Dit dossier blijft dus een belangrijk aandachtspunt vormen in 2016.

Financiële administratie

Per 1 januari 2015 heeft de fusie tussen de Stichting Au Gratin en de Stichting Gerrit Rietveld Academie plaatsgevonden. In de Stichting Au Gratin waren de activiteiten van de kantine ondergebracht. De fusie heeft vooral administratieve gevolgen. Per 1 januari 2015 is verder de Werkkostenregeling van kracht geworden voor de academie. In verband hiermee zijn wijzigingen doorgevoerd in de wijze van registratie en autorisatie van uitgaven die hiermee samenhangen. Het verslagjaar is gebruikt om te bepalen of deze wijzigingen afdoende zijn om de WKR uitgaven voldoende te beheersen. Begin 2016 zal dit worden geëvalueerd en zal worden overwogen of er aanvullende maatregelen nodig zijn. Tenslotte heeft het aantrekken van een financiering voor het nieuw- en verbouwproject en de afwikkeling van geldstromen rondom dit project de nodige aandacht gevraagd in 2015. Er zijn in verband hiermee uitgebreide meerjarenprognoses opgesteld.

Studentenadministratie

Naast de reguliere werkzaamheden rondom de inschrijving van studenten en het beheer hiervan, is er binnen de afdeling Studentenzaken nagedacht over manieren waarop er binnen de afdeling effectiever en efficiënter kan worden gewerkt. De mogelijkheden hiervoor worden niet alleen binnen de afdeling bepaald, maar ook elders binnen de organisatie. Er is een analyse gemaakt van processen waar ruimte in wordt gezien om een mogelijke optimalisatieslag te realiseren. Dit wordt uitgewerkt naar een plan van aanpak. Een aantal punten zijn eenvoudig en op korte termijn te realiseren, andere punten vragen meer onderzoek en interne afstemming. Hier zal in 2016 verder aan worden gewerkt.

Facilitaire zaken

Binnen de afdeling Facilitaire zaken is in 2015 als bijzonder aandachtspunt, in het kader van het Arbo beleid en de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE), gewerkt aan de procedures rondom het werken met gevaarlijke stoffen. Dit thema is ook binnen de onderwijsafdelingen en vooral de werkplaatsen onder de aandacht gebracht.

Opnieuw heeft het facilitaire team zich rond de zomer van 2015 intensief gericht op het verbouwen van delen van de bestaande gebouwen en het huren en gebruiksklaar maken van een nieuwe tijdelijke externe locatie. Deze externe locatie zal worden gebruikt totdat de nieuwbouw op het terrein van de academie gereed is.

Ook is het energieverbruik van de academie een aandachtspunt gebleven. Er zijn opnieuw maatregelen genomen om meer energie te besparen.

ICT

In 2015 is gewerkt aan de voorbereiding van de overgang naar een nieuwe serveromgeving. Startpunt hiervan vormde de besluitvorming

over een aantal uitgangspunten voor de nieuwe omgeving. Zo is er besloten een overgang te maken naar het werken 'in the cloud'. In de tweede helft van het jaar 2015 is het nieuwe systeem aangeschaft, geïnstalleerd en is er mee aangevangen dit te testen. Begin 2016 zal de nieuwe serveromgeving daadwerkelijk in gebruik worden genomen.

Het project wordt begeleid door een hiertoe ingeschakelde externe projectleider.

Werkplaatsen

In 2015 is een aantal werkplaatsen binnen de gebouwen van de academie van locatie gewijzigd. De verhuizing is aangegrepen om het voorzieningenniveau en de functionaliteit van de ruimtes te verhogen. Het betreft een aantal ICT gerelateerde werkplaatsen, waaronder een werkplaats voor videomontage, de geluidsstudio en de uitleen van apparatuur (zoals camera's e.d.). Ook de bibliotheek is van plaats gewijzigd in verband met het verlaten van de tijdelijke locatie waar deze was gesitueerd.

In diverse werkplaatsen is geïnvesteerd in nieuwe apparatuur, waarmee ontwikkelingen in de diverse disciplines en technieken kunnen worden gevolgd en aan de studenten ruimere mogelijkheden worden geboden.

Binnen de werkplaatsen is aandacht geweest voor uitwisseling met collega's die werkzaam zijn in vergelijkbare werkplaatsen in andere Kunst Hogescholen. Er hebben diverse wederzijdse bezoeken plaatsgevonden. Dit zal in 2016 verder worden gecontinueerd.

Huisvestingsproject

In 2011 is gestart met het project om op het eigen kavel van de academie te komen tot een structurele passende oplossing van de huisvesting van de academie. In 2012 heeft er een interne ontwerpteam selectie plaatsgevonden en is er een schetsontwerp gemaakt. In het voorjaar van 2014 is het Definitieve ontwerp aan de organisatie gepresenteerd. Hoewel dit definitieve ontwerp intern akkoord werd bevonden en ook de betrokken instanties, zoals Welstand en Monumentenzorg, ermee instemden, is in het najaar van 2014 toch besloten het Definitief ontwerp vrij ingrijpend aan te passen. Doestelling hierbij was om de cultureel historische waarde van het bestaande Rietveld gebouw volledig te behouden, door het nieuwe gebouw niet meer fysiek te verbinden aan het bestaande gebouw. In verband hiermee is in 2015 ook opdracht gegeven tot het doen van een historische waardebeoordeling van het Rietveld gebouw. Hierbij zijn de specifieke architectonische kenmerken en rietveld

Begin 2015 is een aangepaste versie van het Definitief Ontwerp gepresenteerd. Dit ontwerp is uitgewerkt tot een Bestek, op basis waarvan in 2015 de Europese Aanbesteding voor de uitvoering van het bouwproject heeft plaatsgevonden. Daaraan voorafgaand heeft besluitvorming plaatsgevonden door de Raad van Toezicht over het aangaan van een financiering voor het project en over de gunning van het werk.

Medio 2014 is een aanvang gemaakt met het verbouwen van de bestaande gebouwen in het licht van het realiseren van de geplande indeling van de gebouwen. In 2015 is hier een vervolg aan gegeven. In het Benthem & Crouwel gebouw zijn inmiddels vijf van de acht verdiepingen verbouwd, waarmee de functionaliteit en het gebruiksplezier van het gebouw enorm is toegenomen.

2.3 Eindrapportage prestatieafspraken

De start van de huidige cyclus van prestatieafspraken in het Hoger Onderwijs viel voor de Gerrit Rietveld Academie samen met twee andere majeure ontwikkelingen: de totstandkoming van het landelijke Sectorplan Kunstonderwijs en het gereedkomen van het Instellingsplan 2012-2016 *Old Building/Neue Bildung*. De voornemens uit deze verschillende ontwikkelingen zijn samengebracht in het genoemde instellingsplan dat, aangevuld met de prestatieafspraken op het gebied van Onderwijskwaliteit en Studiesucces, de inzet van de academie was voor de prestatieafspraken met de toenmalige staatssecretaris van Onderwijs.

In deze paragraaf wordt in navolging van de rapportages in de voorgaande jaarverslagen gepresenteerd welke stappen de Gerrit Rietveld Academie de afgelopen periode heeft gezet in relatie tot de gemaakte prestatieafspraken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de prestatieafspraken gericht op profilering van onderwijs en onderzoek en de afspraken met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces. In alle gevallen wordt steeds de relatie gelegd tussen de uitgangssituatie, de voornemens en de eindsituatie.

2.3.1 Profilering en zwaartepuntvorming

De start van de huidige cyclus van prestatieafspraken in het Hoger Onderwijs viel voor de Gerrit Rietveld Academie samen met twee andere majeure ontwikkelingen: de totstandkoming van het landelijke Sectorplan Kunstonderwijs en het gereedkomen van het Instellingsplan 2012-2016 *Old Building/Neue Bildung*. De voornemens uit deze verschillende ontwikkelingen zijn samengebracht in het genoemde instellingsplan dat, aangevuld met de prestatieafspraken op het gebied van Onderwijskwaliteit en Studiesucces, de inzet van de academie was voor de prestatieafspraken met de toenmalige staatssecretaris van Onderwijs.

In deze paragraaf wordt in navolging van de rapportages in de voorgaande jaarverslagen gepresenteerd welke stappen de Gerrit Rietveld Academie de afgelopen periode heeft gezet in relatie tot de gemaakte prestatieafspraken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de prestatieafspraken gericht op profilering van onderwijs en onderzoek en de afspraken met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces. In alle gevallen wordt steeds

de relatie gelegd tussen de uitgangssituatie, de voornemens en de eindsituatie.

Profilering van onderwijs en onderzoek

De Gerrit Rietveld Academie heeft een lange traditie in het stimuleren van kleinschalig, op de ontwikkeling van de individuele student gericht onderwijs. De Gerrit Rietveld Academie is:

- Kleinschalig
- Internationaal
- Autonom-conceptueel, ook in de toegepaste vakgebieden
- Selectief
- Gericht op individueel auteurschap en een kritische houding

De voornemens uit het Instellingsplan en prestaties zoals afgesproken met ministerie zijn ondersteunend aan dit profiel. Met het oog op de verankering en validatie van dit profiel heeft de academie in 2013 bij de NVAO het Bijzonder Kenmerk Kleinschalig en Intensief Onderwijs aangevraagd en verkregen. De academie ziet dit kenmerk als een erkenning van de waarde van het gekozen positionering.

Kleiner en integraal aanbod

Wij zien beeldende kunst en vormgeving als één ondeelbare wereld. De organisatie van ons onderwijs zullen we de komende jaren in lijn met dit uitgangspunt inrichten; van zes opleidingen nu naar drie opleidingen in 2016: de Bachelor en Master of Art & Design en de Master Interior Architecture.

De Gerrit Rietveld Academie heeft er in 2012 voor gekozen om als eerste en enige instelling binnen het Nederlandse kunstonderwijs de verschillende opleidingen te bundelen. Deze administratieve stap weerspiegelt de visie op het onderwijs en de werkelijkheid van het onderwijs (en de beroepspraktijk) waar beeldende kunst en vormgeving overlappende en in elkaar overvloeiende werelden zijn. Sinds het studiejaar 2014-2015 stromen alle bachelorstudenten in bij de nieuwe bacheloropleiding Art & Design, waarmee de Rietveld Academie een unieke positie inneemt.

De aanvraag voor de samenvoeging van de masteropleidingen, uitgezonderd de Master Interior Architecture, is ingediend bij de NVAO. Het streven is om deze nieuwe opleiding, Master of Arts in Fine Art and Design, van start te laten gaan per 1 september 2016. De bundeling van de masteropleidingen heeft mede vertraging opgelopen doordat deze beweging landelijk navolging heeft gekregen. De benodigde afstemming met andere hogescholen heeft enige tijd gekost.

Investeren in voortrajecten

De Rietveld Academie investeert in trajecten die studenten voorbereiden op een studie in het kunstonderwijs. Met het verder uitbouwen van een online vooropleiding voor buitenlandse

studenten krijgt een grotere groep talenten toegang tot de Rietveld Academie en het Nederlandse kunstonderwijs in het algemeen.

Voortschrijdend inzicht heeft er toe geleid dat de academie de online opleiding Rietveld Remote heeft stopgezet. Na een evaluatie is geconstateerd dat de resultaten onvoldoende waren en de inspanningen en de noodzakelijke investeringen te groot bleken in het licht van het beperkte aantal deelnemers. De academie heeft als alternatief ingezet op een vergroting van de capaciteit van de één jaar durende Vooropleiding en het versterken van de banden met het voortgezet onderwijs.

Krimp en ontwikkeling bacheloropleidingen

De bacheloropleidingen van de Rietveld Academie krimpen de komende vier jaar 19% in omvang. De breedte van het aanbod, essentieel voor het profiel van de academie, blijft in stand. Krimp komt tot stand door strengere selectie aan de poort.

In lijn met het instellingsplan en de sectorbrede reductieafspraken heeft de academie de omvang van de bacheloropleiding(en) teruggebracht van 865 studenten (peiljaar 2010) naar een aantal van 676 bij aanvang van het studiejaar 2015-2016. Het streven is om het aantal bachelorstudenten te stabiliseren op 700. De academie heeft deze krimp gerealiseerd door middel van strengere selectie. Het aantal specialisaties en het student-docentuur ratio is in stand gehouden. De afgelopen jaren heeft de academie middelen beschikbaar gemaakt voor innovatieve onderwijsprojecten en geïnvesteerd in de kwaliteit van de docenten, onder meer door het organiseren van studiedagen voor alle docenten.

Groei en ontwikkeling masteropleidingen

De masteropleidingen van de Rietveld Academie, uitgevoerd door het Sandberg Instituut verdubbelen de komende vier jaar in omvang. Deze groei wordt grotendeels gerealiseerd door het ontwikkelen van tijdelijke onderzoeks- en onderwijsprogramma's die een vraag uit de kunsten of de maatschappij adresseren. Op deze wijze ontstaat een dynamisch programma dat steeds actueel is.

In de afgelopen vier jaar zijn de masteropleidingen, verzorgd door het Sandberg Instituut, gegroeid van 75 tot 160 studenten. Het aantal studenten zal stabiliseren op 150. De groei is gepaard gegaan met een stormachtige inhoudelijke ontwikkeling. Waar het Instituut oorspronkelijk vier masterprogramma's (Autonome Beeldende Kunst, Vrije Vormgeving, Grafisch Ontwerp en Interieur Architectuur) aanbod is gekozen voor een dynamisch aanbod dat inmiddels bestaat uit vijf vaste componenten: Fine Art, Dirty Art Department (voorheen Vrije Vormgeving), Design, Think Tank for Visual Strategies (voorheen Grafisch Ontwerp), Studio for

Immediate Spaces (voorheen Interieur Architectuur) en Critical Studies (Fine Art, vaste programmaliijn).

Gelieerd aan deze opleidingen biedt de academie tijdelijke programma's aan gericht op een actuele kwestie uit de kunsten, het ontwerp, de maatschappij of industrie. Tijdelijke programma's bestaan twee jaar en hebben een verzwaarde onderzoeksfocus. In die periode wordt één lichting studenten opgeleid. Incidenteel kan een programma een tweede periode worden uitgevoerd. De afgelopen vier jaar zijn tien van dergelijke programma's ontwikkeld. Drie programma's (Vacant NL, Material Utopias en School of Missing Studies) zijn inmiddels afgerond. Zeven programma's (Reinventing Daily Life, Master of Voice, Fashion Matters, Materialisation in Art and Design, Designing Democracy, Cure Master, System D Academy) lopen op dit moment of starten per studiejaar 2016-2017. Op deze manier is een dynamisch geheel van opleidingen tot stand gekomen dat op een unieke manier laat zien hoe binnen de bestaande kaders onderwijsinnovatie kan plaatsvinden. De opleidingen bieden zowel plaats aan studenten die op zoek zijn naar verdieping van hun positie als kunstenaar of ontwerper, als aan studenten die willen toewerken naar hun mastergraad door twee jaar te participeren in een programma gestoeld op gezamenlijk toegepast onderzoek. Daarnaast verbinden ze een mêlée aan kunstenaars en ontwerpers die hier in hun praktijk mee bezig zijn aan het instituut.

Kenniscentrum LAPS

Het Lectoraat Art and Public Space (LAPS- voorheen LKPR) heeft zich, sinds de start in januari 2003, ontwikkeld tot een veelzijdig kennisinstituut dat grote ervaring en een uitgebreid netwerk heeft opgebouwd in het domein Kunst en Publieke Ruimte. Het zal zich de komende periode ontwikkelen als kenniscentrum en entameert een onderzoeksprogramma onder de titel 'Making things Public'. Onderzocht wordt in hoeverre de bibliotheek, het archief en andere functies van SKOR (Stichting Kunst en Openbare Ruimte) een versterking kunnen zijn van het kenniscentrum LAPS.

In de afgelopen jaren is de voorgenomen 'overname' van een aantal onderdelen van SKOR gerealiseerd. In nauwe samenwerking en met financiële ondersteuning van SKOR zijn het archief en de bibliotheek ondergebracht bij de Gerrit Rietveld Academie. De bibliotheek is inmiddels geïntegreerd met de bibliotheek van de academie. Het archief wordt ondergebracht in een nieuwe database en zal in de loop van 2016 volledig raadpleegbaar zijn. Voortbouwend op de door SKOR opgebouwde kennis en de expertise binnen LAPS is een digitale helpdesk voor opdrachtgeverschap van kunst in de publieke ruimte ontwikkeld. Onder de naam DHAPS is deze website een unieke vindplaats geworden van informatie over het realiseren van kunstprojecten in de openbare ruimte. De site bevat onder meer een stappenplan voor opdrachtgevers, een database waar opdrachtgevers professionele bemiddelaars voor

kunstprojecten kunnen vinden en een groot aantal voorbeelden van succesvolle kunstprojecten in de openbare ruimte. Kennis voortkomend uit de praktijk en onderzoek komt zo gebundeld beschikbaar voor het werkveld. De ontwikkeling van de digitale helpdesk is financieel ondersteund door het Mondriaan Fonds. Voor de ontwikkeling van het kenniscentrum is een beroep gedaan op de RAAK regeling Ondersteuning zwaartepunten. Naast de functie als vraagbaak treedt LAPS ook op als adviseur voor een breed palet van opdrachtgevers, veelal in de semi-publieke sfeer, zoals verschillende gemeenten, het Bureau Vlaams Bouwmeester, Art Zuid en het Mondriaan Fonds. LAPS is uitgegroeid tot hét Nederlandse kenniscentrum op het gebied van kunst en openbare ruimte.

Onder begeleiding van dr. Sher Dorruff en lector dr. Jeroen Boomgaard is het onderzoeksprogramma Making things Public sterk ontwikkeld. Begin 2016 is de eerste aan het programma verbonden onderzoeker gepromoveerd. Acht andere onderzoekers verwachten de komende jaren hun dissertatie af te ronden, zij promoveren aan verschillende Nederlandse en buitenlandse universiteiten. Vanuit de onderzoeksgroep wordt maandelijks het onderzoekscafé Chercher georganiseerd waar actuele thema's aan bod komen. Voortbouwend op de in de afgelopen jaren ingezette ontwikkelingen op het gebied van (promotie) onderzoek zal de academie in de komende periode de eigen infrastructuur versterken. Stappen in deze richting zijn het opzetten van een onderzoeksinstituut dat de onderzoeksactiviteiten van de academie zal bundelen, nieuw onderzoek zal initiëren, zal inzetten op fondsenwerving en het actief uitdragen van onderzoeksresultaten. Daarnaast heeft de academie recent samen met UvA, HvA, VU en de AHK de basis gelegd voor het Amsterdam Research Institute of the Arts and Sciences nl (ARIASnl) een netwerkorganisatie gericht op het versterken van onderzoek in de kunsten.

Investeren in huisvesting

De Rietveld Academie realiseert in de komende jaren in een derde gebouw 3500 m2 extra onderwijsruimte. Bij het ontwikkelen van dit gebouw putten wij uit de kennis en kunde die aanwezig is bij studenten, docenten en alumni.

In een uniek proces, waarbij een ontwerprijsvraag is uitgeschreven onder docenten, studenten en alumni, is het ontwerp voor een in 2107 gereed te komen derde gebouw voor de academie tot stand gekomen. De prijsvraag, gewonnen door Team Fedlev onder leiding van architect (docent en alumnus) Paulien Bremmer, was onderdeel van een breder proces waarin de voorwaarden voor goede huisvesting van kunstonderwijs onder de loep zijn genomen. Het nieuwe gebouw maakt het voor het eerst mogelijk dat alle opleidingen op één locatie zijn gevestigd, waardoor de interactie wordt gemaximaliseerd en alle studenten optimaal van alle faciliteiten gebruik kunnen maken.

2.3.2 Onderwijskwaliteit en studiesucces

In het algemeen kan worden gesteld dat op vrijwel alle indicatoren het gewenste niveau is behaald of behouden. Dit stemt tevreden. Onderstaand een beknopte reflectie per indicator op de gepresenteerde resultaten. Een cijfermatige toelichting op de resultaten is opgenomen in de bijlage.

Uitval

Geconstateerd kan worden dat de uitval in het cohort 2010 met 8,6% uitzonderlijk laag was. De afgelopen jaren heeft de uitval rond 15% gelegen, een percentage dat wij gezien de aard van de opleiding en de samenstelling van de studentenpopulatie acceptabel achten. Het ligt in de lijn der verwachting dat de uitval tussen 10 en 15 % zal blijven bewegen. Gezien de kleine omvang van de opleiding hebben kleine fluctuaties in absolute aantallen een groot effect op het uitvalpercentage.

Switch

Aangezien de academie slechts één bacheloropleiding voert is switch niet mogelijk en derhalve als indicator niet van toepassing.

Rendement

Het rendement zoals gedefinieerd in het kader van de prestatieafspraken ligt met 85,3% hoger dan oorspronkelijk als doelstelling geformuleerd. Gezien de rendementscijfers over de afgelopen vier jaar lijkt hier sprake van een structureel hoger rendement. Dit is waarschijnlijk ten dele toe te schrijven aan de beperktere financiële ondersteuning van studenten: een ontwikkeling die sneller studeren in de hand werkt. Daarnaast kan in bredere zin worden geconstateerd dat de samenleving jongeren in het algemene zin aanspoort tot grotere efficiëntie en doelgerichtheid.

Kwaliteit en excellentie

Zoals nagestreefd hebben alle opleidingen die afgelopen periode zijn geaccrediteerd het oordeel goed of excellent gekregen. Wij zien dit als een bevestiging van de hoge kwaliteit van het onderwijs. Ook het succes van onze alumni is hiervan een uiting. Ook op andere momenten waarop externe validering van de academie plaatsvond (Instellingstoets, aanvraag Bijzonder kenmerk Kleinschalig en Intensief Onderwijs en toetsing Kwaliteitszorg onderzoek) werd dit algemene beeld bevestigd.

Met een score van bijna 84% tevredenheid in het tweejaarlijkse Studententevredenheidsonderzoek blijft de tevredenheid onder studenten onverminderd hoog. Dit laat onverlet dat er mogelijkheden voor verbetering zijn. Deze worden met name ingezet op het voor studenten tastbare niveau van de opleiding of

afdeling, waar zij samen met hun docenten gericht kunnen werken aan verbetering.

Docentkwaliteit

Het percentage mastergeschoolde docenten is op het oorspronkelijke en tevens gewenste niveau van 50% gebleven. Bij het aangaan van de prestatieafspraken is door de academie reeds aangegeven dat het formele opleidingsniveau niet als een bepalende indicator voor de kwaliteit van een docent wordt gezien. Vooral de positie van de docent als maker (kunstenaar/ontwerper) en iemands didactische kwaliteit zijn voor de Rietveld Academie leidend. Desalniettemin verwachten wij dat het percentage mastergeschoolde docenten de komende jaren autonoom zal groeien, met name door de groei van het aanbod van masteropleidingen in het kunstonderwijs.

Onderwijsintensiteit

De onderwijsintensiteit in de propedeuse is onverminderd hoog gebleven: alle studenten in de propedeuse van de bacheloropleiding hebben 24 contacturen per week en daarnaast (zo blijkt uit onderzoek) een groot aantal uren zelfstudie. Studenten geven aan 40-45 uur per week aan hun studie te besteden. Over de afgelopen periode is de groepsgrootte in het de propedeuse teruggebracht tot circa 18 studenten, een maatregel die meer individuele aandacht voor de student mogelijk maakt.

Indirecte kosten

Bij het aangaan van de prestatieafspraken in 2012 lagen de indirecte kosten van de academie procentueel iets hoger dan gemiddeld in het HBO, zo bleek uit benchmarkgegevens. Het percentage 'generieke overhead' berekend volgens de Berenschot methode lag op 29,6%. De verhouding OP/OOP lag op 1,79. Aangezien de academie er om doelmatigheidsredenen van heeft afgezien om de afgelopen jaren deel te nemen aan het benchmarkonderzoek van Berenschot zijn er op deze, secundaire, indicator geen gegevens beschikbaar.

De verhouding OP/OOP is ultimo 2015 1,4. Dit is een minder gunstige ratio dan de situatie in 2012 en minder gunstig dan werd nagestreefd. Het verschil wordt ten dele verklaard door een verandering in de wijze waarop een deel van de docenten aan de academie is verbonden. Parallel aan een vergelijkbare bredere maatschappelijke ontwikkeling is het aantal docenten op zzp-basis sterk gegroeid, tegelijkertijd is het aantal docenten in loondienst gedaald. Binnen de definitie zoals gehanteerd voor de prestatieafspraken tellen de docenten op zzp-basis, circa 9 fte, niet mee in het bepalen van de omvang van het OP. Aangezien deze docenten een deel van het reguliere curriculum verzorgen stelt de academie zich op het standpunt dat het meerekenen van deze docenten een reëler beeld zou geven van de omvang van het OP. De ratio OP/OOP zou in dat geval 1,6 zijn.

Het College van Bestuur is ondanks het bovenstaande van mening dat de verhouding tussen directe en indirecte capaciteit gezond is. De administratieve taken binnen de academie worden door een zeer compacte staf uitgevoerd en de omvang van deze staf wordt continue bezien in het licht van de benodigde inzet voor onderwijs en onderzoek. Voorts is het zo dat, in afwijking op HBO in het algemeen, docenten aan de academie vrijwel geen taken hebben buiten het eigenlijke lesgeven. Vrijwel alle uren van een aanstelling worden zo benut als directe contacturen met studenten.

3. Onderwijs

3.1 Onderwijsaanbod

3.1.1 Onderwijsaanbod bacheloropleidingen

De Gerrit Rietveld Academie verzorgt de bacheloropleiding Beeldende Kunst en Vormgeving met twaalf afstudeerrichtingen: Beeldende Kunst, Audiovisueel, Keramiek, Glas, Beeld en Taal, Fotografie, Grafisch Ontwerpen, Modevormgeving, TXT (textiel), designLAB, Architectonische Vormgeving en Edelsmeden. Alvorens te kiezen voor een van de afstudeerrichtingen doorlopen de studenten het algemeen vormende Basisjaar.

Deeltijdopleiding Gerrit Rietveld Academie (DOG-time)

Naast de voltijdopleiding biedt de academie studenten te mogelijkheid om in deeltijd een diploma te verkrijgen. DOGtime, zoals deze opleiding heet, duurt vijf jaar en heeft een tweejarige propedeuse. In de propedeuse maken studenten onder meer kennis met de verschillende aspecten van de vakdisciplines. Na de propedeuse kunnen de studenten de keuze maken voor de deeltijdopleidingen Autonome Beeldende Kunst, Interaction Design/Instabiele media of instromen in de voltijdopleiding.

Afdelingsoverschrijdend aanbod bacheloropleidingen

Studium Generale

Het Studium Generale voorziet in een schoolbreed theorieaanbod. Het programma van het Studium Generale is verplicht voor de studenten van het Basisjaar en die van het 1e en het 2e vakjaar. De Gerrit Rietveld Academie acht het van groot belang dat studenten niet slechts zijdelings met een theoretische vraagstelling in aanraking komen, maar ervaren hoe verdieping van kennis door middel van een gevarieerd aanbod uiteindelijk leidt naar een gefundeerd persoonlijk oordeel.

In maart 2015 vond de Studium Generale week plaats, getiteld ARE YOU ALIVE OR NOT? Looking at ART through the lens of THEATRE. In een zeer intensief programma in samenwerking met de Vlaams cultuurhuis De Brakke Grond konden studenten, docenten en externe bezoekers kennis nemen van een breed scala aan lezingen, workshops en andersoortige presentaties. Opnieuw werd het Studium Generale gecombineerd met het jaarlijkse evenement Rietveld Uncut. In deze opzet komen het bespiegelende en het makende element van de onderwijs samen.

3.1.2 Onderwijsaanbod masteropleidingen

Het masteronderwijs van de Gerrit Rietveld Academie wordt verzorgd door het Sandberg Instituut. Het instituut biedt de volgende opleidingen aan: Fine Arts, Dirty Art Department (Vrije Vormgeving), Think Tank of Visual Strategies (Design), Studio for Immediate Spaces (Interieur Architectuur) en Critical Studies.

De tweejarige onderwijsprogramma's bestaan uit een samenhangend geheel van seminars, lezingen, workshops, ontwikkeling van collectief en individueel werk en het schrijven van een thesis. Studenten krijgen de ruimte eigen bijdragen te leveren aan de ontwikkeling van het programma. Afdelingen delen informatie over lezingen en workshops die openstaan voor derden. Tevens biedt het instituut een facultatief theoretische programma, waaraan studenten uit alle disciplines deelnemen. Jaarlijks vinden op alle afdelingen programma evaluaties plaats met studenten en staf.

Tijdelijke (kortlopende) masterprogramma's

Het instituut biedt sinds 2011 tijdelijke masterprogramma's aan, georganiseerd rond specifieke urgente thema's, die worden verbonden aan één van de bestaande opleidingen. Voor deze programma's worden externe partners aangetrokken die gezien worden als specialist op dit gebied. Na twee jaar verdwijnt een dergelijk programma weer. Overzicht:

Periode	Programma	Onderwerp	Hoofd(en)
2011-2013	VacantNL	Leegstand	Bureau Rietveld Landscape - Erik en Ronald Rietveld
2013-2015	Material Utopias	Relatie materiaal en concept.	Louise Schouwenberg
2013-2015	School of Missing Studies	Kunst irt veranderend publiek domein	Bik van de Pol
2014-2016	Cure Master	Kunst irt gezondheid (-szorg)	BETER - Martijn Engelbregt TAAK - Theo Tegelaers
2014-2016	Designing Democracy	Design irt democratie	XML Max Cohen de Lara, David Mulder van
2014-2016	System D Academy	Informeel, zelf- organiserende systemen als alternatief voor het overheersende rationele, statische en geformaliseerde denken. Doel is kruispunten tussen het formele en informele te vinden en te visualiseren.	The car from Africa - Melle Smets Cynthia Hathaway
2015-2017	Fashion Matters	Onderzoekt nieuwe modellen ontwikkeling, productie irt mode industrie	Christophe Coppens
2015-2017	Materialisation Art & Design	Onderzoekt verband materiaal, media, idee ontwikkeling	Herman Verkerk, Maurizio Montalti

Personele wisselingen

Wij namen afscheid van Judith Konz, coördinator MU, wegens afronding van het tijdelijke programma. Judith vertrok naar de Design Academy als Program Manager Masters. Bij de vaste afdelingen vertrok Rinske Wessels, coördinator SIS, om de functie Projectleider Urban Projects/IABR te vervullen. Zij werd opgevolgd door Helene Webers. Lizzy Kok, coördinator DAD, vertrok naar de KABK en werd Project Manager Events. Zij werd opgevolgd door Sjoerd ter Borg. Simone Kleinhout, coördinator Cure, werd gedurende haar zwangerschapsverlof vervangen door Anke Zedelius. Anke Zedelius coördineerde het gezamenlijke eindexamen en de herinrichting Overschiestraat. De twee nieuwe tijdelijke programma's kregen de volgende coördinatoren: Martine Zoeteman bij Fashion Matters en Linde Dorenbosch bij Materialisation in Art & Design.

Huisvesting

Overschiestraat 188 - Benthem-Crouwel gebouw

In het voorjaar 2015 stond het instituut voor de vraag hoe de huisvesting de komende jaren georganiseerd zou moeten worden. De locatie Vetterstraat verviel, waardoor twee tijdelijke programma's opnieuw gehuisvest moesten worden. Daarnaast liet de shuffle ten dienste van de ontwikkeling nieuwbouw een scenario zien van voortdurende interne verhuizingen en herhuisvestingsprojecten tot de nieuwbouw afgerond zou zijn in de zomer 2018. Door de tweejarigheid van het masteronderwijs zou dit teveel onrust met zich meebrengen. Het pand Overschiestraat 188 bood mogelijkheden het hele instituut voor de duur van het nieuwbouwtraject te huisvesten. Besloten werd een groot deel van het instituut te verhuizen gedurende de zomervakantie. Door het industriële karakter van het pand en naastgelegen terrein worden mogelijkheden onderzocht die in de nieuwbouw toegepast kunnen worden. De twee nieuwe tijdelijke programma's Fashion en MAD blijven op de locatie Rietveld Academie in verband met de grote betrokkenheid van de werkplaatsen en de afdelingen keramiek en glas bij de opleidingen.

Marineterrein

Designing Democracy gebruikt vanaf januari 2015 een locatie op het Marineterrein, dat tevens de centrale locatie zal zijn voor alle ambtelijke vergaderingen en evenementen tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie.

Residence Prinses Irenstraat

De residence voor de buitenlandse gastdocenten op de Prinses Irenstraat blijft voorlopig in gebruik als huisvesting voor de buitenlandse gastdocenten.

Frans de Wollantstraat/De Punt

Het Sandberg Instituut heeft de beschikking over de 3^e verdieping, waar alumni studenten voor een bepaalde periode een studio kunnen

huren. De hoekruimte op de begane grond "De Punt" wordt geprogrammeerd door gebruikers van de 3e verdieping in samenwerking met het Sandberg Instituut. Naast de reguliere programma's Hackers & Designers, Digital Death Drive en DDV Thursday meetups wordt een wisselend programma aangeboden door genodigden.

Scholing personeel

In 2015 werden in het kader van bijscholing cursussen gegeven in Osiris, Excel, BHV en Engels in woord en geschrift.

3.1.3 Activiteiten en projecten

Activiteitenprogramma bacheloropleiding

Naast het reguliere lesprogramma krijgen studenten de gelegenheid te participeren in afdeling- en academiebrede activiteiten en projecten.

Activiteiten worden deels gefinancierd uit de reguliere middelen, aanvullend worden middelen verworven en worden bijdragen in natura geleverd door projectpartners. In het verslagjaar werden projecten onder andere mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de gemeente Amsterdam, verscheidene Nederlandse ambassades in het buitenland, Vlaams Cultureel Centrum de Brakke Grond, het Mondriaan Fonds en diverse grotere en kleinere sponsors.

Activiteitenprogramma masteropleidingen

De bekostiging door het Ministerie van OC&W is onvoldoende om extra activiteiten te financieren, waardoor aanvullende middelen gevonden moeten worden. Het afgelopen jaar is door de volgende partijen financiële ondersteuning/sponsoring geboden ten behoeve van activiteiten van de masteropleidingen:

Financier	Activiteit
Kunstenplan 2013-2016, Mondriaan Foundation,	Kunstvlaai (FA)
Mediafonds	Masterclass Sandberg@mediafonds (DES)
Culturele podia Amsterdam	Sponsoring presentatieplekken eindexamen (FA)
WoW	Bouwkeet en startbedrag samenwerking WoW-residents (DAD)
G-Star RAW	Financiële bijdrage ontwikkeling, uitvoering programma, uitnodigen extra gasten en uitzonderlijke gasten, betrokkenheid bij individuele onderzoekstrajecten van studenten, bijdragen experts G-Star RAW aan onderwijsprogramma (FM)
Vfonds, het Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg, Lloyd Hotel, Europe by People	Sandberg Fora, een serie publieke lezingen/discussies in de Commandantswoning Marine Etablissement (DD)
Label Disarming Design for Palestine	Reis- en verblijfskosten workshop studenten in Palestina (DES)

3.2. Kennisontwikkeling en onderzoek

Lectoraat Art and Public Space

De lector heeft als opdracht het initiëren en begeleiden van onderzoek en onderzoeksgericht onderwijs binnen de Gerrit Rietveld Academie op het gebied van kunst en publieke ruimte en het stimuleren van de ontwikkeling van een nieuwe visie op dit gebied. De taken van de lector zijn:

- een theoretisch en methodologisch kader stellen, waarbinnen docenten en studenten van de Gerrit Rietveld Academie kunnen participeren in het onderzoek. Daarbij staat met name de vraag naar de aard van 'artistic research' centraal.
- het organiseren en managen van de kenniskring en daarmee het bevorderen van multidisciplinaire samenwerking tussen studenten en docenten van de participerende instellingen, kunstenaars, wetenschappers, opdrachtgevers en overheden;
- het organiseren van manifestaties (symposia, tentoonstellingen e.d.) die het onderzoek maatschappelijk hanteerbaar maken en de publieke discussie bevorderen;
- het genereren van publicaties over kunst in de publieke ruimte.

In het onderzoek van de lector en de kenniskring spelen drie thema's een belangrijke rol:

1. de betekenis en functie van de publieke ruimte;
2. de relatie tussen kunst, kunstenaars en publiek;
3. de ontwikkeling van nieuwe visies op kunst en publieke ruimte.

Het doel van de Kenniskring is theorievorming en het laten ontstaan van inzicht bij docenten van de opleidingen die deze inzichten op hun beurt verwerken in hun lespraktijk.

Making Things Public

In het kader van de groeiende nadruk op onderzoek is het onderzoeksprogramma onder de titel Making Things Public (MTP) in 2015 voortgezet. Dit programma, waarin de rol van kunst en design in het publieke domein centraal staat, vormt het kader voor de begeleiding van een beperkt aantal PhD-onderzoekers, deels intern en deels extern. Steeds meer kunstenaars en ontwerpers kiezen de mogelijkheid een -al dan niet gefinancierd- promotietraject te volgen. De Gerrit Rietveld Academie stelt in het kader van loopbaanontwikkeling en professionalisering sommige docenten in staat een deel van hun tijd hieraan te besteden, met behoud van salaris. De MTP-groep, die begeleid wordt door senior onderzoeker Sher Doruff, dient naast het genereren van kennis en inzicht ook voor ondersteuning van dit traject in de vorm van uitwisseling van ervaring, het delen van onderzoeksresultaten, het aanbieden van cursussen in academisch schrijven en het financieel mogelijk maken van congresbezoek in het buitenland.

SKOR Archief en Bibliotheek

Het SKOR Archief is in december 2015 verhuisd van het TNT-gebouw aan de Frederik Roeskestraat naar het souterrain van de Gerrit Rietveld Academie. De SKOR Bibliotheek is tegelijk met deze verhuizing ondergebracht bij de bibliotheek van de Gerrit Rietveld Academie op de begane grond. In 2014 is reeds begonnen met het invoeren van de boeken uit de collectie van SKOR in de bibliotheekcatalogus van de Rietveld Academie. Alle boeken kunnen nu via de bibliotheek van de Academie worden uitgeleend. In 2015 heeft het Lectoraat de mogelijkheden onderzocht voor het opzetten van een nieuwe database om het archief te raadplegen. Deze database wordt begin 2016 gerealiseerd.

Evaluatie Lectoraat, onderzoeksperiode 2009-2015

Begin 2015 heeft het Lectoraat een evaluatiecommissie van onafhankelijke experts samengesteld voor de zesjaarlijkse externe beoordeling van het onderzoek uitgevoerd aan de Gerrit Rietveld Academie in het kader van het Lectoraat. De commissie bestond uit:

- prof. dr. Christoph Lindner, voorzitter
Hoogleraar Mediastudies aan de Universiteit van Amsterdam en directeur van het Netherlands Institute for Cultural Analysis
- dr. Florian Cramer
Lector bij kenniscentrum Creating 010, Hogeschool Rotterdam/Willem de Kooning Academie
- Dirk de Wit
Coördinator internationale relaties en aanspreekpunt beeldende kunst, Kunstenpunt Brussel
- dr. Jennifer Steetskamp, secretaris
Onafhankelijk onderzoeker en adviseur en stafmedewerker beeldende kunst bij het Amsterdams Fonds voor de Kunst

Voorafgaand aan de visitatie heeft het Lectoraat voor de commissie een zelfevaluatie-rapport opgesteld. Op 30 maart 2015 vond de visitatie plaats. Tijdens deze dag gingen de commissieleden in gesprek met lector Jeroen Boomgaard, beleidsmedewerker Merel Driessen, assistent Sietske Roorda en coördinator/senior onderzoeker van onderzoeksgroep Making Things Public, Sher Doruff. Ook werd gesproken met:

- Kenniskringleden: Rini Hurkmans, Henri Snel en Curdin Tones
- Stakeholders: Nils van Beek (TAAK), Monica Boekholt (CBK Drenthe) en Maaïke Lauwaert (Stroom Den Haag)
- Leden van het College van Bestuur van de Gerrit Rietveld Academie: Annelies van Eenennaam (voorzitter) en Ben Zegers (directeur bacheloronderwijs).

In juni 2015 bracht de evaluatiecommissie positief rapport uit over de visitatie.

3.2.1 Het Lectoraat en de onderwijsorganisatie

Coördinatie Theorieonderwijs

In 2015 heeft het Lectoraat de coördinatie van het theorieonderwijs verder begeleid. In mei 2015 heeft het Lectoraat voor de zesde keer een theoriestudiedag gehouden, dit keer in het Centraal Museum in Utrecht. Tijdens deze dag gaven scriptiebegeleiders aan te weinig uren te hebben voor begeleiding. Er is vervolgens door het Lectoraat door middel van een vragenlijst onderzoek gedaan naar de uren van scriptiebegeleiders, hoe deze gebruikt worden, en waar de knelpunten zitten. Het rapport van dit onderzoek is besproken bij de theoriebijeenkomst van 25 november 2015. Op basis daarvan is een richtlijn opgesteld voor 10 uur begeleiding per student.

Daarnaast heeft het Lectoraat in 2015 meegewerkt aan de voortzetting van een speciaal programma voor studenten onder de titel 'Art in Context'. Dit programma biedt studenten in het eerste vakjaar de mogelijkheid om hun werk te leren ontwikkelen en beschouwen in relatie tot geselecteerde maatschappelijke contexten. In het programma wordt ervaring opgedaan met het analyseren van de sociale voorwaarden waarmee kunst een confrontatie aan kan gaan en met het verwezenlijken van zulke confrontaties in het werk, of beter gezegd, als werk. Het programma onderzoekt de mogelijkheden van onderwijs dat een sterkere verbinding legt met de sociale context onder de inzet van meer theorie. In 2015 was 'Art in Context' een samenwerking met het Cobra Museum en de ING Bank en had het als onderwerp 'Laughter'. Het werd afgesloten met een gezamenlijk geproduceerd event in het Frascati Theater in juni 2015 en een publicatie. De coördinatoren waren ook in 2015 Sasa Karalic en Jouke Kleerebezem, docenten aan de Gerrit Rietveld Academie.

In 2015 is het honoursprogramma 'ART and RESEARCH' weer van start gegaan. Geselecteerde studenten van de Universiteit van Amsterdam en de Gerrit Rietveld Academie werkten veertien maanden intensief samen aan een zelf gekozen onderzoeksproject. Het honoursprogramma wordt gecoördineerd door Cato Cramer en begeleid door Maartje Fliervoet en Paula Albuquerque.

In samenwerking met het Sandberg Instituut en TAAK is in 2015 het programma 'Summer School Marfa' voortgezet. Van 20 juni tot 4 juli 2015 namen studenten van het Sandberg Instituut/de Gerrit Rietveld Academie, de Academie voor Bouwkunst en The Cooper Union deel aan een *fieldwork studio* in Marfa, Texas (VS). Het Lectoraat stelde een onderzoeksplaats ter beschikking aan de begeleidende docent van het Sandberg Instituut/de Gerrit Rietveld Academie, Krist Gruijthuijsen.

In 2015 werd opnieuw de Rietveld Scriptieprijs uitgereikt. De winnaar was Baha Görkem Yalim van de afdeling VAV. Voor de prijs kon iedere afdeling een scriptie nomineren en een vakjury bestaande uit Sandra Smets, kunsthistoricus en -criticus, en Xander Karskens, kunsthistoricus en conservator hedendaagse kunst bij De Hallen in Haarlem, en Jeroen Boomgaard, de lector, maakte hieruit een keuze.

Kenniskring

De kenniskring had in 2015 de volgende leden:

Marieke Barnas
Rogier Brom
Krijn Christiaansen
Oene Dijk
Maartje Fliervoet
Krist Gruijthuijsen
Rini Hurkmans
Jouke Kleerebezem
Renée Kool
Matthias Kreutzer
Joris Landman
Gabriel Lester
Louis Lüthi
Frank Mandersloot
Cathelijne Montens
Martine Neddham
Jens Pfeifer
Alice Smits
Curdin Tones
Elmo Vermijs
Christel Vesters

Om het proces van de onderzoekers beter inzichtelijk te maken en bij te houden werden er in 2015 structurele trajectgesprekken gevoerd. Hiervan worden verslagen gemaakt, die tevens ter informatievoorziening van het CvB dienen.

Making Things Public

Making Things Public is het onderzoeksprogramma dat het Lectoraat samen met Dr. Sher Doruff, als senior onderzoeker, in 2011 heeft opgezet. Het onderzoeksprogramma ondersteunt een selecte groep PhD-onderzoekers, zowel intern als extern van de Gerrit Rietveld Academie en het Sandberg Instituut.

Making Things Public had in 2015 de volgende leden met bijbehorende universiteiten waar zij promoveren:

Paula Albuquerque (Universiteit van Amsterdam)
Barbara Neves Alves (Goldsmiths University)
Kristina Andersen (Universiteit van Amsterdam)
Sher Doruff (senior onderzoeker MTP)
Yvonne Dröge Wendel (Universiteit Twente)
Hermann Gabler (Universität für angewandte Kunst Wien/Kunstuniversität Linz)
Janice McNab (Universiteit van Amsterdam)
Daniela de Paulis (Universiteit van Amsterdam)
Ilse van Rijn (Universiteit van Amsterdam)

In januari 2016 voltooide Paula Albuquerque als eerste de PhD in Artistic Research aan de Universiteit van Amsterdam.

Creator Doctus (CrD)

Op initiatief van het College van Bestuur van de Gerrit Rietveld Academie begon het Lectoraat in 2013 met de ontwikkeling van een nieuw onderzoekstraject voor kunstenaars, getiteld 'Creator Doctus (CrD)', in het kader van de derde cyclus. Het project is erop gericht om een opdracht te verlenen aan een in Nederland gevestigde kunstenaar, gedurende een periode van drie jaar. Het Van Abbemuseum in Eindhoven is bij het pilotproject de opdrachtgever. Eerdere gesprekken met het Stedelijk Museum in Amsterdam als mogelijke opdrachtgever zijn in de zomer van 2015 gestrand. Naast deze samenwerking met het Van Abbemuseum, zal er financiering van het Mondriaan Fonds zijn voor een deel van het traject. De Gerrit Rietveld Academie werkt voor de Creator Doctus op Europees niveau samen met twee of drie andere kunstonderwijsinstellingen, namelijk de Birmingham Institute of Art and Design, de Athens School of Fine Arts en mogelijk het Institut Supérieur des Beaux-Arts Besançon. Deze onderwijsinstellingen organiseren ieder hun eigen pilotproject met hun eigen keuze voor een kunstenaar, eigen financiering, begeleiding en presentatie. Over de voor acceptatie en eventuele accreditatie noodzakelijke kwalificatiecriteria wordt samengewerkt met ELIA. In maart 2017 wordt een Erasmus+ aanvraag ingediend voor het Creator Doctus project op Europees niveau. In de aanloop naar deze aanvraag wordt in september 2016 in Nederland (en eventueel in de andere landen) gestart met een

voorfase van het pilotproject. Het Creator Doctus traject werd op 13 november 2015 gelanceerd bij de Gerrit Rietveld Academie. Tijdens de lancering werden presentaties gegeven door lector Jeroen Boomgaard, Johnny Golding (Director Centre for Fine Art Research, Birmingham School of Art) en Michael Mersinis (Lecturer Fine Art Photography, Glasgow School of Art). Aansluitend vonden er workshops en discussies plaats.

Onderwijsprojecten

Autonomy Project

In het kader van een samenwerkingsproject met het Van Abbe Museum, de Vrije Universiteit, de Universiteit van Hildesheim, het Dutch Art Institute en de Academie van Liverpool werkte het Lectoraat mee aan een reader die in 2016 verschijnt bij uitgeverij Afterall, Londen.

Spaces of Uncertainty

In 2015 is het Lectoraat een samenwerking aangegaan voor het project *Spaces of Uncertainty*. Het initiatief voor dit project ligt bij het Hungarian University of Fine Arts. Andere partners zijn de Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart, Nottingham Trent University, Kingston University London, University of Dundee en Academy of Fine Arts Krakow. *Spaces of Uncertainty* bestaat uit een Summer School, tentoonstelling en uitwisseling bij de partnerscholen. In 2015 is voor dit project een Erasmus+ aanvraag ingediend. Deze is helaas niet gehonoreerd. In 2016 wordt een nieuwe aanvraag gedaan.

Samenwerking en onderzoek op masterniveau

Evenals in 2014 was het Lectoraat in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam in 2015 betrokken bij de opzet en invulling van het Master Artistic Research Programma. De invulling hiervan bestond voornamelijk uit het aanbieden van theorie/praktijk vakken voor studenten van het Sandberg Instituut en studenten van de Master Artistic Research. Daarnaast verzorgde de lector onderzoekstraining voor studenten van het Sandberg Instituut die aan hun eindscriptie werken.

Onderzoeksopdrachten

Kunst met een Opdracht, kunst en gemeenschap

In 2014 begon LAPS met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en Tresoar van de gemeente Leeuwarden het samenwerkingsproject *Kunst met een Opdracht, kunst en gemeenschap*. In dit project wordt de relatie tussen publiek en het kunstwerk in de openbare ruimte nader onderzocht. Tijdens het project komen onder andere thema's aan de orde als het ontstaan van waardering voor kunst in de publieke ruimte en de participatie van publiek als conserveringsstrategie. Het werk van de Friese kunstenaar Jaap van der Meij wordt in het project als

praktijkcasus gebruikt. Het belangrijkste doel van het onderzoek is om een nieuwe strategie te ontwikkelen voor de waardering, het beheer en onderhoud van kunst in de openbare ruimte, gebaseerd op betrokkenheid van lokale belanghebbenden en gemeenschappen. In 2015 zijn er diverse expert meetings gehouden bij Tresoar in Leeuwarden in voorbereiding op het project en ter versterking van een subsidieaanvraag bij het Mondriaan Fonds. Deze aanvraag is in de zomer van 2015 gehonoreerd. Begin 2016 wordt gestart met het onderzoek door LAPS. Voor de uitvoering van dit onderzoek zijn twee onderzoekers aangetrokken: Rogier Brom en Niels van Maanen.

Samenwerkingen

Het Lectoraat is in 2015 betrokken geweest bij negen samenwerkingsprojecten:

- Het Autonomy Project: een samenwerkingsproject met het Van Abbe Museum, de Vrije Universiteit, de Universiteit van Hildesheim, het Dutch Art Institute, de Universiteit van Amsterdam en de Academie van Liverpool waarin een nieuwe invulling van het begrip autonomie wordt onderzocht. In het kader van de samenwerking werkte het Lectoraat mee aan een reader die in 2016 verschijnt.
- SAR/JAR/ARC: de Gerrit Rietveld Academie is officieel partner in een met SIA/RAAK gelden gefinancierd internationaal project ter ondersteuning en verspreiding van artistic research. Onderzoekers van de kenniskring plaatsen hun onderzoeksmateriaal in het archief en nemen deel aan conferenties.
- Summer School Marfa: een samenwerking met het Sandberg Instituut en TAAK. Studenten van het Sandberg Instituut/de Gerrit Rietveld Academie nemen deel aan een *fieldwork studio* in Marfa, Texas (VS). Het Lectoraat stelt een onderzoeksplaats ter beschikking aan de begeleidende docent van het Sandberg Instituut/de Gerrit Rietveld Academie.
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Tresoar: een samenwerkingsproject, getiteld *Kunst met een Opdracht: kunst en gemeenschap*.
- Stroom Den Haag: een langdurig samenwerkingsverband die concreet leidde tot een gezamenlijk programma voor de lezingenreeks *The Knight's Move*.
- Van Abbemuseum Eindhoven: als partners in de pilot van het *Creator Doctus*-traject.
- Birmingham School of Art, Athens School of Fine Arts, Institut Supérieur des Beaux-Arts Besançon: als Europese partners in de pilot van het *Creator Doctus*-traject.
- Mondriaan Fonds: als financiële partner in de pilot van het *Creator Doctus*-traject en DHAPS (Digital Helpdesk Art & Public Space).
- Hungarian University of Fine Arts, Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart, Nottingham Trent University,

Kingston University London, University of Dundee, Academy of Fine Arts Krakow: als Europese partners in het project *Spaces of Uncertainty*.

Presentaties en publicaties

Precarious Aesthetics - from webcams to the moon

Van 1 tot en met 15 februari 2015 werd bij Bradwolff Projects in Amsterdam de duotentoonstelling *Precarious Aesthetics - from webcams to the moon* gehouden. Deze tentoonstelling toonde werk van Daniela de Paulis en Paula Albuquerque, kunstenaars, promovendi en leden van de onderzoeksgroep Making Things Public. De Paulis onderzoekt 'Visual Moonbounce', beeldende weerkaatsingen van de maan. Albuquerque onderzocht de cinematografische eigenschappen van beveiligingscamera's. De positie van de toeschouwer speelt bij beide kunstenaars op inhoudelijk vlak een centrale rol. Door het organiseren van salons groeit deze wisselwerking en wordt de betekenis ervan blootgelegd. Op 1 februari 2015, tijdens de eerste salon in het kader van deze tentoonstelling, vond er een gesprek plaats tussen Daniela de Paulis en Jeroen Boomgaard over de invloed van promotieonderzoek op de praktijk van de kunstenaar.

Sensing Nature 1972-2022

Van 31 mei tot en met 23 augustus 2015 werd in het kader van het zomerprogramma *Zone2Source* in het Amstelpark de tentoonstelling *Sensing Nature 1972-2022* van Krijn Christiaansen en Cathelijne Montens (KCCM) georganiseerd. Christiaansen en Montens waren lid van de kenniskring tot en met 2014. De tentoonstelling bestond uit workshops, debatten en evenementen waarbij een hernieuwde relatie tot de gecultiveerde stedelijke natuur, met het oog op de Floriade in 2022, centraal stond. Op 4 juli 2015 werd een presentatie en debat gehouden over de betekenis en rol van Floriades uit het verleden, heden en toekomst, waarbij lector Jeroen Boomgaard de rol van moderator op zich nam. *Zone2Source* wordt georganiseerd door Alice Smits, ook lid van de kenniskring.

How to Do Art With Networks

In het kader van het onderzoek door Martine Neddham, lid van de kenniskring, werd op 26 november 2015 bij de Gerrit Rietveld Academie het evenement *How to Do Art With Networks* gehouden. Het evenement bestond uit een markt met workshops, lezingen en performances en liet zien hoe netwerken kunst zijn. *How to Do Art With Networks* bood de kans om ervaringen te delen, met platforms te experimenteren en te discussiëren over vragen omtrent duurzaamheid, groei en informaliteit. Er werden lezingen gehouden door Robert Sakrowski, Anne Roquigny, Katrina Sluis, Martine Neddham, Harm van den Dorpel, Michael Murtaugh en Aymeric Mansoux.

Land Art Contemporary

Op 18 december 2015 werkte het Lectoraat mee aan de organisatie van de expertmeeting *Land (Art) Making* in Kunsthal Kade in Amersfoort. Tijdens de expertmeeting werden lezingen gehouden door Aurora Tang van het Center for Land Use Interpretation in Culver City (VS), Alice Smits van *Zone2Source* over Land Art en/in het Antropoceen en Anja Novak van de Universiteit van Amsterdam over Nederlandse manifestaties van Land Art. Naar aanleiding van de lezingen werden ronde tafelgesprekken gehouden. De expertmeeting was een initiatief van Stichting Land Art Contemporary en werd georganiseerd in samenwerking met het Lectoraat, *Zone2Source*, Kunsthal Kade en de Universiteit van Amsterdam.

Digital Helpdesk Art & Public Space (DHAPS)

Het Lectoraat heeft in 2015 de website DHAPS (dhaps.org) verder ontwikkeld. Deze 2.0 versie van de website zal dezelfde praktische informatie bevatten over kunst en de publieke ruimte, contactinformatie van bemiddelaars en circa 700 kunstprojecten. Nieuwe toevoegingen zijn een blog met artikelen over ontwikkelingen in het veld kunst en de publieke ruimte, een agenda met aankondigingen van kunstwerken, symposia, publicaties, en oproepen voor schetsontwerpen. Daarnaast bevat de 2.0 versie kunstroutes, waarbij kunstprojecten van SKOR worden uitgelicht door voormalig SKOR-medewerkers. Hiermee probeert het Lectoraat een meer dynamische website te creëren, waarbij content gebracht en gehaald kan worden door verschillende mensen uit het veld kunst en de publieke ruimte. In het voorjaar van 2016 zal de nieuwe versie van de website gelanceerd worden.

The Knight's Move

Eind 2012 ging het Lectoraat een langdurig samenwerkingsverband aan met kunst- en architectuurcentrum Stroom Den Haag. Zowel het Lectoraat als Stroom Den Haag houdt zich de afgelopen jaren bezig met zijn profilering als kenniscentrum op het gebied van het publieke domein. Concreet leidde de samenwerking tot een gezamenlijk programma voor de lezingenreeks *The Knight's Move*: een serie lezingen met toonaangevende, internationale sprekers die zich onderscheiden door ongebruikelijke, verhelderende en inspirerende visies op de stad, stedelijkheid en het publieke domein. Bij de lezingen in Amsterdam staat de relatie tussen kunst en stad centraal, waarbij het gaat om een analyse die aandacht heeft voor kunst als deel van het oncontroleerbare netwerk van de stad.

3.3 Onderwijsrendement bacheloropleidingen

3.3.1 Bachelor diploma's

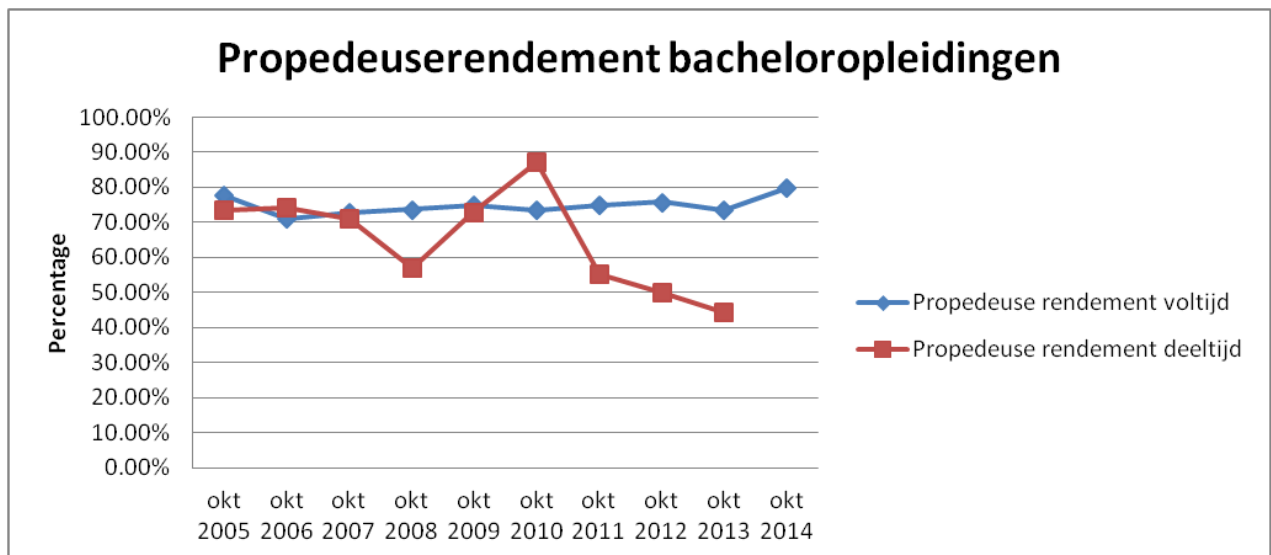
In het verslagjaar is aan 183 studenten van de bacheloropleiding een diploma uitgereikt.

Traditioneel zijn ook dit jaar de eindexamens weer afgesloten met een tentoonstelling. Het eindexamenwerk van de studenten was in de eigen gebouwen aan de Fred. Roeskestraat te bezichtigen. Duizenden bezoekers zagen de expositie. De eindexamenstudenten zijn gedurende de gehele expositieperiode zelf bij hun werk aanwezig om een toelichting te kunnen geven aan geïnteresseerden uit onder andere de museum- en galeriewereld en aan de pers.

3.3.2 Propedeuserendement bacheloropleidingen

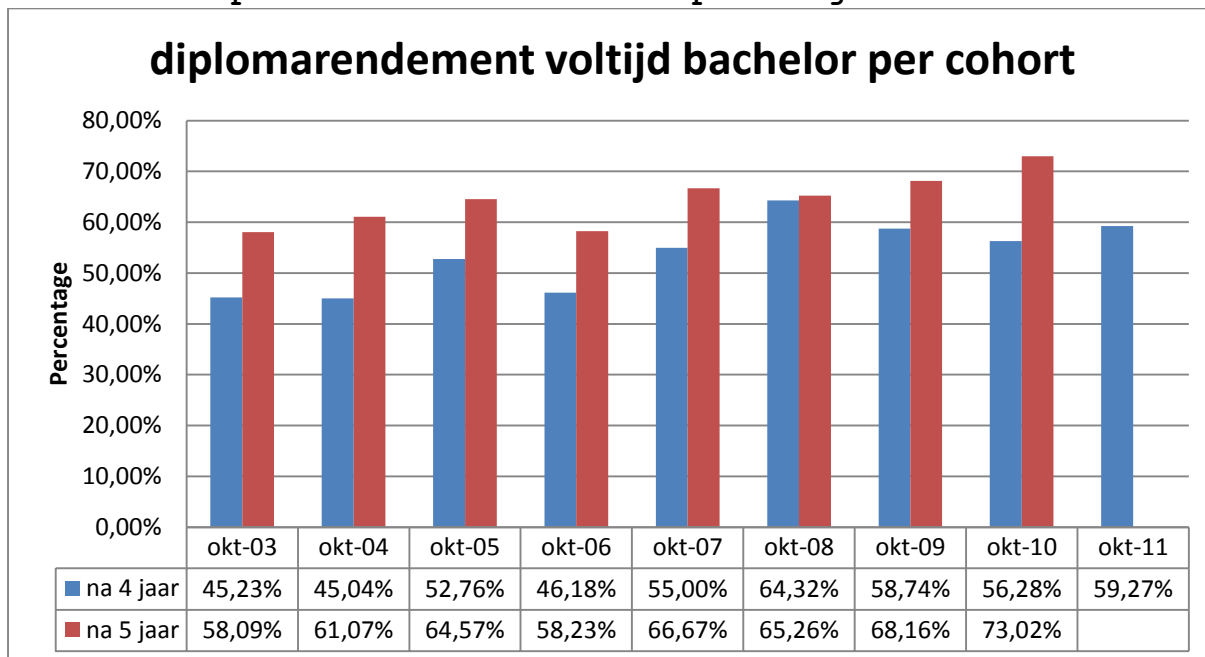
Propedeuserendement voltijd- en deeltijdopleiding

Instreamcohort	okt 2007	okt 2008	okt 2009	okt 2010	okt 2011	okt 2012	okt 2013	Okt 2014
Instream Basisjaar voltijd	155	137	136	144	147	128	106	89
Na/tijdens Basisjaar vertrokken	33	28	26	30	26	18	13	9
Doublure	9	8	8	8	11	13	15	9
Propedeuse rendement voltijd	72.9%	73.7%	75.0%	73.6%	74.8%	75.8%	73.6%	79.7%
Instream Basisjaar deeltijd	38	28	37	39	29	22	18	17
Gestopt in 1e propedeusejaar	6	7	7	3	5	5	6	4
Gestopt in 2e propedeusejaar	5	5	3	2	8	6	4	
Propedeuse rendement deeltijd	71.1%	57.1%	73%	87.2%	55.2%	50.0%	44.4%	

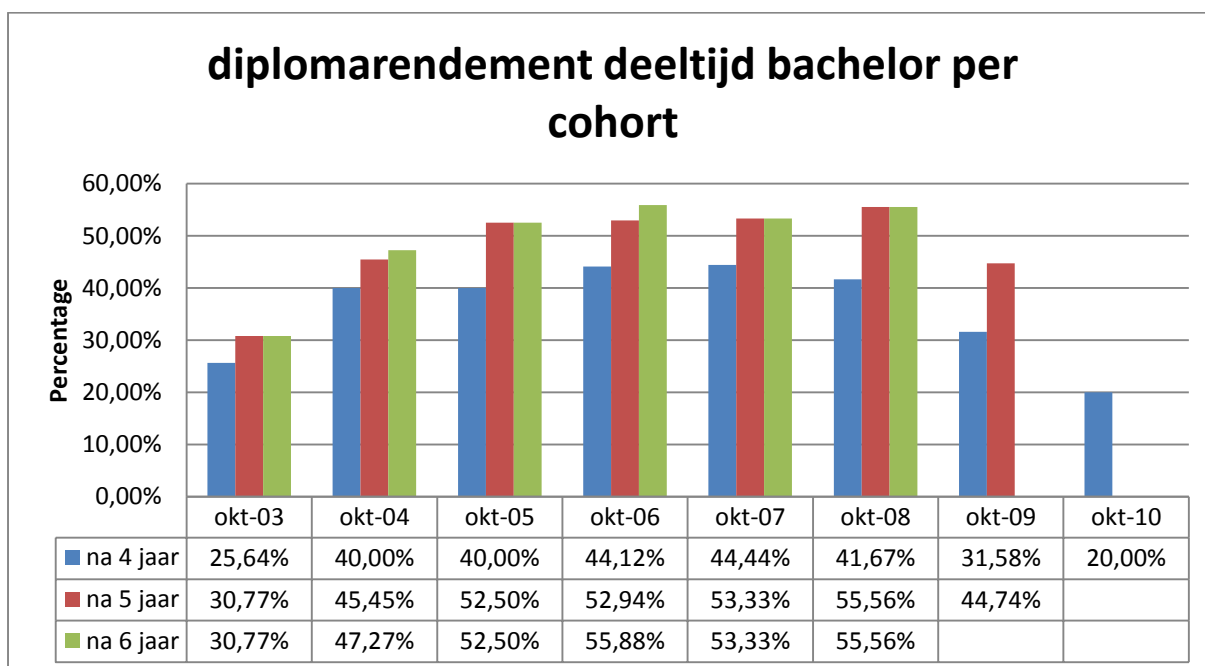

Zoals uit de bovenstaande tabel en grafische weergave blijkt is het rendement van de voltijd propedeuse hoog en stabiel; het ligt structureel tussen 73% en 79%. Het rendement van de deeltijdpropedeuse ligt de laatste jaren lager dan voorheen. Gezien de kleine (absolute) aantallen waar de cijfers betrekking op hebben is het nog niet goed mogelijk om te bepalen of het lage rendement structureel is. De ontwikkeling in de komende jaren moet dit uitwijzen.

3.3.3 Diplomarendement bacheloropleiding

Het diplomarendement van de voltijdstudenten is de laatste jaren licht gestegen en ligt na vier jaar rond 55-60% en na 5 jaar rond 65-70%. Wanneer deze cijfers gerelateerd worden aan het propedeuserendement kan worden geconstateerd dat de uitval in de hogere studie jaren relatief laag is. In vergelijking met de landelijke cijfers voor het HBO ligt het rendement na vijf jaar van de bacheloropleidingen van de Gerrit Rietveld Academie iets hoger dan het landelijk gemiddelde. Het rendement is vergelijkbaar met de overige opleidingen op het gebied van Beeldende Kunst en Vormgeving.

Zoals uit de bovenstaande figuur blijkt is het rendement na vijf jaar gedaald naar ca. 45%. Opvallend is dat het zesde studiejaar relatief weinig toevoegt aan het rendement. Anders gezegd; veruit de meeste studenten die afstuderen doen dit binnen de reguliere duur van het vijfjarige programma. Opgemerkt dient te worden dat het rendement over een klein aantal studenten wordt berekend en dat een aantal deeltijdstudenten de studie als voltijdstudent heeft voortgezet en afgerond. Deze zijn niet zichtbaar in het rendement van de deeltijddoelstelling.

3.3.4 Studie uitval en exitgesprekken bacheloropleiding

De ontwikkeling van de studie-uitval in 2014-2015 laat een gemengd beeld zien. Gezien de kleine absolute aantallen en de schommelingen door de jaren is het niet goed mogelijk om aan de cijfers duidelijke conclusies te verbinden.

Uitval over het studiejaar 2014-2015							
	aantal studenten per 1 okt 2014	aantal VZ*	Uitval 14-15	Uitval 13-14	Uitval 12-13	Uitval 11-12	Uitval 10-11
Basisjaar voltijd	104	9	8,7%	20%	15.6%	15.7%	20.1%
Basisjaar deeltijd	30	8	26,7%	32.3%	22.9%	19.7%	8.8%
Vakklassen	494	31	6,3%	8.15%	6.4%	9.8%	7.3%
Deeltijd vakklassen	46	4	8,7%	5.7%	19.7%	11.6%	4.2%
Totaal	674	52	7,7%	10.9%	10.1%	11.8%	9.5%
Waarvan:							
Niet-Nederlanders	404	31	7,7%	12.1%	10.1%	11%	7.2%
Nederlanders	270	21	7,8%	9.4%	10.0%	12.5%	11.4%

Analyse van de uitval bacheloropleiding

Studie-uitval komt voort uit:

- Persoonsgebonden oorzaken;
- Onderwijsgerelateerde oorzaken;
- Externe oorzaken.

Onderzoek naar studie-uitval is een volledig geïntegreerd onderdeel in het onderwijs van de Gerrit Rietveld Academie. Voortijdige academieverlaters en studieonderbrekers krijgen een exit- vragenformulier waarin naar de redenen van vertrek wordt gevraagd. Daarnaast biedt de decaan de gelegenheid voor een persoonlijk gesprek. Doel hiervan is inzicht te krijgen in hoeverre het bij uitval gaat om structurele, studiegerelateerde zaken. Op basis hiervan neemt de academie maatregelen om deze uitval te beperken.

De meest genoemde reden om te stoppen is het ervaren van spanning bij de beoordeling. Daarnaast spelen bijzondere - of familieomstandigheden en ziekte een rol, ook hebben de stoppers te weinig tijd aan hun studie besteed en kostte het werken naast de studie teveel tijd. Bij onderbrekers speelt spanning bij de beoordeling een veel kleinere rol. Daar zijn de belangrijkste redenen bijzondere- of familieomstandigheden, financiële redenen, ziekte, de studie is te zwaar en het werken naast de studie kost te veel tijd.

Financiële redenen en teveel tijd moeten besteden aan werk naast de studie worden meer dan voorheen genoemd. Onderwijsgerelateerde redenen spelen een kleinere rol dan vorig jaar.

3.3.5 Visie op rendementsontwikkelingen

Diploma's/afgestudeerden

Ons beleid ten aanzien van studierendementen is gebaseerd op twee idealen waartussen een zekere spanning bestaat: kwaliteit en uitstroom. Hier ontstaat een interessante paradox. Hoe strenger we zijn bij de begeleiding en de beoordelingen des te beter is de kwaliteit van de afgestudeerden, maar des te lager zijn uitstroomrendementen. Met andere woorden: wat is doorslaggevend voor de kwaliteit van het kunstonderwijs, het aantal afgestudeerden of het niveau van de afgestudeerden? De Gerrit Rietveld Academie streeft naar het hoogste kwaliteitsniveau. Dit leidt ertoe dat, indien we uitgaan van de totale studentenpopulatie, de Gerrit Rietveld Academie een rendement haalt voor voltijdstudenten van zo'n 65% na vijf jaar studie.

Propedeuse rendement en studie-uitval

De studie-uitval in de propedeuse lag het afgelopen jaar uitzonderlijk laag (8,7%), in vergelijking met eerdere jaren waar de uitval 15-20% was. De cijfers van de komende jaren moeten uitwijzen of dit een uitzondering of een trend betreft. Bij de deeltijdopleiding was er opnieuw sprake van een lage uitval in de hogere jaren. Gezien het grillige verloop door de jaren heen kunnen hier geen conclusies aan worden verbonden.

Een zekere uitval is in de propedeuse niet te voorkomen. Studenten worden geselecteerd op talent. Het onderwijs aan de Gerrit Rietveld Academie vraagt echter van studenten naast talent ook het vermogen goed te communiceren over het werk en te beschikken over voldoende zelfvertrouwen, zelfstandigheid en emotionele stabiliteit. Ondanks een serieus selectiebeleid blijkt het voor een aantal studenten in het eerste jaar toch moeilijk om aan de eisen en verwachtingen van het onderwijs te voldoen. Hoe intensief mentoren de student ook begeleiden, tijdens het eerste jaar realiseert de student zich pas echt wat de vrijheid en daarmee de grote eigen verantwoordelijkheid inhouden, die inherent zijn aan het onderwijs bij de Gerrit Rietveld Academie. Een meer schoolse aanpak op een andere academie is voor deze groep studenten mogelijk een oplossing.

Daarnaast zijn er jaarlijks, zowel in de propedeuse als in de vakjaren, studenten bij wie de basisvoorwaarden om te kunnen studeren niet aanwezig zijn, zoals:

- financiële problemen;
- psychische problemen;
- een zware baan en/of de zorg voor kinderen;
- een gebrek aan geschikte woonruimte.

Het komt helaas allemaal in toenemende mate voor en leidt in veel gevallen tot studie uitval. Overigens tekenen de tendensen van een groeiend aantal studenten met financiële en psychische problemen zich ook landelijk af.

De vraag blijft hoe de uitval kan verminderen en het rendement kan worden verhoogd. Naast vroegtijdige signalering van voortgangproblemen in de studie door mentoren en decaan is de wijze waarop uitval wordt gevolgd hierbij een belangrijk instrument. Uit de jaarlijkse exit rapportage is goed op te maken waarom studenten de Gerrit Rietveld Academie vroegtijdig verlaten.

3.4 Onderwijsrendement masteropleidingen

3.4.1 Diplomarendement masteropleidingen

Dankzij de strenge toelatingsselectie is de uitval gering. In het studiejaar 2014-2015 staakten in totaal 14 masterstudenten hun studie: 8,8%.

- 2 bij Interior Architecture
- 1 bij Design,
- 8 bij Fine art
- 3 bij Applied Arts

De studieduur is twee jaar met een jaarlijkse start in september. In het collegejaar 2014-2015 werd aan 67 studenten het master diploma uitgereikt.

3.4.2 Arbeidsmarktsucces van afgestudeerden masteropleidingen

Toekenningen vanuit fondsen /residencies/lerarenbeurzen /prijzen & nominaties

Mondriaanfondsen

Werkbijdrage Jong Talent	Riet Wijnen (FA)
Project investering Kunstenaar	Irina Birger (FA), Iris Bouwmeester (FA), Kevin van Braak (VV), Michael Tedja (FA), Stefanos Tsivopoulos (FA), Chris Rijksen (DAD)
Vrije beurs praktijkverdieping	Richtje Reinsma (FA)

Beurzen/residence EKWC	Thomas Bakker (FA), Tilmann Meyer Faje (FA), Dagmar Atladóttir (DAD)
Beurzen praktijkverdieping Rijksakademie	Josefin Arnell (DAD), Adam Ulbert (FA)
Beurs Jan van Eyck academie	David Bernstein (FA)
Werkbijdrage bewezen talent	Yasser Ballemans (FA), Natasja Boezem (FA), Mariëlle Videler (FA), Maartje Korstanje (FA), Elodie Hiryczuk (FA), Maartje Fliervoet (FA), Maartje Folkeringa (FA), Kevin van Braak (VV), Helmut Dick (FA)
Presentatie Buitenland	Pavel van Houten (FA), Richtje Reinsma (FA)
Publicaties	Jennifer Tee (FA)
Bewezen talent met opdrachtgever	Sara Blokland (FA)

Stimuleringsfonds Creatieve Industrie (SCI)

Deelregeling architectuur	Hidden Amsterdam Festival
Deelregeling internationalisering	Dutch Design in Chaumont (DES)
Presentatie Salone	Elise van Mourik/Laure Jaffuel (DAD)
Talentontwikkeling	Mark Jan van Tellingen (DES), Stefan Schafer (DES), Polina Medvedeva (DES), Monika Gruzite (DES)

Overige beurzen

Docentenbeurs DUO	Fabian Hijlkema DD
3-package deal AFK	Elisabeth Klement (CS), Michele Rizzo (DAD)
Bourse de la Ville de Genève (Zw)	Gianmaria Andreetta (CS)
DAAD beurs (D)	Stefanie Rau (CS)
Docentenbeurs DUO	Pieter Verbeke (CS)
Beurs E. Oppenheimer Memorial Trust (Z-A)	Oliver Barstow

Residences overig

Residency Yeovil Eastville Project Space/Art council England	Edwin Stolk (FA)
SCP, New York, Verenigde Staten	Maartje Korstanje (FA)
Joburg Now, Johannesburg, Zuid-Afrika	Guy Konigstein (DAD)
Project studio Berlijn	Irina Birger (FA)
AR Galerie Ferdinanda Baumanna (Praag)	Elejan vd Velde (SIS)

Mediafonds/Productie

Ontwikkeling e-cultuur	Hendrik Jan Grievink (DES), Koert van Mensvoort (DES), Floris Kaayk (FA)
------------------------	--

Conceptontwikkeling	Tim Leyendekker (FA), Judith de Leeuw (DES)
Filmplan en regie	Nirit Peled (DES), Ivanka Bakker (FA)

Filmfonds

Realisering	Julia Kaiser (DES)
-------------	--------------------

Prijzen/Nominaties

Nominatie Elisabeth van Thüringenprijs	Cure Master
Nominaties afstudeerwerk DAE: Keep an eye grant , Melkweg award DAE, Renee Smeets award DAE , Vriendenprijs van het Textielmuseum in Tilburg	Vera de Jong (FM)
Derde Prijs internationale studentententatie IPGD Chaumont (Fr)	Monika Grüzite (Des)

Selectie voorbeelden arbeidsmarktsucces

Docentposities verworven aan GRA, Piet Zwart, Artez	Diverse studenten
Solo tentoonstelling Fons Welters	Alice Ronchi (MU)
New Arrivals/Foam	Bruno Zhu (FA)
Marres Currents #3	Mirte van Duppen (DES), Asieh Dehghani (DES)
Planet Hype in MOTI nav graduation tentoonstelling	Benedikt Wöppel, Teyosh (Teodora Stojkovic en Sofia Stankovic), Stefan Schäfer (allen DES)

3.4.3 Visie op rendementsontwikkelingen masteropleidingen

Het beleid van de masteropleidingen is er op gericht succesvolle kunstenaars en ontwerpers af te leveren. Het Sandberg Instituut biedt studenten de kans zich verder te verdiepen in aansluiting op individuele onderzoeksvragen. Daarnaast nemen in de tijdelijke programma's studenten tevens deel aan het collectieve onderzoek dat in het programma centraal staat.

In 2015 was er sprake van uitval en hebben 13 studenten de opleiding vroegtijdig verlaten, 1 studente kreeg een studie onderbreking. De uitval is iets hoger dan vorig jaar. De redenen waarom studenten afhaken zijn altijd specifiek:

- twee studenten konden het programma niet combineren met de eigen praktijk
- twee studenten vertrokken wegens onvoldoende aansluiting bij het programma
- vier studenten vertrokken vanwege persoonlijke omstandigheden
- twee studenten vertrokken vanwege familie omstandigheden
- één student gaf aan de verkeerde studiekeuze gemaakt te hebben

- twee studenten stapten over naar andere buitenlandse masteropleidingen, omdat zij daar een beurs voor konden krijgen (Harvard, Goldsmiths)
- één studente onderbrak haar studie met een jaar wegens persoonlijke omstandigheden.

3.5 Kwaliteitszorg

Accreditatie

In september 2015 heeft de clustervisitatie van de masteropleiding Interieurarchitectuur plaatsgevonden. Het cluster bestaat uit de opleidingen van ArteEZ, KABK en de Gerrit Rietveld Academie [Sandberg Instituut]. In goed overleg is een panel samengesteld dat alle drie de opleidingen in dezelfde week heeft bezocht. De eerste visitatiedag was een gezamenlijke dag, waar de drie opleidingen zich aan het panel en aan elkaar presenteerden. Dit zorgde voor een goed beeld van de profielen en eigenheid van de afzonderlijke opleidingen. 'S middags ging het panel in gesprek met het werkveld. De dagen erna werd elke opleiding afzonderlijk bezocht. Een verzoek tot accreditatie ligt bij de NVAO ter beoordeling.

Kwaliteitszorg Onderzoek

De Rietveld Academie heeft in maart 2015 het lectoraat Art & Public Space (Laps) laten evalueren door een commissie van onafhankelijke experts. Het brancheprotocol kwaliteitszorg onderzoek hogeschole 2009-2015 was hierbij leidend. De evaluatiecommissie heeft een positieve indruk opgedaan op basis van het zelfevaluatierapport en vooral ook door de gesprekken met leden van de onderzoekseenheid, leden van de kenniskring en stakeholders vanuit het veld. Ondanks de nodige kritisch opmerkingen en aanbevelingen voor de toekomst concludeert de visitatiecommissie dat het lectoraat een goed functionerende onderzoekseenheid is met bovengemiddelde prestaties op bijna alle aspecten waarop is geëvalueerd.

Onderzoeken

Het *exitonderzoek*, een onderzoek onder studenten die voortijdig de opleiding verlaten, vindt elk jaar plaats. De uitval dit jaar was met 7,8% zeer laag in vergelijking met andere jaren. Dit komt vooral omdat de uitval in de voltijdpropedeuse zeer laag was. Ruim de helft van de studenten die de opleiding hebben verlaten geven aan de studie op een later moment te willen hervatten. De belangrijkste redenen die worden aangegeven om de studie te stoppen zijn spanningen bij de beoordeling en dat studenten niet bereid zijn om (bij een negatieve beoordeling) een jaar te doubleren. De belangrijkste reden om de studie te onderbreken zijn ziekte en bijzondere- of familieomstandigheden. Terugkijkend op het onderwijs aan de academie is 4% negatief, ongeveer 15% heeft gemende gevoelens en bijna 80% is positief. Deze laatste

groep heeft de studie als een inspirerende tijd ervaren, vaak zwaar, maar leerzaam.

De *Kunstenmonitor* is een jaarlijks landelijk onderzoek onder alumni, één jaar na hun afstuderen. In dit onderzoek worden alumni ondervraagd over hun start op de arbeidsmarkt en hun tevredenheid over het onderwijs. In het najaar van 2014 zijn de afgestudeerde Bachelor en Masterstudenten van het studiejaar 2012-2013 bevraagd. Uit dit onderzoek blijkt dat 100% van de ondervraagde alumni werkzaam is als scheppend/uitvoerend kunstenaar/vormgever/ontwerper. Dit levert niet altijd direct (voldoende) inkomsten op. Zij voorzien ook in hun onderhoud door aan kunstgerelateerde activiteiten en door werkzaamheden buiten hun vakgebied. De meerderheid, 69% van de respondenten, is als zelfstandige werkzaam. 11,8% van de respondenten geeft aan werkloos te zijn. 84% zou de opleiding opnieuw kiezen aan dezelfde hogeschool.

Het *studententevredenheidsonderzoek* en het *medewerkerstevredenheidsonderzoek* worden een keer in de twee jaar afgenomen. Deze zijn beide in 2014 afgenomen, de volgende afname is in 2016. Wel vinden er op afdelingsniveau gesprekken plaats met de studenten over de kwaliteit van het onderwijs. Hoofddocenten kunnen op deze manier direct punten die verbetering behoeven aanpakken.

Onderzoek onder niet starters. Al een aantal jaar is de groep aangenomen studenten die niet start met de studie gegroeid. In 2014 en in 2015 hebben we een onderzoek gehouden onder deze niet starters om te achterhalen wat de reden is van hun besluit. Op basis van deze onderzoeken hebben we een beter beeld van de overwegingen die meespelen in dit besluit en hebben we beleid ontwikkeld om de instroom op peil te houden.

Ook dit jaar is aan de *externe deskundigen* betrokken bij het eindexamen gevraagd naar hun mening over de kwaliteit van het niveau van onze afgestudeerden. Naast lovende woorden geven zij ook suggesties ter verbetering. De afdelingen nemen deze suggesties mee bij de evaluatie van hun programma.

In het najaar van 2015 hebben gesprekken plaatsgevonden met de hoofden van de *bachelorafdelingen* over het onderwijs, hun visie op het onderwijs in relatie tot ontwikkelingen in het vakgebied of ontwikkelingen aangaande het medium en hun plannen voor de toekomst. De gesprekken worden met 3 of 4 hoofden tegelijk gevoerd, later worden de uitkomsten van deze gesprekken besproken in het maandelijkse hoofddocentenoverleg.

Studentenlunch

Elke maand vindt er een lunch plaats waarbij de directeur onderwijs van de bacheloropleidingen en de beleidsmedewerker

kwaliteitszorg met studenten spreken over een actueel onderwerp. Dit kan een onderwerp zijn dat voortkomt uit het studententevredenheidsonderzoek of dat te maken heeft met een beleidsvoornemen. Doel is de meningen van studenten mee te laten spelen bij het formuleren van verbetertrajecten en beleidsbeslissingen. Dit jaar werd o.a. gesproken over de aansluiting van de vooropleiding bij de bacheloropleiding, de toekomst na de academie, de ervaringen bij de start van de opleiding, de vakklaskeuze en toetsen en beoordelen.

3.6 Samenwerkingsverbanden en uitwisselingen

3.6.1 Samenwerkingsverbanden

De academie gaat een groot aantal incidentele en structurele samenwerkingen aan met partners in binnen- en buitenland.

Honoursprogramma in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam

Sinds het studiejaar 2006-2007 biedt de Rietveld Academie in samenwerking met Universiteit van Amsterdam het honoursprogramma Kunst, Wetenschap en Praktijk aan. Dit programma heeft ten doel excellentie te bevorderen in het hoger onderwijs. Studenten van zowel de Rietveld Academie als de Universiteit van Amsterdam werken samen rond de onderwerpen Artistic Research en Art and Research. De studenten zijn zeer positief over het programma. Financiering vond het eerste jaar plaats uit de gelden van Ruim Baan voor Talent, daarna hebben beide instellingen dit programma zelf gefinancierd.

Honoursprogramma in samenwerking met het Cobra Museum Amstelveen

In het verslagjaar is de academie een nieuw honoursprogramma gestart in samenwerking met Cobra Museum Amstelveen. Studenten krijgen de gelegenheid om aan de hand van thema's interventies te plegen in (de collectie van) het museum.

Amsterdam Centre of Entrepreneurship (ACE): GRIT -project

In het verslagjaar is de eerder gestarte samenwerking tussen de Rietveld Academie en ACE gecontinueerd. ACE is een samenwerkingsverband tussen de Vrije Universiteit, Universiteit van Amsterdam, Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool voor de Kunsten Amsterdam.

De samenwerking is uitgemond in een project van een vier dagen, waarin 30 studenten afkomstig van alle studierichtingen, in groepen hebben gewerkt aan opdrachten van externe opdrachtgevers. Uitgangspunt hierbij is het werken binnen multidisciplinaire teams. De samenwerking zal het volgende jaar worden gecontinueerd.

Sandberg Instituut

Het Sandberg Instituut werkt per project vaak samen met andere partners. In de bijlage is een overzicht van deze instellingen

opgenomen. Vaste samenwerkingsverbanden zijn met de Universiteit van Amsterdam, Gemeente Amsterdam (DMO), TAAK, Disarming Design from Palestine, International Academy of Arts Palestine (IAAP), Lloyd Hotel, Mediafonds, PA-F, Bureau Broedplaatsen Amsterdam, LAPS, Lloyd Hotel en MOTI/Breda.

3.6.2 Erkenning studiepunten van andere instellingen

De Gerrit Rietveld Academie erkent niet automatisch de studiepunten van andere onderwijsinstellingen. Omdat de Gerrit Rietveld Academie aan de poort selecteert, moet iedere student eerst de toelatingsprocedure doorlopen. Studenten die al aan een kunstacademie studeren kunnen wel direct deelnemen aan het toelatingsexamen en daarmee het toelatingsspreekuur overslaan. Wanneer bij de toelating wordt besloten dat een student in een hoger jaar kan instromen, wordt vrijstelling verleend voor het voorgaande jaar of jaren. Deze vrijstelling moet worden onderbouwd met studiepunten van de eerdere opleiding. Het erkennen van studiepunten voor bepaalde vakken is bij de Gerrit Rietveld Academie evenmin aan de orde. Een student die bijvoorbeeld al een (deel-) studie filosofie heeft gedaan, krijgt niet automatisch een vrijstelling voor de filosofielessen, omdat het theorieaanbod bij de Gerrit Rietveld Academie altijd een relatie heeft met beeldende kunst en niet als een losstaand vak wordt aangeboden. De toekenning van studiepunten aan de Gerrit Rietveld Academie is gekoppeld aan de halfjaarlijkse beoordeling van de ontwikkeling van de student.

3.6.3 Uitwisseling van staf en studenten

Een wisselend aantal docenten vervult tijdelijke of vaste functies aan buitenlandse universiteiten en academies. Dit gebeurt sinds enkele jaren ook binnen de kaders van het Erasmus-programma. In 2015 vonden drie docentenuitwisseling plaats waarbij een beroep werd gedaan op een Erasmus-bijdrage.

In het najaar van 2014 is een start gemaakt met het herzien van een aantal uitgangspunten met betrekking tot de uitwisseling van studenten. Naar verwachting zal dit in de loop van 2016 resulteren in een aanpassing van het beleid.

In het verslagjaar hebben 24 studenten van de academie in het kader van uitwisseling een deel van hun studie in het buitenland gevolgd. In het verslagjaar zijn 47 buitenlandse studenten via een uitwisselingsprogramma naar de Gerrit Rietveld Academie gekomen. Onder andere door het relatief grote aantal buitenlandse studenten aan de academie is de belangstelling voor uitgaande exchange relatief beperkt in vergelijking met de inkomende exchange.

In het verslagjaar hebben 6 uitgaande studenten gebruik gemaakt van de Erasmus-beurs die, afhankelijk van het land waar het programma wordt gevolgd, € 160 tot € 288 per maand bedraagt.

Daarnaast kan de student ook vergoed een taal cursus volgen. Ook de inkomende studenten maken hier dankbaar gebruik van, in totaal 27 studenten.

Met het Institute for the International Education of Students (IES Abroad) heeft de academie een overeenkomst voor een instroomprogramma voor Amerikaanse studenten. Amerikaanse studenten worden in staat gesteld gedurende één semester hun studie aan de bacheloropleidingen van de Gerrit Rietveld Academie te volgen. De studenten worden niet ingeschreven als student bij de Gerrit Rietveld Academie, maar betalen een kostendekkende fee. In 2015 hebben twee studenten voor een periode van 4-6 maanden deelgenomen aan dit programma.

3.7 Onderwijs aan personeelsleden

In het verslagjaar hebben diverse personeelsleden zich via de lerarenbeurs ingeschreven op een masteropleiding. De academie ondersteunt deze inschrijving van harte want hiermee kan op termijn voorzien worden in de beleidsmatige behoefte het aantal docenten met een mastergraad in het HBO, en met name binnen de academie zelf, te vergroten.

3.8 Wet- en regelgeving

3.8.1 Onderwijs- en examenregeling en Studentenstatuut

De Gerrit Rietveld Academie heeft twee Onderwijs- en examenregelingen (OER): een voor de bacheloropleiding Beeldende Kunst en Vormgeving en een voor de vier masteropleidingen die worden uitgevoerd door het Sandberg Instituut.

De masteropleidingen hebben van oudsher een gezamenlijke OER ondanks de door de overheid aangebrachte scheiding in opleidingen. In de praktijk zijn de vier masterstudierichtingen zo gelijk ingericht dat het omschrijven van het onderwijs in aparte regelingen niet bijdraagt aan een beter beeld van de opleidingen. De Onderwijs- en examenregeling is opgenomen in het Studentenstatuut. Jaarlijks wordt het Studentenstatuut/OER opnieuw bekeken op relevantie en desgewenst bijgesteld. Het Studentenstatuut is van de interne website te downloaden, in het Nederlands en het Engels.

Opleidingscommissie

De gezamenlijke Opleidingscommissie voor de Bachelor- en Masteropleidingen bestaat uit 3 studenten en 3 medewerkers. In het verslagjaar is de Opleidingscommissie twee maal bijeen gekomen. De gehele studentengeleding is halverwege het jaar afgestudeerd en het instellen van een nieuwe studentengeleding heeft altijd wat voeten in de aarde. Aan het eind van het jaar was de studentengeleding dan ook nog niet compleet.

Examencommissie

In 2000 is de examencommissie ingesteld. Deze bestond uit de hoofddocenten van de afstudeerrichtingen. Er zijn twee examencommissies, een voor de bacheloropleiding en een voor de masteropleidingen. Deze bestaat uit de directeur onderwijs, twee hoofddocenten, een theorie docent, een extern lid en een ambtelijk secretaris. De examencommissies verantwoorden hun activiteiten in een eigen jaarverslag.

3.8.2 Klachten- en beroepsprocedures

De Gerrit Rietveld Academie kent drie mogelijkheden om bezwaar in te dienen tegen uitspraken en handelingen die ongewenst of wellicht onterecht zijn.

1. COBEX

Studenten die het niet eens zijn met een uitspraak van de examencommissie kunnen zich wenden tot de COBEX, het College van Beroep voor de Eindexamens. Een student kan bij de COBEX beroep instellen tegen:

- Beslissingen van examencommissies en examinatoren;
- Beslissingen met betrekking tot een negatief bindend studieadvies;
- Beslissingen omtrent het vaststellen van het behaald aantal studiepunten;
- Beslissingen met betrekking tot toelating tot de examens;
- Een weigering een beslissing te nemen.

In het verslagjaar is er geen beroep gedaan op de COBEX.

2. Klachten- en Geschillenregeling

Voor klachten over zaken, die niet de examens betreffen, kent de Gerrit Rietveld Academie een Klachten- en Geschillenregeling. In het verslagjaar is hier geen beroep op gedaan.

3. Klachtenregeling Ongewenst Gedrag

Voor personeel en studenten die te maken krijgen met ongewenst gedrag door hetzij personeel, hetzij studenten kent de academie de Klachtenregeling Ongewenst Gedrag. Hiervoor zijn twee vertrouwenspersonen ingesteld: één voor het personeel (personeelslid) en één voor de studenten (studentendecaan). De vertrouwenspersonen kunnen de klager begeleiden bij het indienen van een klacht.

In het verslagjaar is geen beroep gedaan op de regeling.

3.8.3. Het profileringsfonds

In het verslagjaar is geen beroep gedaan op de Financiële ondersteuning studenten.

De tegemoetkoming in het instellingscollegegeld voor studenten die in een tweede Bachelor of Master studeren en voor studenten uit niet-EU-landen is 20 keer toegekend.

3.9 Medezeggenschapsraad

De inspraak van personeel en studenten met betrekking tot het beleid en onderwijs aan de Gerrit Rietveld Academie vindt plaats via de Medezeggenschapsraad (MR). De Gerrit Rietveld Academie heeft een ongedeelde MR. Dat wil zeggen dat alle geledingen van de academie, docenten/medewerkers en studenten gezamenlijk in een MR vertegenwoordigd zijn. Volgens het reglement bestaat de raad uit veertien leden: zeven personeelsleden inclusief de voorzitter en zeven studenten.

Doel van de MR is het bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs en de goede communicatie binnen de organisatie. Dat doet de MR door adviezen te geven en standpunten kenbaar te maken over tal van zaken die zich op de academie voordoen. Tevens heeft de MR instemmingsrecht bij vaststelling of wijziging van een aantal in de statuten nader omschreven zaken. De vergaderingen van de MR zijn openbaar en toegankelijk voor alle leden van de academiegemeenschap.

Vergaderingen van de MR in 2015

De MR is dit afgelopen jaar buitengewoon actief geweest. Er hebben 11 reguliere MR vergaderingen plaats gevonden, te weten op: 15 januari, 18 februari, 16 april, 30 april, 13 mei, 28 mei, 9 juni, 19 juli, 16 september, 25 oktober en 2 december.

Daarnaast waren er o.a. extra samenkomsten met:

- de RvT op 2 maart en 23 april (benoemingsprocedure CvB)
- de Hoofddocenten op 26 mei en 2 juni (Idem)
- De secretaris van het CvB op 22 mei (bestuursreglement)
- Jeroen de vries op 18 juni (ICT)
- de accountants van Deloitte op 28 mei (nieuwbouw)

De onderwerpen waar de MR zich het afgelopen jaar mee bezig gehouden heeft zijn:

De benoemingsprocedure voor een nieuw CvB

Het belangrijkste onderwerp dat de MR heeft behandeld was de tweede benoemingsprocedure voor het nieuwe CvB. Deze procedure kende een bijzondere opzet. De zittende leden van de directie werden door de RvT als team voorgesteld als kandidaten voor een nieuw te vormen en uit drie leden bestaand CvB. Voor de MR was deze ongewone constructie aanleiding om een zeer actieve rol te spelen in deze benoemingsprocedure. De MR voelde zich verantwoordelijk om haar rol als autonoom controlerend orgaan binnen de organisatie te vervullen met betrekking tot deze procedure. Het voornaamste doel van de MR in deze kwestie was om de procedure zo transparant mogelijk te laten verlopen en de academiegemeenschap er zo veel mogelijk bij te betrekken. Dit hebben wij gedaan door:

- Het geven van diverse adviezen betreffende de procedure aan de RvT.
- Het aanscherpen van het profiel voor de kandidaten.
- Niet in te stemmen met de in eerste instantie veel te korte doorlooptijd voor de procedure.
- Het initiëren van een gesprek tussen de kandidaten en de hoofddocenten op 2 juni en de kandidaten en de medewerkers op 4 juni
- Het voordragen van 4 leden uit diverse geledingen van de academie voor de BAC (Benoemings Advies Commissie).
- Het zorgdragen voor de grootst mogelijke openheid in de verslaglegging van de procedure en het BAC advies.

De opstelling van een nieuw bestuursreglement

n.a.v. De voorgenomen overgang van een 1 hoofdig naar een 3 hoofdig CvB moest een nieuw bestuursreglement opgesteld worden. Het door de secretaris van het CvB opgestelde concept voor een nieuw bestuursreglement is meermalen bekeken en besproken. Na de invoering van een aantal door de MR voorgestelde wijzigingen heeft de MR met het nieuwe bestuursreglement ingestemd.

De nieuwbouw

Een ander belangrijk onderwerp dat dit jaar behandeld is, is de afronding van de ontwerpfase van de nieuwbouw plannen van de GRA en de communicatie over deze plannen met de academiegemeenschap. Na zich goed te hebben laten informeren heeft de MR, op donderdag 28 mei een voorlopig positief advies gegeven aan de RvT. Daarna is er op initiatief van de MR nog een meningspeiling gehouden onder de medewerkers. Op deze mening peiling kwam zeer weinig reactie. Daarom heeft de MR op vrijdag 19 juni een definitief positief advies gegeven, aangevuld met enkele adviezen omtrent de communicatie met de academie gemeenschap over de voortgang van het project.

Overige onderwerpen/activiteiten dit jaar waren:

- De aanpak van de problemen rond het ICT.
De MR heeft de implementatie van dit beleid kritisch gevolgd en tussentijds geadviseerd over aanpassingen.
- De aanpassing van het MR reglement. In januari 2015 heeft de MR ingestemd met enkele aanpassingen in het MR reglement betreffende het lidmaatschap en de vergoeding van de leden. Er is tevens een nieuw protocol opgesteld voor de benoeming van MR-leden
- Het STO
Naar aanleiding van het vorige STO hebben MR studenten overleg gehad met Jet langman over de uitkomsten en de vraagstelling betreffende de beoordelingen.
- Het gebruik van het Engels op de academie.
In december 2015 is besloten dat de reguliere MR vergaderingen voortaan in het Engels gehouden worden en de notulen in het Engels worden opgesteld.

- Overleg met de vakbonden:

Er is uitgebreid gesproken over de problemen die zijn ontstaan door de invoering van de flexwet. Er is tevens gesproken over de invulling van de mogelijke invulling van de Professionalisering.

- Een In House MR training verzorgt door het AOB op 11 maart

De Heidag

Tenslotte is er tijdens de jaarlijkse Heidag op 29 oktober uitgebreid verkennend overleg geweest met het MT/CvB over een aantal onderdelen van de Strategische Agenda 2015-2020 te weten:

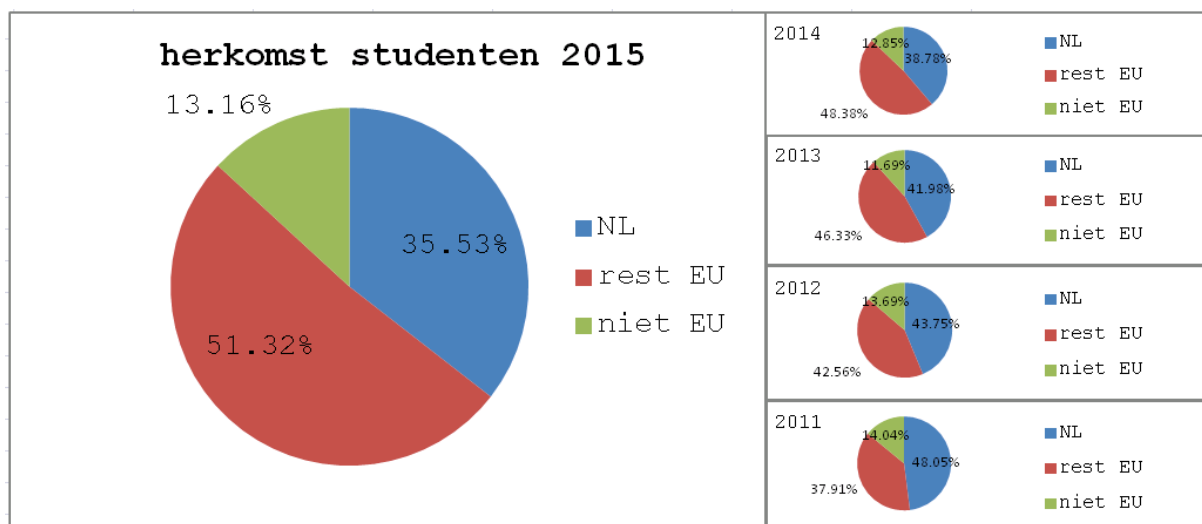
- De profilering van de academie
- Het binden van medewerkers
- De interne communicatie

4. Studenten

De Gerrit Rietveld Academie heeft een internationaal samengestelde studentenpopulatie; 64.5% van de studenten aan de heeft een niet-Nederlandse nationaliteit (Bachelor 63.7%, Master 67.1%); de studenten zijn afkomstig uit 57 verschillende landen.

Na een lange periode waarin het aandeel buitenlandse studenten tussen de 40 en 45% schommelde tekent zich de laatste jaren een duidelijk stijgende tendens af.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
NL	57.04%	54.26%	54.07%	48.05%	43.75%	41.98%	38.78%	35.53%
rest EU	32.17%	34.41%	33.44%	37.91%	42.56%	46.33%	48.38%	51.32%
niet EU	10.79%	11.33%	12.49%	14.04%	13.69%	11.69%	12.85%	13.16%
totaal	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

4.1 Studentenaantallen

4.1.1 Bacheloropleiding

Op 1 oktober 2015 stonden 678 studenten bij de bacheloropleiding Art & Design ingeschreven, van wie 163 in de propedeuse.

Studentenaantallen per 1 oktober 2015

Studiejaar	Voltijd		Deeltijd		Totaal	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Basisjaar	129	104	34	30	163	134
Afdelingen						
Beeldende Kunst	107	114	27	29	134	143
VAV	81	83			81	83
Fotografie	26	30			26	30
Keramiek	22	22			22	22
Glasvormgeving	10	10			10	10
Beeld en Taal	19	27			19	27
Arch. Vormgeving & interieur	31	31			31	31
Design lab	34	30			34	30
Edelsmeden	13	18			13	18
Grafisch ontwerpen	69	74			69	74
Mode	36	24			36	24
Textiele vormgeving	24	31			24	31
Dogtime Instabiele Media			16	17	16	17
Totaal BA	601	598	77	76	678	674

4.2 Ontwikkelingen in aantallen afgestudeerden en beleid

Zie hoofdstuk 3

4.3 Werving en opvang van studenten

4.3.1 Werving en opvang bacheloropleiding

Jaarlijks wordt in januari de Open Dag georganiseerd. Tijdens de Open Dag tonen de afdelingen het werk van studenten, zijn er proeflessen en presenteert het Basisjaar hun jaarlijkse afdelingsproject, dit jaar was het thema 'exchange'. Potentiële kandidaten hebben op deze dag de gelegenheid een portfolio aan de toelatingscommissie te tonen. De toeloop is steeds buitengewoon groot, ca 2000 bezoekers.

Uit onderzoek is gebleken dat de meerderheid van de bezoekers van de Open Dag op de hoogte is via de website van de Gerrit Rietveld

Academie, via informatie van de schooldecaan of via vrienden/bekenden.

Decanen van alle middelbare scholen ontvangen elk jaar informatie inclusief een affiche voor de Open Dag. Zelf geven wij actief voorlichting tijdens de dagen die georganiseerd worden in Haarlem en Amsterdam door de Geldergroep in opdracht van de Amsterdamse Kring van Schooldecanen. Deze voorlichting is gericht op derde- en vierdejaars leerlingen van HAVO en VWO. Aan ca. 300 leerlingen en ouders wordt voorlichting gegeven over het studeren aan onze academie.

Naar aanleiding van het gestaag dalende percentage Nederlandse studenten initieert de academie verschillende activiteiten die in bijzonder zijn gericht op Nederlandse potentiële studenten. In November werd hiertoe een open middag georganiseerd waar aandacht werd besteed aan de voortrajecten en het basisjaar. Vooral middelbare scholieren werden benaderd. Met enkele honderden bezoekers was de middag een succes en zal deze een vervolg krijgen in 2016.

Vooropleiding

Wie vastbesloten is om een studie aan de Gerrit Rietveld Academie te volgen, maar nog onvoldoende voorbereiding heeft gehad om succesvol toelating te doen, kan zich aanmelden voor de Vooropleiding. Deze is bedoeld voor mensen tot 26 jaar, die minimaal HAVO of MBO hebben of daarin afstuderen. De opleiding duurt een jaar. Als de student de vooropleiding met voldoende resultaat afsluit, is toelating tot het Basisjaar van de Gerrit Rietveld Academie mogelijk. Ongeveer de helft van de cursisten komt uit het buitenland

Oriëntatiecursus (het 0 jaar)

Daarnaast biedt de Gerrit Rietveld Academie het Oriëntatiejaar op de zaterdagmiddag. Deze cursus is bedoeld voor mensen met een beeldende aanleg die serieus en gemotiveerd bezig zijn met beeldende middelen, maar nog geen duidelijke voorstelling hebben van het kunstvakonderwijs.

De cursus stelt hen in staat inzicht te verwerven in hun mogelijkheden, zodat zij een gefundeerde keuze kunnen maken voor een studie aan een kunstacademie. De gemiddelde leeftijd van de deelnemers ligt hoger dan bij de Vooropleiding.

Begeleiding

Gedurende hun studie werken de studenten individueel of in kleine groepen en kunnen ze hun voor een groot deel het eigen studieprogramma en -tempo bepalen. Als studenten onderdelen buiten de eigen afdeling willen volgen, dan wordt dat besproken met de begeleidende docenten en wordt aan de hand van een motivatie bekeken of dit zinvol is. De docenten bieden zoveel mogelijk maatwerk.

Bij de voorbereiding op het eindexamen wordt de student intensief begeleid door minimaal drie docenten.

Binnen de studiejaren worden de studenten begeleid door hun mentor. Deze is de eerste schakel bij het signaleren van stagnatie en problemen, die in eerste instantie binnen de afdeling worden opgelost. Wanneer dit niet mogelijk is, kan de student worden doorverwezen naar de studentendecaan.

Deze kan de student begeleiden bij motivatie-, structuur-, communicatie- en/of praktische problemen. In het geval van persoonlijke en psychische problemen worden studenten veelal doorverwezen naar externen.

Inhoudelijke coaching

Studenten die dreigen vast te lopen in hun creatieve ontwikkeling worden gecoacht door docenten met ervaring in specifieke artistieke coachingstrajecten.

Aangepast studietraject

In het verslagjaar is een aantal studenten opgenomen in het aangepast studietraject. Dit is een traject waarbij studenten, die ondanks het coachingstraject en begeleiding door de decaan niet goed (in de groep) kunnen functioneren en daardoor studievertraging oplopen, een aangepast studieprogramma wordt geboden.

In dit programma blijft de afstudeerrichting verantwoordelijk voor de student, maar worden docenten binnen, maar ook soms buiten, de afdeling gevraagd de student te begeleiden op een wijze die beter bij de student past. Met de student wordt een overeenkomst afgesloten met betrekking tot de te behalen studieresultaten. Wanneer student hieraan niet voldoet, ondanks de extra inspanningen van de academie, wordt de studie beëindigd. De coach en de studentendecaan zijn bij dit traject betrokken.

Studeren met een handicap

Ieder jaar, aan het begin van het studiejaar, vindt er een inventarisatie onder de studenten plaats waarbij gevraagd wordt naar een eventuele beperking die een belemmering voor de studie kan zijn. Dit jaar is het door 8 studenten ingestuurd. Gedurende het jaar melden zich steeds meer studenten die merken dat zij door een handicap problemen hebben met de studie. In het verslagjaar was van 45 studenten bekend dat zij hinder tijdens hun studie (kunnen) ondervinden door hun beperking. In het algemeen betreffen dit beperkingen op het mentale vlak, dyslexie en AD(H)D.

In november heeft er een voorlichtingsbijeenkomst plaatsgevonden over psychoses. Omdat deze aandoening zich veelal manifesteert in de jongvolwassenheid wordt ook de Rietveld Academie hiermee geconfronteerd. Tijdens de bijeenkomst deelden een psychiater en sociaal verpleegkundige hun kennis en ervaring met docenten en medewerkers.

4.3.2 Werving en opvang masteropleidingen

Werving /promotie voor de masteropleidingen vindt plaats via de website, advertenties, email campagne , brochures, promotie tijdens Sandberg projecten, jaarlijkse open dag, rondleidingen voor bachelor afdelingen, scouting tijdens de eindpresentaties van (internationale) bachelor opleidingen beeldende kunst en vormgeving, mond tot mond reclame, lezingen op bachelor opleidingen en door het aanspreken van alumni. Daarnaast wordt actief geworven via de persoonlijke netwerken van de afdelingshoofden en studenten. Zij treden daarbij op als ambassadeurs van het instituut. De werving voor de tijdelijke programma's verloopt gericht. Veel kandidaten komen uit het netwerk rond het betreffende onderzoek. Er wordt op specifieke plekken voorlichting gegeven en geadverteerd. Gemiddeld wordt 10% van de aanmeldingen gehonoreerd. Het aanmeldproces is volledig gedigitaliseerd en daardoor goed toegankelijk. Om de drie nieuwe tijdelijke programma's toe te lichten werd ditmaal een seminar georganiseerd voor een selectie docenten, curatoren en critici uit onderwijs, gerelateerde werkvelden en netwerken, waarbij de programma's werden gepresenteerd, studentprofielen werden omschreven en ruimte geboden voor discussie.

4.4 Bindend studieadvies

De Gerrit Rietveld Academie maakt aan het einde van de propedeuse gebruik van de mogelijkheid om studenten die onvoldoende presteren een bindend studieadvies te geven. Dit advies is met een aantal waarborgen omkleed. Voltijd studenten die halverwege het studiejaar 2014/2015 negatief werden beoordeeld kregen vóór 1 februari 2015 een waarschuwingsbrief, de zogenaamde Waarschuwing Bindend Studieadvies. De betreffende studenten worden gewezen op de onvoldoende studieresultaten en de consequentie die dat kan hebben voor de voortzetting van de studie indien er niets verandert.

Bij de kerstbeoordeling in 2014 hebben 10 studenten uit het Basisjaar een waarschuwing bindend studieadvies ontvangen. Van deze 10 zijn er vijf aan het eind van het jaar positief beoordeeld, vier zijn er doorgegaan naar een vakklas; een van deze vijf is gaan studeren in het buitenland; twee studenten doen het Basisjaar over; drie studenten zijn gestopt met de studie.

Bij de beoordeling aan het eind van het eerste propedeusejaar heeft een DOG-time-student een waarschuwing bindend studieadvies gekregen. Zij heeft dat jaar de academie verlaten.

Experiment BSA hoger studiejaar

Vanaf september van het verslagjaar werd het Experiment BSA hoger studiejaar actief. Dit betekent dat studenten van het cohort 2013-2014, die in het tweede jaar van hun studie onvoldoende resultaten behalen (0 studiepunten), een bindend studieadvies

kunnen krijgen. De waarschuwing voor dit BSA, wordt gegeven naar aanleiding van een onvoldoende eerste beoordeling, in december. In het kader van de pilot bindend studieadvies in een hoger jaar, zijn er dit studiejaar geen waarschuwingen uitgedeeld.

4.5 Toelating en selectie

Toelatingen bacheloropleidingen

Kandidaten kunnen tijdens het toelatingsspreekuur in een kennismakingsgesprek een toelichting op hun werk geven. De aspirant-student laat tijdens dit gesprek met een docent, dat ongeveer 20-30 minuten duurt, een ruime hoeveelheid recent werk zien en praat over zijn of haar verlangens en gedachten om de academie te volgen. Aan het einde van het gesprek ontvangt de aspirant-student een advies over het al dan niet deelnemen aan het toelatingsexamen. Bij een positief advies krijgt de kandidaat een aanmeldformulier uitgereikt. Buitenlandse kandidaten die niet in de gelegenheid zijn naar het toelatingsspreekuur te komen, hebben de mogelijkheid hun werk met een motivatie in te dienen bij Bureau Toelatingen van de academie. Aan de hand van het werk en de motivatiebrief wordt beoordeeld of de kandidaat aan het toelatingsexamen mag deelnemen.

Tijdens het toelatingsexamen wordt met de individuele kandidaten gesproken aan de hand van door hen gemaakte opdrachten en meegenomen werk. De basisjaarkandidaten worden door twee onafhankelijk van elkaar werkende commissies beoordeeld. Deze commissies zijn samengesteld uit een docent van het basisjaar, een docent van een ontwerpafdeling, een docent van een autonome afdeling en een student. Op basis van de oordelen en commentaren velt de Eindcommissie Toelatingen uiteindelijk het eindoordeel. De kandidaten die zich voor een vakafdeling of de deeltijdstudie hebben aangemeld, worden beoordeeld door een commissie die is samengesteld uit een coördinator en docenten/studenten van de desbetreffende afdeling. Deze commissie formuleert een adviserend oordeel, op basis waarvan de Eindcommissie Toelatingen een eindoordeel velt.

NB: De kandidaten die zich voor de Vooropleiding en de Oriëntatiecursus hebben aangemeld, worden beoordeeld door een commissie van docenten van de betreffende cursus. Deze commissie velt een eindoordeel.

Aanmeldingen voor het studiejaar 2015/2016

Tijdens het studiejaar 2014/2015 hebben 599 kandidaten een gesprek gehad tijdens de toelatingssprekuren: 441 kandidaten voor het basisjaar voltijd (waarvan 13 kandidaten met het voornemen de studie Beeld & Taal te gaan volgen), 70 kandidaten voor eerste studiejaar deeltijd, en 88 kandidaten voor de vakklassen (zij-instroom). Van de 599 spreekuurbezoekers kregen 373 kandidaten een aanmeldformulier uitgereikt voor het toelatingsexamen.

355 kandidaten hebben hun portfolio ingediend ter beoordeling en daarvan kregen 158 kandidaten een aanmeldformulier toegezonden. Kandidaten die al een propedeuse aan een kunstacademie hebben behaald in Nederland, Duitsland, België, Frankrijk, Zwitserland, Denemarken, Noorwegen, Zweden, Finland, Verenigd Koninkrijk, Oostenrijk of Ierland, kunnen een aanmeldformulier aanvragen en hoeven niet op het spreekuur te komen of een portfolio in te sturen. 74 kandidaten met een afgeronde propedeuse hebben hiertoe een verzoek ingediend en een aanmeldformulier ontvangen. Van de in totaal 605 kandidaten die toelatingsexamen mochten doen, hebben zich 544 kandidaten aangemeld voor het toelatingsexamen. 47,24% van deze kandidaten is toegelaten, 34,38% is afgewezen en 18,38% is niet verschenen op het examen. Van de 42 cursisten die de Vooropleiding 2014-2015 van de Gerrit Rietveld Academie succesvol hebben afgerond, zijn uiteindelijk ook nog eens 36 studenten ingestroomd in de propedeuse. Overall is 26,94 % van alle kandidaten die zich hebben aangemeld voor de toelatingsprocedure toegelaten tot de opleiding.

	Aanmeldingen 1 ^e ronde	Naar 2 ^e ronde	Afgewezen	No-show	Toegelaten
Spreekuur	599	373	187	100	257 (26,94%)
Portfolio	355	158			
Prop. Elders		74			
Vooropleiding					36
Totalen	954	605			293

Selectie

Alleen al de verschillen in leeftijd en nationaliteit maken het een hachelijke zaak de Rietveldstudent in enkele termen te karakteriseren. Toch zijn er opvallende overeenkomsten. Voor veel studenten geldt dat ze zeer zelfstandig, zelfbewust en kritisch zijn. Zij zijn in de regel ook iets ouder dan de gemiddelde student in het hoger beroepsonderwijs. De buitenwacht kenschetst de Rietveldstudenten vaak als eigenzinnig. Binnen de academie wordt daar precies zo over gedacht. Verwonderlijk is dat niet: al bij de selectie wordt naar onafhankelijke geesten gezocht en het onderwijs is er op gericht het zelfbewustzijn verder te versterken. In toelatingsgesprekken en - examens wordt nagegaan of de kandidaten in grote trekken aan het volgende ideaalbeeld voldoen:

- geeft in zijn werk blijk van een open en nieuwsgierige kijk op de wereld;
- heeft een onderzoekende instelling;
- toont betrokkenheid bij zijn werk en alles wat hij verder onderneemt;
- geeft blijk van intelligentie, eigenzinnigheid en een communicatieve instelling;
- kan gemakkelijk associëren en kritisch analyseren;
- is geïnteresseerd in de wereld van kunst en cultuur;
- heeft een sterk ontwikkeld beeldend vermogen.

Aan de Gerrit Rietveld Academie heeft de student de rol van participant, niet van klant. Er wordt een actieve bijdrage van hem verwacht als het gaat om de vormgeving en uitvoering van het onderwijs. Bij het samenstellen van het onderwijs wordt rekening gehouden met zijn wensen, net zoals rekening gehouden wordt met de wensen van de docenten, afdelingen en het al dan niet georganiseerde beroepsveld. Het onderwijs aan de Gerrit Rietveld Academie is gericht op de individuele student. Vanaf het allereerste verzoek om kennismaking hanteert de academie een individuele benadering, die na de toelating wordt voortgezet in individuele begeleiding, dat wil zeggen begeleiding gericht op individuele kwaliteiten.

4.6 Buitenlandse studenten, vreemdelingenwet

De kwaliteit van de buitenlandse studenten op de Gerrit Rietveld Academie is veelal van een hoog niveau, niet in de laatste plaats omdat veel van hen in het land van herkomst al (deels) een kunstopleiding hebben gevolgd. Hun aanwezigheid draagt sterk bij aan de internationale uitstraling en de kwaliteit van de academie.

Deze buitenlandse studenten, met name die uit niet EU/EEA - landen, hebben extra ondersteuning nodig bij praktische zaken. Zaken waarbij de academie deze studenten moet helpen zijn: het aanvragen van een verblijfsvergunning; aanvragen van verzekeringen, openen van een bankrekening, het aanvragen van zorgtoeslag/huurtoeslag, aanvragen van kwijtschelding bij gemeentebelastingen en het vinden van huisvesting.

Huisvesting

De Gerrit Rietveld Academie heeft overeenkomsten met vier studentenwoningbouworganisaties wat de volgende mogelijkheden biedt:

- DUWO heeft, sinds september 2012, 44 gemeubileerde en gestoffeerde eenheden gereserveerd voor de Gerrit Rietveld Academie in een complex op de Voorburgstraat. Hiervan zijn zes eenheden specifiek bestemd voor masterstudenten. De wooneenheden van DUWO kunnen alleen worden toegewezen aan internationale studenten, met een maximum van 1 jaar voor bachelorstudenten en twee jaar voor masterstudenten
- Ymere heeft voor 10 kale kamers in de Willemstraat een voorrangsregeling voor Rietveldstudenten
- Stichting Diogenes heeft acht kale kamers gereserveerd voor de Gerrit Rietveld Academie in het Claes Claesz hofje in de Jordaan.
- Stichting Jan Pietersz. Huis stelt kale kamers in het Prestogebouw beschikbaar voor Rietveldstudenten. Deze huisvesting is oorspronkelijk bedoeld voor conservatoriumstudenten van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, maar is vanwege leegstand ook aangeboden aan onze studenten.

De academie wordt regelmatig benaderd door projectontwikkelaars met voornemens om door middel van nieuwbouw of herontwikkeling studentenwoningen te realiseren. In een aantal gevallen heeft de academie, zonder verplichtingen aan te gaan, adhesie betuigd aan dergelijke voornemens. Tijdens het verslagjaar heeft dit niet tot het realiseren van woningen geleid. De hoop is dat in de komende jaren op deze wijze wel zal worden voorzien in een van de huisvestingsbehoefte van de studenten.

5. Personeel

5.1 Personeelsbeleid

Handboek personeelsbeleid

De wijzigingen in de arbeidswetgeving die in de loop van 2015 hebben plaatsgevonden en de te verwachten aanpassingen ingaande 2016 maakten dat het in 2014 afgeronde handboek personeelsbeleid aan een update toe was. In 2015 is gewerkt aan het verwerken van het merendeel van deze wijzigingen.

Verwacht wordt dat het handboek op niet al te lange termijn ook via het intranet kan worden geraadpleegd. Als dit is uitgevoerd kan elke medewerker online kennis nemen van de arbeidsvoorwaarden en de eventuele bedrijfsgerichte invulling hiervan.

Invulling formatie docenten

De docententeams van zowel de bachelor- als de masteropleidingen bestaan voor een belangrijk deel uit jonge, vernieuwende kunstenaars en vormgevers die als zodanig werkzaam zijn in de praktijk. Hiermee kan gericht ingespeeld worden op de wisselende stromingen binnen de wereld van beeldende kunst en vormgeving. De bemensing van de teams vindt ieder studiejaar plaats door docenten op basis van een contract aan te stellen, een projectopdracht te geven, dan wel door jonge kunstenaars als gastdocent met een vrije opdracht een creatieve impuls te laten geven aan de studenten. Op deze wijze kan op basis van het te verzorgen onderwijsprogramma het voor iedere student gewenste maatwerk worden geleverd.

Formatievaststelling en werving

Aan het begin van de zomer spreken de directeur bacheloropleidingen en het hoofd personeelszaken met alle hoofddocenten over de docentenformatie voor het in het vooruitzicht liggende studiejaar. Dit om te bepalen welke docenten, uit specifieke vakdisciplines voortkomende kunstenaars, de afdelingen gaan bemensen. De hoofddocenten werven en selecteren zelf in bijna alle gevallen de nieuw aan te stellen docent. De directeur onderwijs neemt over de nieuwe aanstellingen de definitieve beslissing. Bij de masteropleidingen vindt de invulling op bijna vergelijkbare wijze plaats.

Voor vacatures in algemeen- en onderwijs ondersteunende functies wordt geworven door een wervingstekst met link in een dagblad of op een wervingswebsite te plaatsen waarbij de link verwijst naar de website van de academie. Op dit plek wordt dan meer informatie verstrekt aan de sollicitant. Bij spilfuncties, dan wel functies die uitzicht bieden op een langduriger aanstelling, wordt een selectiecommissie ingesteld.

De benoeming van een geheel nieuw College van Bestuur heeft per 1 november 2015 plaatsgevonden. Het door de raad van Toezicht aan

het personeel en de MR gedane voorstel om de zittende directeuren te benoemen als leden van het College van Bestuurleden is positief ontvangen. Na een interne procedure, waar alle disciplines van de academie bij betrokken zijn geweest, heeft dit voornemen geleid tot de benoeming van een nieuw CvB. Sinds 1 november bestaat het CvB derhalve uit 3 leden te weten een voorzitter CvB, een lid CvB bachelor en een lid CvB master. .

5.2 Personeel: feiten en cijfers

Algemeen

Ook in het jaar 2015 is gebruik gemaakt van de diensten van zelfstandige kunstenaars die de studenten begeleiden in hun zoektocht naar het kunstenaarschap. Deze docenten werken als zelfstandige en worden gehonoreerd op basis van een factuurbetaling. Ook bij de master zijn veel buitenlandse docenten op deze wijze verbonden aan de hogeschool. De omvang van de inzet van docenten op factuurbasis is vergelijkbaar met 9 fte. Deze inzet komt bovenop de in onderstaande tabel becijferde omvang van het OP en dient te worden betrokken bij het vaststellen van het aandeel 'directe' fte's. Een vergelijking met voorgaande jaren laat zien dat de inzet van docenten op basis van een factuurbetaling groeit. In 2014 had deze nog een omvang van ca. 7 fte. Naast het vaste, tijdelijke en via factuur ingehuurd personeel werden nog ca. 250 gastdocenten ingezet.

Onderwijzend Personeel (OP)

De formatie van het docententeam is een afgeleide van het aantal studenten en het onderwijsprogramma. De bezetting zoals hieronder weergegeven geeft, gezien de inhuur van factuurdocenten die niet via het salarissysteem betaald en dus niet geregistreerd worden een incompleet beeld van het OP totaal.

In 2015 hebben zich geen situaties voorgedaan waarbij het dienstverband beëindigd moest worden vanwege een ontstane arbeidsongeschiktheid. Een enkele ervaren en zeer gewaardeerde docent, al langere tijd verbonden aan de academie, is met pensioen gegaan en is van diverse andere docenten het contract geëxpireerd zodat, zoals te doen gebruikelijk, hiervoor nieuwe docenten zijn aangesteld. Wegens het aanvaarden van een positie als lector bij Artez is de positie van coördinator voor het Studium Generale vrijgekomen welke functie is ingevuld door een reeds bij de academie werkzame docent.

Onderwijsondersteunend personeel (OOP)

Het gros van de medewerkers OOP is werkzaam in de werkplaatsen. Wisselingen van de wacht hebben hier plaatsgevonden bij de afdelingen keramiek en zeefdruk. De aldaar werkzame werkplaatsbeheerders hebben, wegens een overvolle agenda in de eigen praktijk, hun contract beëindigd. Binnen deze groep heeft

geen noemenswaardige beweging plaatsgevonden in omvang of organisatievorm.

Algemeen Ondersteunend Personeel (AOP)

Bij het AOP hebben geen substantiële wijzigingen in de structuur en omvang van de formatie plaatsgevonden. Begin dit jaar helaas onze zeer gewaardeerde collega Rietje Gijsbers, medewerker webdesign, na een slopende ziekte komen te overlijden. De werving ter vervanging van een financieel medewerker die begin 2015 uit dienst is getreden is begin van het schooljaar afgerond. Naar aanleiding van de benoeming van de directeur Bedrijfsvoering tot voorzitter van het CvB ad interim is in deze functie tijdelijk voorzien.

Bezetting d.d. 31 december 2015

	2015	2014	Fte 2015	Fte 2014
Aantal vrouwen OP	60	50	16,71	15,23
Aantal mannen OP	75	77	21,1	22,18
Totaal OP	135	127	37,81	37,41
Aantal vrouwen OOP	17	33	8,75	11,93
Aantal mannen OOP	30	35	12,38	13,55
Totaal OOP	47	68	20,94	25,48
Aantal vrouwen AOP	51	39	24,22	23,81
Aantal mannen AOP	29	19	19,11	14,48
Totaal AOP	80	58	43,33	38,29
Contractonderwijs				
Aantal vrouwen	2*	5	0,93	0,89
Aantal mannen	1*	2	0,18	0,18
Totaal	7	7	1,11	1,07
Totaal M+V+Fte	262	260	102,09	102,25

Gemiddelde omvang dienstbetrekking

	2015	2014
Vrouwen	0,49	0,49
Mannen	0,51	0,51

*Bij het contractonderwijs zijn docenten werkzaam die ook bij reguliere vakafdelingen lesgeven. De hc telling komt dus feitelijk niet overeen met het daadwerkelijke aantal docenten m/v dat lesgeeft.

Tijdelijke contracten	2015	2014	Fte 2015	Fte 2014
Aantal vrouwen OP	40	30	9,83	7,72
Aantal mannen OP	39	39	7,91	9,07
Totaal OP	79	69	17,74	14,79
Aantal vrouwen OOP	5	20	1,9	5,15
Aantal mannen OOP	7	13	1,38	3,15
Totaal OOP	20	33	3,28	8,3
Aantal vrouwen AOP*	30	15	9,05	6,6
Aantal mannen AOP*	14	5	6,51	2,78
Totaal AOP	44	20	15,56	9,39
Totaal M+V+Fte	143	122	36,58	32,48

Het verschil in aantallen OOP versus OOP in 2014 resp. 2015 wordt veroorzaakt doordat de werkstudenten in 2014 zijn geteld onder OOP en in 2015 onder AOP.

Gemiddelde omvang tijdelijke dienstbetrekking

Vrouwen	0,51
Mannen	0,49

Indeling in functieschalen

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
18		
16		
15	1	4
14		
13	20	22
12	46	45
11	51	48
10	25	26
9	10	12
8	40	41
7	19	19
6	3	1
5	8	7
4	4	6
3	2	1
2		
1	32	26

5.3 Arbeidsomstandigheden

De Gerrit Rietveld Academie maakt voor de uitvoering van Arbo-ondersteuningsactiviteiten gebruik van de Arbodienst ArboVitale. Deze arbodienst verleent op basis van een zogenaamde maatwerkregeling diensten. Een gecertificeerde bedrijfsarts

houdt, afhankelijk van de noodzaak hiertoe spreekuur op de eigen locatie en overlegt met personeelszaken en/of leidinggevenden. Alle aanvullende zorgverlening wordt, naar gelang dit vanuit het spreekuur voortkomt, eveneens ondersteund door ArboVitale dan wel door andere organisaties die in die bijzondere zorg gespecialiseerd zijn. Dit geldt voor de uitvoering van de Livvit regeling, de Wet Poortwachter en voor andere Arbo-aangelegenheden zoals de Risico Inventarisatie, het AGSU- en PAGO beleid en dergelijke.

Beleid fysieke belasting

Om te zorgen dat wordt gelet op een goede werk- en zithouding en daarmee kans om fysieke problemen zoals RSI te krijgen te voorkomen wordt bij de aanvang van werkzaamheden aan alle nieuwe medewerkers die een bureaufunctie bekleden een RSI-folder overhandigd. Waar nodig worden ter voorkoming van problemen i.o.m. de arbo coördinator hulpmiddelen aangeschaft. Bij de informatieverstrekking wordt meegenomen dat niet alleen op het werk de stoel en de computer goed moeten staan maar dat ook in de thuissituatie het geval moet zijn.

Rookbeleid

In alle gebouwen van de academie geldt een rookverbod.

Klachtenregeling Ongewenst Gedrag

Voor personeel dat te maken krijgt met ongewenst gedrag door hetzij personeel, hetzij studenten, kent de academie de Klachtenregeling Ongewenst Gedrag. In 2015 zijn bij de afdeling Personeelszaken geen schriftelijke klachten binnengekomen.

Ziekteverzuim

De in 2015 ontstane arbeidsongeschiktheid is voor het grootste deel te wijten aan niet vermijdbare medische klachten. Het ziekteverzuim van 2015 is helaas iets hoger dan het voorgaande jaar; 3,7% versus 2,17% in 2014. Het verschil is te wijten aan meer kortstondige en enkele langdurige ziektegevallen. Deze zijn alle in beeld en 'under control' bij de bedrijfsarts, de verantwoordelijk leidinggevenden en de casemanager. Verder speelt een rol dat de UWV over een enkel ziektegeval nog geen uitspraak heeft gedaan over de structurele aard van de arbeidsongeschiktheid. Omdat de academie deze persoon in dienst houdt blijft de arbeidsongeschiktheidsmeter echter doortellen.

Werkdruk/taakbelasting

De werkdruk en taakbelasting maken onderdeel uit van de te houden functioneringsgesprekken en wordt uitgevraagd in het MTO. Tijdens piekperiodes of bijzondere omstandigheden, zoals het eindexamen of invoering van een nieuw automatiseringssysteem, wordt extra personeel ingehuurd of worden extra uren toegekend.

5.4 Arbeidsvoorwaarden

Vakbondsoverleg

In het verslagjaar heeft één keer overleg met vertegenwoordigers van de centrales voor overheid- en onderwijspersoneel plaatsgevonden.

Contractvormen

De academie werkt niet met flexibele contracten en niet met min-max contracten. Wel worden diverse tijdelijke en kleine werkzaamheden uitgevoerd door studenten die betaald worden op basis van een oproepcontract. Hiermee wordt aan een aantal Rietveldstudenten de mogelijkheid geboden iets bij te verdienen. Deze contracten worden afgesloten conform hoofdstuk D van de Cao.

Arbeidsmarkttoelage

In 2015 is deze regeling niet toegepast.

Verrekening vakbondscontributie

Ook in 2015 is door diverse medewerkers (=ca. 20) gebruik gemaakt van de verrekening van de vakbondscontributie met de eindejaarsuitkering.

Besteding DAM-gelden (Decentrale Arbeidsvoorwaarden Middelen):

De GRA heeft in 2015 ca. € 61.930,- besteed aan de decentrale middelen. Begroot was: € 64.5693,-

Specificatie van de uitgaven:

Extra kosten Woon-werkverkeer	€ 25.540,-
Betaald ouderschapsverlof	€ 1.500,-
Livvit	€ 14.685,-
IPAP verzekering geheel+gedeeltelijk	€ 20.205,-
Totaal	€ 61.930,-

Uitgaven in het kader van het professionaliseringsplan

Out of pocketkosten professionalisering:

Loonsom	Uitgaven	% van de loonsom	& afwijking vd loonsom:	€afwijking budget:
€4.879.429,-	€81.662,-	1,67%	-1,33%	-64.720,-

6. Materiële voorzieningen en milieuzorg

6.1 Huisvesting

6.1.1. Gebouwen

De Stichting Gerrit Rietveld Academie (Gerrit Rietveld Academie en het Sandberg Instituut) is voor het grootste gedeelte gehuisvest op een locatie aan de Fred. Roeskestraat met twee gebouwen in eigendom, te weten:

- het *Rietveldgebouw*, Fred Roeskestraat 96 (circa 9000 m2 bruto, 6500m2 nuttig oppervlak);
- het *Bentham & Crouwelgebouw (BC)*, Fred Roeskestraat 98 (circa 6500 m2 bruto, 4500 m2 nuttig oppervlak).

In 2015 zijn wij verder gegaan met de herverdeling van afdelingen binnen de bestaande gebouwen. De 1ste, 2de, 5de en 7de etage van het BC gebouw zijn inmiddels in gebruik genomen door de nieuwe gebruikers.

- 1ste etage: staf
- 2de etage: staf, afdeling DesignLAB, drie reserveerbare projectruimtes en één theorielokaal.
- 5de etage: uitleen, video montage, audio werkplaats, computer werkplaats en vijf editingruimtes.
- 7de etage: afdeling DOGtime.

De afdeling VAV heeft na de zomer van 2015 haar nieuwe locatie betrokken op de 1ste etage van het Rietveld gebouw waar eerst de stafkantoren waren gehuisvest. De computerwerkplaats op de 2^e verdieping in het GRA gebouw is verkleind waardoor -voortuitlopend op de toekomstige indeling en samenwerking op deze verdieping- Beeld en Taal een extra ruimte heeft gekregen.

Naast definitieve locaties op de Fred Roeskestraat is in 2015 gebruik gemaakt van een aantal tijdelijke locaties. De dependance Olympic Plaza is eind 2015 afgestoten. De bibliotheek en SKOR archief zijn verhuisd naar de kelder en begane grond (006 en 007) van het Rietveld Gebouw en Public Rietveld is verhuisd naar 103. De afdeling Dogtime is eind december 2015 verhuisd naar de 7^e verdieping van het BC gebouw.

De 6de etage van het BC gebouw is sinds september 2015 in gebruik door de tijdelijke masterprogramma's MAD en Fashion en de bachelorafdeling textiel en een computer werkplaats Deze situatie zal gedurende de duur van de programma masters (2 jaar) gehandhaafd blijven. Naast ruimte op de 6^e verdieping van het BC gebouw is een gedeelte van de programmamaster, Materialisation in Art and Design (MAD) gehuisvest in de tijdelijke units op het terrein. De gewenste nauwe samenwerking met de bachelorafdelingen en werkplaatsen Keramiek, Glas, Edelsmeden en TxT blijft hierdoor mogelijk.

Dependances :

Olympic Plaza

Het huurcontract is per december 2015 beëindigd. Dogtime, VAV, de bibliotheek en het SKOR archief zijn ondergebracht in het Rietveld gebouw en BC gebouw.

Vetterstraat 66

Per juli 2015 is het contract voor de Vetterstraat 66 beëindigd. De gebruikers van de Vetterstraat zijn verhuisd naar onze nieuwe dependance aan de Overschiestraat 188.

Overschiestraat 188

Sinds de zomer van 2015 heeft de Rietveld Academie een nieuwe dependance aangehuurd gevestigd op de Overschiestraat 188. Deze locatie is aangehuurd ter vervanging van de Vetterstraat 66 en de Olympic Plaza. De Overschiestraat beschikt over een kantoorgedeelte verdeeld over drie verdiepingen van ongeveer 2000m² en een grote hal van ruim 2000m². Het Sandberg Instituut, voorheen gevestigd op de hoogste drie verdiepingen in het BC gebouw is in zijn geheel naar de Overschiestraat verhuisd en is daarmee de hoofdgebruiker van de nieuwe dependance. Het SI maakt met name gebruik van de kantoren verdeeld over de eerste en tweede verdieping en heeft een eigen entree.

De bachelorafdeling Beeldende Kunst heeft een aantal studio- en presentatieruimtes op de begane grond in deze nieuwe dependance. De locatie geeft daarnaast ruimte aan een tekenlokaal en diverse projectruimtes, te gebruiken door alle Rietveld en Sandberg-studenten.

Guest Houses

Het pand aan de Fred Roeskestraat 105 doet ook in 2015 weer dienst als guesthouse 'Grey House', residentie voor (buitenlandse) gastdocenten van de Rietveld Academie evenals een verdieping in het pand aan de Irenestraat 19, guesthouse van de (buitenlandse) gastdocenten van de Master.

In totaal heeft de Rietveld Academie zo'n 20.000 m² bruto ruimte in gebruik:

- Rietveld gebouw (9000m²)
- BC gebouw (6500m²)
- Overschiestraat (4300m²)
- Grey house: 105m²

6.1.2. Bouwkundige aanpassingen

Ook in 2015 is, in aanloop naar een nieuwe huisvestingssituatie van de academie in 2017, verbouwd in met name het Benthem & Crouwel gebouw. In de 2^e helft van 2015 is de eerste verdieping verbouwd tot kantoren voor de staf, welke in mei 2015 in gebruik zijn genomen. In de zomer van 2015 zijn de 2^e en de 5^e verdieping

verbouwd. De 2^e verdieping is verbouwd tot kantoren en afdelingsruimte en in september in gebruik genomen, op de 5^e verdieping zijn de nieuwe werkplaatsen voor video- en audioopname en montage gerealiseerd.

In het laatste kwartaal van 2015 is de 7^e verdieping verbouwd tot afdelingsruimte van de avondopleiding Dogtime. Wederom naar een ontwerp van Jan van Grunsven.

In het Rietveld gebouw zijn er op de 2^e verdieping twee Rietveldwanden teruggebracht ten behoeve van het creëren van extra afdelingsruimte. De computerwerkplaats is daarmee verkleind, de toegankelijkheid van deze werkplaats is vergroot door het vervangen van dichte wanden door glazen vitrinekasten (naar ontwerp van Gerrit Rietveld). Op de eerste verdieping zijn kleine bouwkundige ingrepen gedaan ten behoeve van het gebruik van de ruimtes door de afdeling VAV.

In oktober van 2015 is de keuken van de kantine geheel vernieuwd. De vloer is voorzien van een nieuwe coating, er is buiten een nieuwe bezink(vet)put aangebracht en de keuken is voorzien van een nieuwe afzuiginstallatie (en koelmotor).

6.1.3. Groot onderhoud

In 2015 is het meeste groot onderhoud opgenomen in de verbouwingen. Deze verdiepingen zijn in het geheel aangepakt en daarmee vernieuwd. De vloeren zijn voorzien van een nieuwe coating. Op de 1e, 2e, 5e en 7e verdieping zijn alle TL's vervangen door energiezuinigere LED verlichting.

Gasaansluiting

De gasaansluiting van de ovens in glasafdeling is omgelegd. Het oude traject liep via de binnenplaats. Nu is een tracé gekozen onder de vloer van de gang voor de houtwerkplaats. Het nieuwe leidingwerk is getest en gekeurd en voldoet nu weer aan de meest actuele wettelijke eisen.

Jaarlijks onderhoud

In 2015 is de installateur Andriessen failliet gegaan. We hebben voor het onderhoud van elektrotechnische zaken een nieuw contract afgesloten met EJ installaties, voor de klimaat- en waterinstallaties is een contract afgesloten met de firma Lomans. Al het andere jaarlijks onderhoud (van oa de ovens (Blaauw), liften (Kone), beveiliging (Stanley) is uitgevoerd conform contract.

6.2 Faciliteiten

Faciliteiten

Door de eerder genoemde verbouwingen in het BC gebouw en GRA gebouw, zijn de faciliteiten aanzienlijk verbeterd. In het BC gebouw zijn nieuwe pantry's en printbooths geplaatst. Op de 5^e

verdieping zijn de uitleen en de geluidsstudio flink uitgebreid qua m2 en voldoet de geluidsstudio nu aan alle eisen met betrekking tot geluidsdichtheid van de ruimte.

De kantine in het Rietveld gebouw is ingericht met nieuwe apparatuur gebaseerd op nieuwe efficiëntere werkwijzen en koel- en opslagmogelijkheden. De logistiek in en buiten de keuken is hierdoor aanzienlijk verbeterd.

Systemen

Aan het einde van 2015 is met name veel aandacht besteed aan de voorbereidingen van het vervangen van de printers door multifunctionals en de daaraan gekoppelde overgang naar het werken met follow-me printing. Een faciliteit die in januari 2016 in gebruik genomen zal worden. Om dit centraal te voorzien in de gebouwen zijn daarvoor extra data voorzieningen aangelegd.

Met het verhuizen van de staf naar het nieuwe onderkomen op de 1^e verdieping van het BC gebouw, is ook een nieuwe serverruimte ingericht. Er zijn twee nieuwe serverkasten met ingebouwde koeling aangeschaft. Hiervoor en voor de patchruimtes in het BC-gebouw zijn kleine bouwkundige voorzieningen getroffen.

6.3 Werkplaatsen

De Gerrit Rietveld Academie heeft een groot aantal werkplaatsen waar de studenten kunnen beschikken over een diversiteit aan ambachtelijke en digitale technieken om hun werk uit te voeren. Aan het begin van elk schooljaar kunnen de studenten een rondleiding volgen langs de verschillende werkplaatsen. Tijdens de studie kunnen zij kennismaken met de werkplaatsen via afdelingoverschrijdend onderwijsaanbod.

De verschillende werkplaatsen zijn zoveel mogelijk geconcentreerd in de gebouwen gehuisvest:

- Hout, metaal, sieraadontwerp en glas in de laagbouw van het hoofdgebouw;
- Keramiek op de BG in het BC gebouw
- In de kelder van het hoofdgebouw de grafische werkplaatsen en drukkerijen (grafiek, zeefdruk, textiel, boekdruk/zetterij en de werkplaats Cad Cam.
- ICT werkplaats in het hoofdgebouw; In 2013 is de ICT-werkplaats opgesplitst in een beeldbewerkingswerkplaats en een zelfstandig opererende algemene werkplaats. ICT werkplaats, video-editing werkplaats, geluidsstudio en film- en animatiestudio in de nieuwbouw op de 5^e verdieping.

De afdelingen Mode (naaiatelier), Textiel (weverij) en Fotografie (doka en studio) beschikken over een werkplaats direct naast de

afdeling, evenals de werkplaatsen van de eerder genoemde afdelingen Sieraadontwerp, Keramiek en Glas.

6.4 Milieuzorg, energie en veiligheid

Het zorgvuldig omgaan met grondstoffen, afvalstoffen, het gebouw en de veiligheid van gebouwen en terreinen enerzijds en de persoonlijk veiligheid van studenten en medewerkers heeft binnen de academie de nodige aandacht. De regels waar studenten zich in dit kader aan moeten houden zijn vastgelegd in de huisregels die zijn opgenomen in het studentenstatuut.

Milieuzorg

Wet verontreiniging oppervlaktewater

Waternet is de vergunningsverlener in het kader van de op basis van de Wet Milieubeheer verplichte vergunning voor het lozen van afvalwater. Het proceswater dat uit werkplaatsen en gootstenen ten behoeve van de schilderactiviteiten wordt verzameld, wordt afdoende gezuiverd door middel van elektrochemische reactie (vuilwaterinstallatie).

Afvalscheiding

Zorgvuldig omgaan met grondstoffen en afvalstoffen heeft een duurzaam effect. Hergebruik van diverse materialen wordt gestimuleerd door een aantal producten zoals hout, klei, metaal en karton, gescheiden in te zamelen. De verschillende materialen worden zoveel mogelijk gescheiden aangeboden, hergebruikt en afgevoerd. In de 2015 is een start gemaakt met het apart inzamelen van plastic folie en kunststoffen. In de houtwerkplaats is een hout-recycle hoek gecreëerd waar studenten platen gebruikt hout tegen gereduceerd tarief kunnen kopen. Bedrijfsafval wordt met een pers geminimaliseerd in volume, evenals het papier en karton. Ook op de dependances zorgen we voor de mogelijkheid tot het scheiden van het afval. Door de vernieuwing van beiden perscontainers) is het persvolume aanzienlijk gestegen. Dit heeft in 2015 geresulteerd in minder transporten. In 2015 heeft de Rietveld meer afval geproduceerd. Dit is vooral terug te zien in een stijging van puin, bouw en sloopafval in verband met de verbouwingen. Het afval wordt voor 100% gerecycled of hergebruikt.

Energie

In 2010 is de Gerrit Rietveld toegetreden tot het MJA3, dat gericht is op duurzame bedrijfsvoering door hogescholen. Het convenant MJA3 beoogt een afname van het energieverbruik met 2% per jaar, gemeten van 2005, resulterend in een reductie van 30% in 2020. In een EEP (Energie Efficiency Plan) worden energiebesparende maatregelen en de energiezorg beschreven. In het EEP van de Rietveld voor de periode 2013-2016 is een aantal

veplichte maatregelen opgenomen om het energieverbruik verder terug te dringen en minimaal 8% te besparen.

In 2015 is de energiebesparing van 2% niet gerealiseerd. Dit is met name te wijten aan het koudere klimaat dat tot een toename van het gasverbruik heeft geleid, het in gebruik nemen van een nieuwe serverruimte (naast de bestaande ruimte), het uitbreiden van de hoeveelheid apparatuur en koelvoorzieningen (weliswaar wel energiezuinige apparatuur) in de nieuwe kantine en het niet uitzetten van de installatie gedurende de zomer vakantie.

Toch zijn er in dit verslagjaar ook een heel aantal maatregelen getroffen, die geleid hebben tot in het totaalverbruik niet zichtbare energiebesparing.

Op alle verbouwde verdiepingen is de TL verlichting (inclusief noodverlichting) vervangen door energiezuinigere LED verlichting met bewegingsmelders. Eind 2015 is ook de noodverlichting in een van de trappenhuisen van het BC gebouw geheel vervangen door LED, wat een aanzienlijke vermindering in branduren op zal leveren. In totaal (beiden gebouwen) is in 2015 981,76 Mwh elektriciteit (in 2014 was dit 954,76 Mwh) en 188.071 Nm³ gas verbruikt (tov 173.992 Nm³ in 2014). Ter vergelijking: In 2012 verbruikten we alleen al in het Rietveld gebouw meer dan 200.000Nm³ aan gas, en meer dan 1000Mwh aan elektriciteit in beiden gebouwen.

RIE

In 2015 is de nieuwe RIE Risico Inventarisatie geëvalueerd en het plan van aanpak bijgewerkt.

PAGA/PMO

Er is een werkgroep opgericht welke zicht tot doel heeft gesteld om een Periodiek Arbeidskundig Gezondheid Onderzoek in te stellen. Het is de bedoeling dat de uitvoering in het volgende verslagjaar zal worden uitgerold.

Gevaarlijke Stoffen

Er is een werkgroep opgericht om het werken met gevaarlijke stoffen binnen de Academie te onderzoeken. Gewerkt wordt aan een plan van aanpak "veilig werken met gevaarlijke stoffen".

Bedrijfshulpverlening

Het BHV team bestaat uit ongeveer 38 medewerkers, die jaarlijks een BHV-praktijkdag (herhaling) volgen. In 2015 is de training door Trigion Safety Opleidingen verzorgd. Zeven medewerkers (werkplaatsbeheerders) hebben tevens een EHBO- herhalingsdag gevolgd. Het BHV team wordt aangestuurd door drie ploegleiders en gecoördineerd door het hoofd BHV.

Vluchtrouteplattegronden

De wijzigingen welke zijn voortgekomen uit de interne verbouwingen zijn verwerkt in het Veiligheidsplan. De bestaande vluchtrouteplattegronden zijn geupdate en vervangen.

Arbozorg

In 2015 zijn diverse bouwkundige en elektronische maatregelen getroffen om de veiligheid van medewerkers en studenten te vergroten.

Er is een zit/sta tafel aangeschaft om medewerker(s) van studentenzaken de gelegenheid te geven op verschillende hoogtes te kunnen laten werken.

Er zijn diverse ergonomische hulpmiddelen (muis, toetsenbord, beeldscherm, standaard) aangeschaft om een goede werkhouding tijdens kantoorwerk te ondersteunen.

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht landen van herkomst buitenlandse studenten bachelor- en masteropleidingen

Land van herkomst Europese studenten bachelor

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
België	5	5	4	8	12	8
Bulgarije	4	3	5	7	6	6
Cyprus	1	1		1		
Denemarken	47	50	50	50	40	40
Duitsland	29	35	42	49	51	45
Estland	3	3	3	4	4	3
Finland	9	7	7	5	4	5
Frankrijk	64	43	50	42	34	28
Griekenland	16	13	9	7	7	5
Groot Brittannië	15	13	15	10	13	9
Hongarije	5	5	4	4	4	2
Ierland	1	1	2	2	1	
IJsland	14	14	9	8	9	10
Italië	8	10	13	16	17	17
Kroatie	3	2	3			
Letland	4	2	1	3	4	2
Litouwen	11	12	18	19	21	13
Luxemburg					1	2
Noorwegen	2	5	6	10	12	11
Oostenrijk	4	4	5	7	7	5
Polen	19	12	11	13	17	16
Portugal	8	4	6	2	4	7
Roemenië	3	6	7	8	5	4
Slovenië	1	1	1			
Slowakije	5	5	2	3	2	4
Spanje	13	12	12	10	7	8
Tsjechië	2	1	1		3	2
Zweden	34	40	42	34	32	32
Zwitserland	15	15	17	18	17	9
Totaal	345	324	345	340	334	293

Land van herkomst niet-Europese studenten bachelor

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Albanië	1	1	1	1		
Australië						1
Argentinië	1	1		1	1	
Armenië					1	1
Bhutan			1	1	1	1
Bosnië	1	1				
Brazilië	2	2	2	2	4	2
Burkina Faso		1	1	1	1	1
Canada	2	4	3	4	3	3
China	12	10	8	7	4	5
Colombia	1					
Ecuador	1			1	2	2
Georgië		1				
Guyana						1
Indonesië		1	2	2	1	
Iran	1	1	2	3	3	3
Israël	4	5	4	7	9	7
Japan	3	3	6	10	11	16
Kosovo	1	1				
Kroatië				4	5	4
Macedonië		1	2	2	3	
Marokko						1
Mexico	1					1
Moldavië	1	1	1		1	
Mozambique				1	1	1
Nepal	1		1	1	1	1
Nigeria		1	1	1		
Oeganda						1
Oekraïne	3	2	2	3	2	1
Onbekend		1				
Peru	2	2	1	1	1	
Rusland	20	19	18	17	15	8
Rwanda						1
Singapore	2	1	1			1
Suriname			3	3	4	4
Taiwan	4	3	4	2	3	2
Thailand		1	1			
Turkije	1	3	2	8	9	9
Verenigde Staten	4	1	4	6	9	10
Wit Rusland	1		1		1	1
Zuid-Afrika	1	1	1		1	1
Zuid Korea	17	11	19	24	23	16
Totaal	88	80	92	113	120	107

Land van herkomst buitenlandse studenten masteropleidingen

Master studenten uit EU en niet EU-landen

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Australie	2	1	1			
België	2		2	3	1	1
Brazilië		1	2	1		
Canada			1	1		1
China	5	3		2	4	3
Denemarken	2	2	1	2	1	2
Duitsland	13	13	11	7	8	9
Egypte		1	1			
Estland		2	2	2	1	
Finland	1		1	2	1	
Frankrijk	16	11	7	6	3	
Griekenland	4	2				
Groot Brittannië	7	8	7	4		1
Hongarije	4	4	1	1		
Ierland	2	2	1			
India	1					
Iran	1	1	1	1	1	
Israël		1	1	2	3	1
Italië	6	7	6	6	5	1
IJsland	3		2	2	2	2
Japan	1	1	2	3	4	2
Jordanie		1	1			
Kazachstan			1	1		
Kroatië		2	1			1
Letland	2	1				
Litouwen	1	2	1	1	1	
Luxemburg		1	1			
Macedonië						1
Mexico	1					
Noorwegen	4	1	1	2		
Oostenrijk	2	3	3	2	1	
Polen	1	3	3	1		
Portugal	3	3	1			1
Roemenie		2	2			
Rusland	3	2				
Servië		3	3		1	
Singapore		1	1			
Slovenië	1	1				
Slowakije			1	1		
Spanje	3	3	4	3	2	

Taiwan	2	1		1	1	
Thailand				1	2	1
Tsjechië			1	1		
Turkije	2	3		1		
Togo						1
USA	5	6	1		1	1
Zuid Afrika				2	1	
Zuid Korea					3	2
Zweden	2	4	5	4		
Zwitserland	4	2	1	2	2	1
Totaal	106	105	82	68	49	32

Master studenten uit niet-EU landen

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Australie	2	1	1			
Brazilië		1	2	1		
Canada			1	1		1
China	5	3		2	4	3
Egypte		1	1			
India	1					
Iran	1	1	1	1	1	
Israël		1	1	2	3	1
Japan	1	1	2	3	4	2
Jordanie		1	1			
Kazachstan			1	1		
Mexico	1					
Rusland	3	2				
Servië		3	3		1	
Singapore		1	1			
Taiwan	2	1		1	1	
Thailand				1	2	1
Turkije	2	3		1		
Togo						1
USA	5	6	1		1	1
Zuid Afrika				2	1	
Zuid Korea					3	2
Totaal	23	26	16	16	21	12

Bijlage 2   Lectoraat

Activiteiten leden Lectoraat

Making Things Public

Albuquerque, P., vertoning "Cyber Safari", Found Footage Event *Between You and Me*, Urban Screen, Tilburg, januari 2015.

Albuquerque, P., duotentoonstelling met Daniela de Paulis "Precarious Aesthetics: From Webcams to the Moon", Bradwolff Projects, Amsterdam, 19 januari-15 februari 2015.

Albuquerque, P., presentatie onderzoek, *NECS Conference*, Lodz, juni 2015.

Albuquerque, P., presentatie onderzoek, *Film-Philosophy Seminar*, ASCA, Universiteit van Amsterdam, november 2015.

Albuquerque, P., interview, *Babel, Magazine of the Humanities*, Universiteit van Amsterdam, 2015.

Albuquerque, P., artikel/recensie van Hito Steyerl's oeuvre, *NECSUS online Peer-Reviewed European Journal of Media Studies*, Universiteit van Amsterdam, 2015.

Albuquerque, P., werk over Webcams opgenomen in online publicatie *Photo Mediations*, Goldsmiths-Europeana, University of London, 2015.

Albuquerque, P., artikel van Brenda Tempelaar over tentoonstelling "Precarious Aesthetics" met kunstenaar Daniela de Paulis bij Bradwolff Projects, *Tubelight: Recensies over Hedendaagse Kunst*, #94, 2015.

Albuquerque, P., artistiek adviseur, Amsterdams Fonds voor de Kunst, 2015.

Albuquerque, P., Nederlandse afgevaardigde van CAMIRA (Cinema and Moving Image Research Assembly), 2015.

Albuquerque, P., jurylid bij Art of Neuroscience, Eye, Amsterdam, 2015.

Neves Alves, B., presentatie, Kenniskring, Lectoraat, 11 juni 2015.

Neves Alves, B., presentatie "Designing Publics, miscommunicating design", *Breaking for Knowledge*, Amsterdam, 2015.

Neves Alves, B., workshop over 'Qualities of Participation',

ontwikkeld ism Pedro Manuel en Inge Koks, *We Live Here an Academy 2015*, Amsterdam, 4-9 juli 2015.

Andersen, K., "Imagining the Future Obsolete", *Real Projects for Real People*, Volume 3, red. A. Nigten, 2015.

Andersen, K., workshop en poster presentatie, CHI 2016, Seoul, 18 april 2015.

Andersen, K., workshop, ADE playground, ADE 2015, Compagnie Theater, 16 oktober 2015.

Andersen, K., workshop, ICT2015, Lissabon, 21 oktober 2015.

Andersen, K., Ircam Forum Workshop, IRCAM, Parijs, 25 november 2015.

Andersen, K. e.a., Giantsteps-progress towards developing intelligent and collaborative interfaces for music production and performance", in Proc. of Multimedia & Expo Workshops (ICMEW), 2015 IEEE, 2015.

Andersen, K., Gibson. D., "The instrument as the source of new in new music", in Proc. of RTD2015, 2015.

Andersen, K., Grote, F., "GiantSteps: Semi--Structured Conversations with Musicians", in Proc. of CHI2015, 2015.

Andersen, K. e.a., "Collaborating with Intelligent Machines: Interfaces for Creative Sound", in Proc. of CHI2015, 2015.

Andersen, K., lid van e-culture commissie, Fonds voor de Creatieve Industrie, 2015.

Andersen, K., Expert review and assessment, European Commission H2020, DG-Connect en FET, 2015.

Andersen, K., Associate Chair, ACM CHI 2016.

Andersen, K., TEI 2016 Art Track Committee, 2015.

Doruff, S., lid van de Editorial Board, *Journal of Artistic Research*, 2015.

Doruff, S., Immediations Research Creation Project - Social Sciences and Humanities Research Council (SSRCH) Canadian funded international arts project, 2015.

Doruff, S., algemeen redacteur Brill/Rodopi serie over Artistic Research, 2015.

Doruff, S., selecteren en uitnodigen kunstenaar onderzoekers voor opname in Volume 2 van de serie *Experiment!*, red. Sher Doruff en Manuela Rossini, 2015.

Doruff, S., performer in Dora Garcia's *The Sinthome Score* bij Ellen de Bruijne Projects, november-december 2015.

Dröge Wendel, Y., maandelijkse deelname aan werkgroep *Men and Technology*, Universiteit Twente (onder leiding van Peter Paul Verbeek), 2015.

Dröge Wendel, Y., gastdocentschap, studentenproject *Gekoesterd Wonen*, locatie Lieven de Kei van Vecht & Ijssel (een huis in Utrecht waar ca 45 mensen met dementie verblijven), HKU, Utrecht, februari 2015.

Dröge Wendel, Y., lezing "Let's talk about artistic research", lectoraat theorie in de kunsten, ArtEZ hogeschool voor de kunsten, mei 2015.

Dröge Wendel, Y., medewerking aan Europese aanvraag voor toekomstig Rietveld project: *(REBUILDING) RURAL(LIFE). Reclaiming oUtskirt Rural Areas for social growth, cultural development, and wellbeing through community involvement and creative innovation*, in samenwerking met Politecnico di Milano (PoliMI), Aalborg Universite and Architecture and Art Biennales Venice, augustus 2015.

Dröge Wendel, Y., organisatie residency Rietveld Fine Arts at Urbane Künste Gelsenkirchen, oktober 2015.

<http://www.urbanekuensteruhr.de/de/projekt/rietveld---academie---residenz---gelsenkirchen---2015>

Dröge Wendel, Y., workshop en lezing ism Peter Paul Verbeek, "Ideas grow better on larger paper", symposium *Homo Technicus*, onderdeel van *Frankenstein Festival*, ArtEZ studium generale, Performance Factory, Enschede, november 2015.

Gabler, H., Privatissimum für DissertantInnen, Prof. Dr. R. Pfaller, Kunstuniversität Linz.

Gabler, H., "Methoden der Kunsttheorie", DissertantInnenseminar, Prof. dr. H. Draxler, Universität für angewandte Kunst Wien.

Gabler, H., "Karl Marx und die Folgen für die Kunst", Seminar, Prof. dr. H. Draxler, Universität für angewandte Kunst Wien.

Gabler, H., "Theorien des Kapitals", Seminar, Prof. dr. H. Draxler, Universität für angewandte Kunst Wien.

McNab, J., solotentoonstelling "UNDONE", Bradwolff Projects,

Amsterdam, 31 mei-12 juli 2015.

McNab, J., kunstenaarsgesprek met dr. Miriam van Rijsingen en dr. Sher Doruff, Art Salon, Bradwolff Projects, Amsterdam, 2 juni 2015.

McNab, J., kunstenaarsgesprek met Mirjam Westen, Art Dinner, Bradwolff Projects, Amsterdam, 7 juni 2015.

McNab, J., tentoonstelling "Still Life, Ambiguous Practices", SoA Gallery, University of Aberystwyth en BayArt Gallery, Cardiff, 2015.

McNab, J., publicatie "Still Life, Ambiguous Practices, A Book of Correspondence", artists and Frances Woodley, University of Aberystwyth Press, 2015.

Paulis, D., de, duotentoonstelling met Paula Albuquerque "Precarious Aesthetics: From Webcams to the Moon", Bradwolff Projects, Amsterdam, 19 januari-15 februari 2015.

Paulis, D., de, tentoonstelling "The Bohman Family 13th Anniversary", Iklectikartlab, Londen, 2015.

Paulis, D., de, tentoonstelling 'OPTICKS', Story of Light Festival, Goa, India, 2015.

Paulis, D., de, tentoonstelling 'OPTICKS', Global Astronomy Month, MAAM, Rome, 2015.

Paulis, D., de, live performance 'OPTICKS', *International Moon Observing Night*, ism NASA, 2015.

Paulis, D., de, live performance 'The Great Debate', Stedelijk Museum Bureau Amsterdam, 2015.

Paulis, D., de, presentatie, Nederlandse Vereniging voor Ruimtevaart, Delft, 2015.

Paulis, D., de, presentatie, *Kecks Futures*, University of California, Irvine, VS, 2015.

Paulis, D., de, presentatie, *International Astronautical Congress 2015*, Jerusalem.

Paulis, D., de, presentatie, conferentie *Renewable Futures* conference, Riga.

Paulis, D., de, presentatie, tijdschrift *Ruimtevaart*, november 2015.

Paulis, D., de, presentatie, Lab111, Amsterdam, 2015.

Paulis, D., de, presentatie, *Incontri della Luna Piena*, Teatro di Villa Torlonia, Rome, 2015.

Paulis, D., de, presentatie, *Academia Film Olomuc 50*, Olomuc, 2015.

Paulis, D., de, presentatie, *SETI meeting*, International Academy of Astronautics, Parijs, 2015.

Paulis, D., de, presentatie, *ITACCUS meeting*, International Astronautical Federation, Parijs, 2015.

Paulis, D., de, presentatie, *Café Chercher*, Steim, Amsterdam, 2015.

Rijn, I., van, deelname aan Colloque Leiris & Co., Centre Pompidou Metz, 11 september 2015.

Rijn, I., van, lezing "Van de Voort's *Kial vi ne skribas min plu?* and *Kamarado* Perspectives on Time", Stedelijk Museum Amsterdam, 13 september 2015.

Rijn, I., van, recensie "Realism Materialism Art", *OPEN!*, oktober 2015.

Rijn, I., van, lezing "Fragments and Fragmentary Writing. The Case of Dora Garcia and a Question to Roland Barthes", Master of Research in Art and Design, St. Lucas, Antwerpen, 3 december 2015.

Rijn, I., van, schrijfworkshop, Master of Research in Art and Design, St. Lucas, Antwerpen, 4 december 2015.

Rijn, I., van, recensie "Isa Genzken. *Mach Dich hübsch!*", *Metropolis M*, december 2015/januari 2016.

Kenniskring

Christiaansen, K. en Montens, C., tentoonstelling *Floriade Trash and Treasure 1972-2022*, Zone2Source, Amstelpark, Amsterdam, 31 mei-23 augustus 2015.

Hurkmans, R., tentoonstelling *...And the Wind of History Sings in Me...*, Lumen Travo, Amsterdam, 12 september-17 oktober 2015

Neddam, M., workshop *How to Do Art with Networks*, Gym, Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam, 26 november 2015.

Smits, A., lezing "Toward a New Ecology in Contemporary Land Art Practices" bij *Renewable Futures Conference*, Riga, 8-10 oktober 2015.

Smits, A., lezing "Land Art in/and the Antropocene" bij Land Art Contemporary expert meeting, Kunsthal Kade, Amersfoort, 18 december 2015.

Activiteiten Lector

Lezingen, conferenties en expertmeetings

17 mei: Leiding debat *De Meester is dood, lang leve de Meester*, KNAW, Trippenhuis, Amsterdam.

8 juni: Boekmanlezing 'Het vertalen van de stad', Holland Festival, Bimhuis, Amsterdam.

2 juli: Leiding debat over Artistic Research, Eindexamententoonstelling Fine Arts, Artez, Arnhem.

7 juli: Presentatie *Art and the City*, international workshop, Academie van Bouwkunst, Amsterdam.

18 augustus: Presentatie over onderzoek in het kunstonderwijs, Afdeling Mediadesign, HKU, Utrecht.

18-24 oktober: Workshop kunst en openbare ruimte, Boekarest.

3-4 december: Lezing 'The Museum as Location of Research: The Creator Doctus Model', symposium *Between the Discursive and the Immersive*, Louisiana Museum of Modern Art, Kopenhagen.

11-12 december: Lezing 'Mannen met baarden', symposium *Verbeelding en publiek domein. Mogelijkheden van kunst in opdracht*, KVS Brussel.

Publicaties

Boomgaard, J. (2015). [Midden in de weg](#). In L. Hammenecker, K. Laenen & A. Seurinck (Eds.), *Meer dan object: pilootprojecten kunst in opdracht* (pp. 159-169). Brussel: Team Vlaams Bouwmeester.

Boomgaard, J. (2015). Variaties op het thema thema. *Metropolis M, tijdschrift over hedendaagse kunst*, 2015 (2), 55-60.

Overig

Coordinator Research Master Artistic Research, Universiteit van Amsterdam

Theory tutor Fine Arts, Sandberg Institute

Lid Stuurgroep Promoveren in de Kunsten, NWO/Mondriaan Fonds

Lid Stuurgroep Pilootprojecten Kunst in opdracht, Team Vlaams
Bouwmeester

Voorzitter accreditatiecommissie i-Arts, Hogeschool Zuyd, NVAO

Lid Adviesraad Land Art Contemporary

Bestuurslid Stichting Plume

Partner en organisator Autonomy Project

Partner in ARC/JAR

Partner en organisator Summer School Marfa

Lid Adviesraad Museum Middelheim, Antwerpen

Lid Raad van Bestuur GET LOST Artroute

Co-promotor PhD onderzoek van Paula Albuquerque, Ilse van Rijn,
Remco Roes, Bert Taken, Daniela de Paulis, Gregory Sholette

Voorzitter commissie, Rietveld Scriptieprijs, juni 2015

Bijlage 3   Activiteiten en projecten masteropleidingen

Het Sandberg Instituut legt verbindingen met de praktijk door middel van een onderwijsprogramma, het initiëren van tentoonstellingen/projecten, samenwerken met partners en het uitbrengen van publicaties.

Projecten/activiteiten - afdelingen deels publiek (een selectie):
The Sandberg Series - Fine Arts

De afdeling Fine Arts organiseerde, voor de laatste keer, in samenwerking met het Goethe Instituut deel #08 van 'THE SANDBERG SERIES', een doorlopende publieke lezingen- en performance reeks. Deel #09 werd georganiseerd in samenwerking met De Roode Bioscoop. De serie komt overeen met de structuur van het programma, dat het idee van 'autonomie', 'maken', de sociale en economische rol en de gevolgen van deze traditionele parameters van kunstproductie verkent. De lezingen worden zeer goed bezocht en zijn vaak uitverkocht. Sprekers zijn daarnaast actief als gastdocent: Christian Hawkey, Lucy Skaer, CAConrad, Keith Hennessy, Isla Leaver-Yap, Isabel Lewis, Tino Sehgal and Karl Holmqvist

Guest programme - Critical Studies

Een maandelijks gastprogramma, waarin invloedrijke internationale kunstenaars, theoretici, schrijvers en onderzoekers een seminar of workshop geven voor de studenten van de afdeling en een lezing die openbaar toegankelijk is voor studenten van alle afdelingen van het Sandberg. De lezingen worden goed bezocht en zijn uitgegroeid tot een ontmoetingsplaats voor studenten van verschillende afdelingen. Gasten: cultuurtheoreticus en activist Brian Holmes, kunstcriticus Sven Lütticken, schrijver en theoreticus Mike Sperlinger, ontwerper Mathew Kneebone, kunstenaar en schrijfster Maija Timonen, kunstenaar en schrijfster Hannah Black, kunstenaar en onderzoeker Erica Scourti en kunsttheoreticus Suhail Malik.

Sandberg Forum - Designing Democracy

Het Sandberg Forum vindt elke twee weken plaats in de commandantswoning op het Marineterrein en is toegankelijk voor publiek. Twee studenten hebben telkens een actieve rol in het voordragen en benaderen van (inter-)nationale sprekers, waardoor de selectie inhoudelijk aansluit bij de eigen ideeën en fascinaties. Na afloop van het evenement, waar zij tevens als moderator optreden, zijn deze studenten aanwezig bij een diner met de spreker en krijgen zo de kans persoonlijk contact te leggen. Sprekers in 2015: Kate Lydon, Eva Franch i Gilabert, Eric Corijn, discussie met campagnebureau's BKB, Designpolitie en Thonik, Franco "Bifo" Berardi, Jurgen Bey, Joshua Wong en Hans Aarsman.

Sandberg@Mediafonds - Design

De afdeling organiseert jaarlijks, met ondersteuning van het Mediafonds, een masterclass, waarbij jonge ontwerpers gekoppeld worden aan vertegenwoordigers uit andere disciplines. In de vijftiende editie van de Sandberg@Mediafonds masterclass werden onder de noemer 'Unmapping EUropE' deelnemers uitgenodigd om met inzet van media en technologie de Europese grenzen, identiteit, nationaliteit en beeldcultuur te onderzoeken, bevragen en duiden. Acht interdisciplinaire teams van programmamakers, regisseurs, ontwerpers, programmeurs, architecten en media kunstenaars hebben gedurende zes maanden gewerkt aan concepten voor nieuwe of experimentele mediavormen.

Projecten/activiteiten - algemeen:

Graduation shows 2015

In 2015 werd voor de eerste maal een eindexamen tentoonstelling gehouden waar, behalve fine arts, alle afdelingen en tijdelijke programma's aan deelnamen. Het Burgerweeshuis diende als centrale plek voor de examens, tentoonstellingen en programma's van Design, SIS, DAD, Critical studies, SMS en MU. Studenten reageerden positief op dit initiatief, omdat men elkaars presentaties kon zien en er aanzienlijk meer publiek werd gegenereerd. Door de hoofden zal geëvalueerd worden of dit initiatief navolging krijgt in 2016.

Fine Arts organiseerde daarnaast 'A Festival of Choices', individuele presentaties in diverse culturele instellingen. Het werkveld selecteerde de eigen exposant, waardoor specifieke presentaties/orientaties op een passende locatie plaatsvonden en tegelijk verbinding wordt gemaakt met het culturele veld. Er werd een VIP-tour georganiseerd langs verschillende locaties waarbij gasten, voorgedragen door de afdelingshoofden, genodigden waren. Na de tour vond een reflectieve discussie plaats. Gasten waren: Alan Murray : Deputy Vice-Chancellor Falmouth University, Alexandra Midal: Head of Design Department/HEAD Geneve, Ward Janssen: Curator MOTI, Barbara Visser: Kunstenaar, voorzitter Akademie van Kunsten KNAW (Amsterdam), Valentijn Bijvanck: Directeur Marres (Maastricht) en Angelique Spaninks, Directeur Strijp S/ MU (Eindhoven).

Square

In opdracht van Wonam is op de Zuidas het woon-/werkcomplex Square ontwikkeld. Op de begane grond is een monumentale poort van zes bij zes meter gepland. Wonam heeft het instituut uitgenodigd dmv een ontwerpwedstrijd onder alumni een voorstel te laten ontwikkelen ter realisatie. Alike van der Kruijs heeft de opdracht toegewezen gekregen. De poort wordt binnenkort gerealiseerd. Er verscheen een publicatie vormgegeven door Ruiter Jansen, alumnus Vacant NL.

Transartists

Studenten en alumni kregen op basis van portfoliogesprekken advies over internationale residence mogelijkheden ism Transartists ism Rietveld Publiek/Sandberg Instituut.

Kunstvlaai

In 2015, een tussenjaar, werden voorbereidingen getroffen voor de laatste editie binnen het lopende Kunstenplan in 2016. De stichting is verder verzelfstandigd.

The One Minutes

The One Minutes zijn korte video's van precies een minuut gemaakt door beeldend kunstenaars.

De stichting, voortgekomen uit het Sandberg Instituut, is een platform dat activiteiten en workshops initieert over de hele wereld, maar ook binnen het instituut. Meerdere studenten en alumni zijn als trainer ingezet voor internationale junior workshops. Op diverse afdelingen werden One Minutes workshops aangeboden. Er waren tentoonstellingen, screenings en lezingen over De Een Minuten. Voor de serie maandelijkse uitgaven van thematische video-magazines is telkens een andere curator gevraagd. Deze magazines worden verspreid, via abonnementen, onder internationale (semi) publieke instellingen.

Open Dag

Het instituut organiseerde in februari een Open Dag, met als doel nieuwe studenten aan te trekken en zich te presenteren aan genodigden. Alle afdelingen, lopende en aankomende tijdelijke programma's presenteerden zich door middel van kleine exposities en een programma. Een publicatie werd uitgebracht met achtergrondinformatie over alle afdelingen, tijdelijke programma's en overige activiteiten. Er kwamen in totaal 600 bezoekers op af.

Overige samenwerkingspartners

Chaumont Affiche Festival (FR), Drukkerij SSP, Ellen de Bruijne Projects, Filmmuseum, Fons Welters Gallery, Gemeente Amsterdam (Gebiedsontwikkeling), HIVOS, Jeanine Hofland, Juliette Jongma Gallery, Krux, Kunstverein, Gemeente Utrecht, Lost and Found, Marine Etablissement Amsterdam/Directrice Liesbeth Jansen, Oude Kerk Amsterdam, PA//KT, PA-F (Fr), Rong Wrong, San Seriffe, SMBA, Stedelijk Museum Amsterdam, *Stichting Aardschap*, *Stichting Science Park Rotterdam* Stigter van Doesburg, TAAK, Tegenboschvanvreden, Trans Artists, Unicef, Visual Cultures Goldsmiths (UK), Universiteit van Utrecht, University of London (UK), Vriend van Bavink, VU, World Summit van Jonas Staal

Workshops (een selectie):

Research Methods

Fatima Hellberg en Amelia Groom

Punctum Remotum, Punctum

Jerszy Seymour, Catherine Geel, Florence

Parot

Theorie	Tom Vandeputte, Marieke Borren, Steven ten
Thije, Joost de	Bloois, Nils van Beek, Aaron Schuster
Research Colloquia	Laura Pappa met Dominique Hurth, Naomi
Pearce,	Adelita Husni-Bey, Susan Gibb, Zachary
Formwalt	
Writing Seminars	Amelia Groom, Jan Verwoert, Naomi Pearce
The Reading Club	Dennis Pohl
Decades	XML (David Mulder, Max Cohen)
ICEBERG, publishing workshop	Felix Burrichter
The Travel Agency	Elise van Mourik, Elise Jaffuel, Anne
Holtrop	
Extra-terrestrial tactics resistance	Ruben Pater
Sensor & Sensibility	Heerko van der Kooij
Curatorial Speeddating	diverse curatoren
Onderzoek Cure Park	Natalie Jeremijenko
ART and FOOD	Louwrien Wijers, Egon Hanfsting
Holland's Next Modeltekenen	Willum Geerts
Physical Theatre Artist	Ivo Dimchev
How to curate	Florence Parot
Methodology of research	Guillaume Dupetit
Writing workshop	Guillaume Dupetit, Catherine Geel
Post -art workshop	Nik Kosmas
Tooling up	Rietveld workshops
Hole digging	Daniel Dewar
Night school	Noam Toran
Morphology Workshop	Hannes Bernard
LUSTlab prototype workshop	Dimitri Nieuwenhuizen
Workshop performance training	Laura Pappa
How to get the message across	Javier Barcala
TXT Textile Workshop	Nicky den Breejen, Lise Lefebvre
Marketingstrategieën	Veerle Windels
Toekomst van design irt mode	Pauline van Dongen
Wearable technology	Bradley Quinn
Technologie irt de mens	Madeline Schwartzman
Atlas	Pieter van Bogaert
Vulkanen	Marjan van Aubel
Flesh for Fantasy	Thomas Feuerstein
Monday Evening Talks	Thom Vandeputte en gasten
Workshops/Masterclasses in samenwerking met externe partners:	
Seminar	Sven Lütticken ism Vrije Universiteit
The Department of Search	Utrecht Science Park & Aardschap
Wellness Week	Parking Club
Conferentie, Masterclass, Workshop	Mediafonds
Sandberg@Maagdenhuis	Mediafonds, Jonas Staal
Serie lezingen/workshops	Artistic Research UvA
TOM workshops	The One Minutes
Sandberg Series	Goethe Institut, De Roode Bioscoop
Disarming Design	IAAP/Ramallah
Summerschool Marfa	DAI, CCA, TAAK - USA
Macao	voorbereiding The Wandering School 2016 -
IT	
Werkperiode	PA-f (Performing Arts Forum)- FR
Collecting Geographies	Stedelijk Museum Amsterdam
De Stem van het Volk	Antropologie UvA/Oskar Verkaaik
Axxion Continu	Valentina Desideri Political Therapy of
Fake Therapy	
VU Hortus	Onderzoek maatschappelijke positie
Workshop 1 ^e jaars FA	PA-F (= PerformingArtsForum)
Actors and Directors	Nicoline van Harskamp
Performance	Isabel Lewis

Voorbereiding Cure Park	Het Amsterdamse Bos/Bostheater
Digital death and the postmortem self	Nederlands Uitvaartmuseum Stefan Schäfer/Emily West
Oz dood irt kunstenaarspraktijk	Amstelpark /Ida van der Lee
Teksten Goethe	hospice Bardo OLV Gijs Frieling
New Elixirs Cure Café	De Punt/Hannes Bernard
PostNorma	Broedplaats
AUTORADIO	The Travel Agency, Red Light Radio en Parking Club
THE KOOKS COSMOLOGY	Joseph Marzolla

Publicaties

- De Verenigde Sandbergen, onregelmatig verschijnend magazine: # 76 Sandberg Instituut - Masters of Art and Design (open dag)
- Yearbook Design Department 2014-2015 (online)
- Hand-out folder eindpresentaties MU, waarin korte biografieën van de studenten vergezeld van beeldmateriaal
- Middle Distance; een kleinschalige publicatie geredigeerd door Will Pollard en ontworpen door Nolwenn Salaün; met bijdragen van alle eerstejaars studenten Critical Studies.
- Politics of Study (Open Editions); Tom Vandeputte heeft een verzameling gesprekken gepubliceerd met verschillende kunstenaars, afdelingshoofden, docenten, leraren die betrokken zijn bij hedendaagse experimenten in het kunstonderwijs - met name waar deze experimenten gericht zijn op de rol van onderzoek en theorie binnen de kunstacademie.
- How to Study? Verslag van symposium Funen Art Adademy/Odense - Denemarken waar Tom Vandeputte in gesprek ging met filosoof Mike Sperlinger en kunstenaar Sidsel Meineche Hansen over de rol van onderzoek en theorie in het kunstonderwijs.
- Felix Burrichter - ICEBERG magazine editie april 2015
- From Material Gestures to Situations, Yearbook SIS 2013-14, uitgave februari 2015
- BANG BANG BANG; Five years of Studio for Immediate Spaces at the Sandberg Instituut, Amsterdam, 2010 - 15
- Something More Permanent than Snow, Graduation Show hand-out 2015
- website www.unmappingeurope.nl Sandberg@Mediafonds Masterclass.

Excursies:

- Introductie jaar Lille & omgeving (hele SI)
- India, studiereis naar kleinschalige bedrijven Mumbai, Ahmedabad en de regio Gujarat
- Brussel, werkweek Design
- Introductie workshop Pajottenland (Belgie)
- Make it Work, Parijs
- Catharijneconvent, tentoonstelling *Naastenliefde door de eeuwen heen*
- Tweedaags bezoek Amsterdamse Bos.
- Schloss Moyland, Joseph Beuys Archiv
- Excursie Brussel, Deborah Bowmann
- Palestina/ Ramallah, Disarming Palestina

- Chaumont (Fr) ism KABK, deelname International Poster and Graphic Design Festival
- Excursie Athene
- Texel, workshop en verblijf rond onderzoek naar de relatie tussen natuur en technologie
- Glasgow, olv hoofd docent Lucy Skaer
- Maastricht, exposities 'The Relativity of Matter' van Levi van Veluw in Marres en 'Ceramix' in het Bonnefanten Museum
- Haarlem, Teylers Museum
- Arcam/Amsterdam
- Parijs**, Thomas Hirschhorn
- Marrakesh, Ait Bentladou, de Ouarzazate film studio's
- Excursies naar het Nieuwe Instituut, Boijmans van Beuningen, Witte de With in Rotterdam.

Bijlage 4 Leden medezeggenschapsraad

Samenstelling Medezeggenschapsraad

Voorzitter:

- Liesbeth Pallesen, Docent Basisjaar.

Ambtelijk secretaris:

- Martine Kuipers, Archiefbeheer

Leden Personeel

- Arthur Kempenaar / BK
- Carla Boomkens / docent vooropleiding en basisjaar / organisatie vakklas contact
- Bert Ekkels / Medewerker ICT
- Karien Wielenga / coördinator vooropleiding tot 16 maart 2015
- Pieter Verbeke / medewerker bibliotheek van 30 april tot 2 dec 2015
- Xandra de Jongh / theorie docent Designlab tot juni 2015
- Paul Gangloff / Docent vooropleiding en Graphic Design vanaf juni 2015
- Judith Leysner coördinator BK Masters medewerker Masters tot 16 september 2015
- Femke Dekker /coördinator Graphic Design Masters vanaf 16 september 2015

Studenten-leden

- Jorik Galama / Beeld en Taal
- Simon Becks / BK
- Luciënne Venner /VAV
- Els Cornelis / Dogtime
- Gideon van der Stelt / VAV tot juli 2015
- Roosmarijn van Kessel / Mode tot juli 2015
- Ea Polmam / Sandberg tot juli 2015
- Gemma Hermans / Keramiek vanaf september 2015
- Boyan Montero / Grafisch vormgeven vanaf september 2015
- Hein van Duppen / Sandberg september tot januari 2015

Bijlage 5   Rapportage cf. notitie Helderheid bekostiging Hoger Onderwijs

Thema 1: Uitbesteding

In het verslagjaar 2015 zijn er door de Gerrit Rietveld Academie geen onderwijstaken uitbesteed.

Thema 2: Investeren van publieke middelen in private activiteiten

Door de Gerrit Rietveld Academie zijn in 2015 geen publieke middelen aangewend voor private activiteiten.

Thema 3: Het verlenen van vrijstellingen

Door de Gerrit Rietveld Academie zijn in 2015 geen vrijstellingen verleend aan studenten waarbij het gevolgde onderwijsprogramma niet voldoet aan de gestelde minimumeisen.

Thema 4: Bekostiging van buitenlandse studenten / studenten in het buitenland

De aandachtspunten in de notitie Helderheid zijn nageleefd. In 2015 zijn geen studenten in de bekostigingstelling opgenomen die niet aan de in dit thema van de notitie Helderheid genoemde voorwaarden voldoen.

Thema 5: Collegegeld niet betaald door de student zelf

Aan alle in dit thema van de notitie Helderheid genoemde voorwaarden is door de Gerrit Rietveld Academie in 2015 voldaan.

Thema 6: Studenten volgen modules van opleidingen

Aan alle in dit thema van de notitie Helderheid genoemde voorwaarden is door de Gerrit Rietveld Academie in 2015 voldaan.

Thema 7: De student volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven

Dit is in 2015 bij de Gerrit Rietveld Academie niet aan de orde geweest.

Thema 8: Bekostiging van maatwerk ten behoeve van bedrijven

Dit is in 2015 bij de Gerrit Rietveld Academie niet aan de orde geweest.

Nieuw thema: Aantal voor de bekostiging mee te tellen studenten

Aan alle in dit thema van de notitie Helderheid genoemde voorwaarden is door de Gerrit Rietveld Academie in 2015 voldaan.

Bijlage 6 Prestatieafspraken Onderwijskwaliteit en studiesucces

Prestatieafspraken totaal Gerrit Rietveld Academie

1 Studiesucces: Uitval

Definitie: Het aandeel van het totaal aantal voltijd bachelor studenten (eerstejaars HO) dat na één jaar niet meer bij dezelfde instelling in het hoger onderwijs staat ingeschreven

	<i>Nulmeting</i>	<i>afspraken</i>	<i>resultaat</i>
Uitval	13,2%	17%	8,6%

Meetmethode: Percentages worden automatisch berekend.

Bron: 1-cijfer HO

2 Studiesucces: Switch

Niet van toepassing

3 Studiesucces: Bachelor rendement

Definitie: Het aandeel van de voltijd bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij dezelfde instelling inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studietijd + één jaar (C+1) bij dezelfde instelling het bachelorsdiploma behaalt.

	<i>Nulmeting</i>	<i>afspraken</i>	<i>resultaat</i>
Bachelor rendement	73,5%	73%	85,3%

Meetmethode: Percentages worden automatisch berekend.

Bron: 1-cijfer HO

4 Kwaliteit/excellentie

Studenten aan opleidingen met goed/excellent NVAO score

Definitie: Aandeel studenten aan bachelor- en masteropleidingen met een goed/excellent score

	<i>Nulmeting</i>	<i>afpraak</i>	<i>resultaat</i>
Goed/excellent score	100%	100%	100%

Meetmethode: De uitgangssituatie is gebaseerd op een eigen inschatting van de Gerrit Rietveld Academie op basis van de resultaten van de vorige visitaties en de toen geldende beoordelingskaders die wezenlijk verschillen van de huidige kaders. De nulmeting t.b.v. van de afspraken die OC&W (Review Commissie) hanteert is 100%. Voor het eindresultaat is uitgegaan van de accreditatieoordelen van de NVAO zoals gepubliceerd op de website van de NVAO.

Bron: website NVAO

5 Maatregelen: Docentenkwaliteit

Definitie: Het aandeel van de docenten met een master/PhD t.o.v. het totaal aantal docenten

	<i>Nulmeting</i>	<i>afpraak</i>	<i>resultaat</i>
Docenten masterdiploma	50%	50%	52%

Meetmethode: telling van docenten met en zonder masterdiploma

Bron: Personeelsadministratie (+ CV's in personeelsdossier)

6 Maatregelen: Onderwijsintensiteit

Definitie: Het aandeel van de voltijd bacheloropleidingen met **minder** dan 12 geprogrammeerde contacturen (klokuur/week) in het eerste jaar.

	Nulmeting	afspraak	resultaat
Contacturen onder 12 uur	0%	0%	0%

Meetmethode: Aantal contacturen uit het rooster

Bron: Jaarrooster 2014-2015 propedeuse (Basicyear) bacheloropleiding Art & Design

7 Maatregelen: Indirecte kosten

Definitie: De Ratio OP/OOP (FTE)

	nulmeting	afspraak	resultaat
Ratio OP/NOP	1,8	1,8	1,4

Meetmethode: Op basis van de in het Jaarverslag gerapporteerde opbouw (OP/OOP/AOP) van personeel in dienst worden de medewerkers toebedeeld aan de door de Reviewcommissie gehanteerde categorieën OP (= OP + OOP) en NOP (= AOP).

Bron: Personeelsadministratie